

Teijon retkeilyalueen ja Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2011–2026

Käännös: Mikael Nordström

Kansikuva: Metsähallitus / Leif Lindgren

© Metsähallitus 2012

ISSN-L 1796-2943
ISSN 1796-2943 (verkkajulkaisu)
ISBN 978-952-446-937-1 (verkkajulkaisu)

Teijon retkeilyalueen ja Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2011–2026

METSÄHALLITUS

KUVAILEHTI

JULKAISIJA	Metsähallitus	JULKAISUAIKA	2012
TOIMEKSIANTAJA	Metsähallitus	HYVÄKSYMISPÄIVÄMÄÄRÄ	7.3.2011
LUOTTAMUKSELLISUUS	julkinen	DIAARINUMERO	4257/623/2009
SUOJELUALUETYYPI/ SUOJELUOHJELMA	Natura 2000, soidensuojelualue, lintuvesiensuojeluohjelma, luonnonsuojelualue		
ALUEEN NIMI	Teijo		
NATURA 2000 -ALUEEN NIMI JA KOODI	Teijon ylänkö FI 0200086		
ALUEYKSIKKÖ	Etelä-Suomen luontopalvelut ja Länsi-Suomen metsätalous		
TEKIJÄ(T)	Metsähallitus		
JULKAISUN NIMI	Teijon retkeilyalueen ja Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2011–2026		
TIIVISTELMÄ	<p>Teijon ylänkö muodostaa merkittävän kokonaisuuden, jossa yhdistyvät ulkoilu- ja retkeilykäyttö, luonnonsuojelu, metsätalous, metsästys ja kalastus. Alueen ytimen muodostaa vuonna 1991 perustettu Teijon retkeilyalue, jonka päätavoitteena on ulkoilu ympäristön parantaminen. Suunnittelualueeseen kuuluu lisäksi luonnonsuojelualueita ja luonnonsuojelutarkoituksiin hankittuja Metsähallituksen alueita sekä yksityisiä alueita. Ulkoilulain (606/1973) lisäksi alueen käyttöä ohjaavat keskeisesti myös Natura 2000 -verkoston velvoitteet sekä alueen perusteena olevien Natura-luontotyyppien suojelu.</p> <p>Hoito- ja käyttösuunnitelma sovittaa yhteen suunnittelualueen eri maankäyttömuodot siten, että luontoarvot säilyvät ja alueen merkitys virkistys- ja luontomatkailukohteena kasvaa. Tämän takia suunnitelmassa esitetään mm. luonnonhoitotoimenpiteitä – kuten soiden ja metsien ennallistamista – sekä lehtojen hoitoa ja virkistyskäytön kehittämistä.</p> <p>Teijon retkeilyalueen kävijämäärä on viime vuosina ollut noin 75 000 kävijää vuodessa. Koko Meri-Teijon alueen kävijämäärän ennustetaan tulevaisuudessa kasvavan nykyisestä. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetään retkeilypalveluiden uusimista ja parantamista, mutta uusia palvelurakenteita esitetään vain vähän, sillä alueen palvelut on hyvin kehitetty retkeilyalueen lähes 20-vuotisen historian aikana ja edellisten hoito- ja käyttösuunnitelman toteuttamisen ansiosta. Suunnitellut toimet edellyttävät, että rahoitus pystytään turvaamaan tulevina vuosina.</p> <p>Retkeilyalueella harjoitetaan myös metsätaloutta talouskäytössä olevilla alueilla. Suunnittelun aikana retkeilyalueella tehtiin täydentäviä luontoinventointeja, joiden tuloksena 63 ha uutta metsäpinta-alaa jää metsätalouden ulkopuolelle. Retkeilyalueen metsätaloudessa ulkoilu- ja maisema-arvojen huomioiminen korostuu entisestään.</p> <p>Hoito- ja käyttösuunnitelma on koostettu osallistavaa suunnittelutapaa noudattaen. Metsähallituksen suunnittelujärjestelmän mukaisesti hoito- ja käyttösuunnitelma on yleistason suunnitelma. Yksityiskohtaisempi suunnittelu tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa, joihin hoito- ja käyttösuunnitelmassa viitataan.</p>		
AVAINSANAT	retkeilyalue, Natura 2000, hoito- ja käyttösuunnitelma, Teijo		
MUUT TIEDOT	Suunnitelman ovat kirjoittaneet Niklas Björkqvist, Mikael Nordström ja Markku Palén.		
SARJAN NIMI JA NUMERO	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 122		
ISSN-L	1796-2943	ISBN (VERKKOJULKAISU)	978-952-446-937-1
ISSN (VERKKOJULKAISU)	1796-2943		
SIVUMÄÄRÄ	112 s.	KIELI	suomi
KUSTANTAJA	Metsähallitus	PAINOPAIKKA	
JAKAJA	Metsähallitus, luontopalvelut	HINTA	

PRESENTATIONSBLAD

UTGIVARE	Forststyrelsen	UTGIVNINGSDATUM	2012
UPPDRAGSGIVARE	Forststyrelsen	DATUM FÖR GODKÄNNANDE	7.3.2011
SEKRETESSGRAD	offentlig	DIARIENUMMER	4257/623/2009
TYP AV SKYDDSSOMRÅDE/ SKYDDSPROGRAM	Natura 2000, myrskyddsområde, skyddsprogram för fågelvatten, naturskyddsområde		
OMRÅDETS NAMN	Tykö		
NATURA 2000-OMRÅDETS NAMN OCH KOD	Tykö högländ FI 0200086		
REGIONENHET	Södra Finlands naturtjänster och Västra Finlands skogsbruk		
FÖRFATTARE	Forststyrelsen		
PUBLIKATION	Skötsel- och användningsplan för Tykö strövområde och Natura 2000-område 2011–2026		
SAMMANDRAG	<p>Tykö högländ utgörs av en betydande helhet där friluftsliv och vandring i naturen, naturskydd, skogsbruk, jakt och fiske förenas. Områdets kärna utgörs av Tykö strövområde, som grundades år 1991. Strövområdets målsättning är att förbättra förutsättningarna för friluftslivet. Till planeringsområdet hör ytterligare naturskyddsområden och områden som skaffats till Forststyrelsen för naturskyddsändamål samt områden i privat ägo. Förutom lagen om friluftsliv (606/1973) styrs områdets användning av Natura 2000-nätverkets skyddsbestämmelser.</p> <p>Skötsel- och användningsplanen sammanfogar planeringsområdets olika markanvändningsformer på så sätt att naturvärden tryggas och områdets betydelse som rekreations- och naturturismdestination ökar. Planen presenterar bl.a. åtgärder för att trygga naturvärden – såsom restaurering av myrar och skogar – samt skötsel av lundar och utvecklandet av rekreationsbruket.</p> <p>Besökarmängden i Tykö strövområde har de senaste åren varit ca 75 000 per år. Besökarmängderna i hela Havs-Tykö området förväntas öka i framtiden. I skötsel- och användningsplanen föreslås ett förnyande och förbättrande av rekreationsservicen, men endast få nya byggnationer presenteras. Områdets rekreationsservice har byggts ut under strövområdets knappt 20-åriga historia och i samband med att den tidigare skötsel- och användningsplanen har förverkligats. Planens förverkligande förutsätter att finansieringen tryggas under de kommande åren.</p> <p>I strövområdet bedrivs också skogsbruk i de områden som är i ekonomisk användning. Under planens gång utfördes kompletterande naturinventeringar i området, och som ett resultat av dessa lämnas 63 ha ny skogsareal utanför skogsbruket. I strövområdets skogsbruk betonas rekreations- och landskapsaspekterna ytterligare.</p> <p>Skötsel- och användningsplanen har utarbetats i enlighet med Forststyrelsens principer gällande deltagande planering. Enligt Forststyrelsens planeringssystem är skötsel- och användningsplanen en allmän plan. Detaljplaner görs i samband med de åtgärdsplaner till vilka skötsel- och användningsplanen hänvisar.</p>		
NYCKELORD	strövområde, Natura 2000, skötsel- och användningsplan, Tykö		
ÖVRIGA UPPGIFTER	Planen har skrivits av Niklas Björkqvist, Mikael Nordström och Markku Palén.		
SERIENS NAMN OCH NUMMER	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 122		
ISSN-L	1796-2943	ISBN (ONLINE)	978-952-446-937-1
ISSN (ONLINE)	1796-2943		
SIDANTAL	112 s.	SPRÅK	finska
FÖRLAG	Forststyrelsen	TRYCKERI	
DISTRIBUTION	Forststyrelsen, naturtjänster	PRIS	

SISÄLLYS

NYKYTILAN KUVAUS.....	13
1 Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne.....	13
2 Perustamistarkoitus.....	20
3 Osallistaminen.....	21
4 Vesistöt ja merialueet.....	22
5 Geologia.....	25
6A Natura 2000 -luontotyytit.....	26
6B Kansalliset uhanalaiset luontotyytit (LUTU).....	30
7 Lajisto.....	31
8 Kulttuuriperintö.....	32
9A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu.....	34
9B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä.....	38
10 Erätalous: nykytila.....	40
11 Tutkimus.....	42
12 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset.....	43
KESKEISET ARVOT JA UHAT.....	45
13 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot.....	45
14 Uhka-analyysi.....	46
TAVOITTEENASETELU.....	48
15 Uhkatekijöiden torjuminen.....	48
16 Kehittämismahdollisuudet.....	51
17 Visio.....	52
18A Vyöhykejako: retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke.....	53
18B Vyöhykejako: syrjävyöhyke.....	55
18C Vyöhykejako: rajoitus- ja luonnonarvovyöhykkeet.....	56
TOTEUTUS.....	58
19 Luonnonsuojelun ja -hoidon toimenpiteet.....	58
20 Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet.....	60
21A Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet.....	62
21B Luonnon virkistyskäyttö: palveluvarustus.....	64
22 Erätalouden toimenpiteet.....	66
23A Muut luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet.....	69
23B Metsätalous.....	72
24 Hallinto.....	76
25 Rakennuskanta.....	78
26 Resurssit.....	79
YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI.....	81
27 Ympäristövaikutusten arviointi.....	81
SEURANTA.....	86
28A Suunnitelman toteutuksen seuranta.....	86
28B Suunnitelman vaikuttavuuden seuranta.....	89
LÄHTEET.....	91
LIITTEET.....	93
Liite 1. Yksityisten suojelualueiden rauhoitusmääräysten yhteenveto.....	94
Liite 2. Natura 2000 -alueittaiset luontotyytit.....	95
Liite 3. Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja direktiivilajit.....	97
Liite 4. Luonnon Teijon retkeilyalueen järjestyssäännöksi.....	100
Liite 5. Lausunntokooste.....	101
Liite 6. Kuvaliite.....	112

YHTEENVETO

Suunnittelualan nimi, sijainti ja pinta-ala

Teijon retkeilyaluekokonaisuus ja Teijon ylänkö Natura 2000 -alue Salon kaupungissa, Varsinais-Suomessa.

I Nykytilan kuvaus

Suunnittelualan yleiskuvaus

Suunnittelualue kattaa Teijon retkeilyalueen ja siihen liittyvän **Teijon ylänkö** -nimisen Natura 2000 -alueen, Punassuon soidensuojelualueen, Hamarijärven luonnonsuojelualueen, Mathildedalin luonnonsuojelualueen (ns. **Teijon luonnonpuisto** eli Sahajärven alue), yksityisiä luonnonsuojelualueita ja muita yksityisiä alueita sekä Natura-verkoston kuulumattomia Metsähallituksen hallinnassa olevia alueita.

Suunnittelualueeseen kuuluu jylhiä kallioalueita, järviä, erityyppisiä soita, korpipainanteita sekä erilaisia metsätyyppejä jalopuumetsistä karuihin kankaisiin. Alue on ylänköä, jonka järvet ovat yli 30 m merenpinnan yläpuolella. Karut silokalliot kohoavat korkeimmillaan 80 m:iin, ja lakialueilta avautuu järville kauniita näköaloja. Alueella on myös paljon soistumia, joiden koko vaihtelee kallionlakien pienistä rämepainanteista lähes sadan hehtaarin suoalueeseen Puolakka- ja Matildanjärven välissä. Suot ovat pääasiassa karuhkoja rämeitä ja nevoja, mutta alueella on myös pari rehevämpää korpea ja runsasravinteinen lähdeletto. Metsät eivät ole kovin monimuotoisia eivätkä edustavia alueella tehtyjen hakkuiden jäljiltä. Kallionlakien harvat männiköt ja muutamat soistuneet, korpimaiset metsät ovat luonnontilaisimpia. Lehtoalueita esiintyy jonkin verran, edustavimpana näistä ns. **Sahajärven luonnonsuojelualue**. Alueella sijaitsevat järvet ovat niukkaravinteisia ja ruskeavetisiä. Ne ovat enimmäkseen padottuja. Padot ovat osa alueen kulttuuriperintöä.

Perustamistarkoitus

Teijon retkeilyalue on perustettu valtioneuvoston päätöksellä 10.1.1991, ja sen pinta-ala on 2 336 ha. Retkeilyalueen päätavoite on retkeily- ja ulkoilutoiminta. Retkeilyaluetta ympäröivään kokonaisuuteen kuuluu muita Metsähallituksen hallinnassa olevia alueita – mm. luonnonsuojelutarkoituksiin perustetut Hamarijärven luonnonsuojelualue, Punassuon soidensuojelualue sekä Mathildedalin luonnonsuojelualue, joka sisältää myös ns. **Teijon luonnonpuiston** Sahajärven länsipuolella. Suunnittelualueeseen kuuluu myös yksityisiä luonnonsuojelualueita sekä yksityisiä alueita, joista ei perusteta luonnonsuojelualueita. Natura-alueen ulkopuolisista Metsähallituksen alueista merkittävien on Isoholman saari, jossa on sekä luonnonsuojelualue, virkistymetsä että suojelumetsä.

Natura 2000 -alueen toteutustavat ovat ulkoilulaki (606/1973), luonnonsuojelulaki (1096/1996), vesilaki (587/2011), maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999), maa-aineslaki (555/1981) sekä metsä- ja vesilain yhdistelmä. Valtioneuvosto päätti **Teijon ylänkö** -nimisestä Natura 2000 -alueesta 20.8.1998.

Vesistöt

Suunnittelualueeseen kuuluu kokonaisuudessaan neljä niukkaravinteista ja humuspitoista järveä: Matildanjärvi, Puolakkajärvi, Sahajärvi ja Hamarijärvi. Likojärvi kuuluu pieneltä osin Natura 2000 -alueeseen. Alueella on pienvesiä – kuten lähteitä, puroja ja ojia.

Geologia

Suunnittelualueen geologisesti näyttävimpiin alueisiin kuuluvat Sahajärven pohjoispuoliset alueet, Hamarijärven länsipuolella olevat alueet ja Teijon kylän eräät alueet, jotka kuuluvat valtakunnallisesti arvokkaisiin kallioalueisiin. Alueella on myös mm. edustavia harjualueita.

Natura 2000 -luontotyytit

Suunnittelualueella on tiedossa 14 Euroopan unionin luontodirektiivin (92/43/ETY) tarkoittamaa Natura 2000 -luontotyyppiä. Näistä merkittävimmät ovat **keidassuot**- ja **puustoiset suot** -luontotyytit. Näitä täydentävät mm. humuspitoiset järvet ja lammet, silikaattikalliot, luonnonmetsät sekä harjumetsät.

Lajit

Suunnittelualueelta tunnetaan 24 uhanalaista ja 25 silmälläpidettävää eliölajia. Näiden lisäksi esiintyy neljä luontodirektiivin liitteen II ja/tai IV tarkoittamaa lajia sekä 18 lintudirektiivin (79/409/ETY) liitteen I lintulajia. Lintudirektiivin tarkoittamia säännöllisesti esiintyviä muuttolintulajeja on viisi. Uhanalaisessa lajistossa on erityisen paljon sammalia ja jäkäliä, joista merkittävä osa on tavattu Sahajärven luonnonsuojelualueella.

Kulttuuriperintö

Alueen rakennettu kulttuuriperintö on valtakunnallisestikin arvokas. Kulttuuriperinnön merkitys kävijöille on myös suuri. Ruukki- ja teollisuusmiljöiden sekä entisten kartanonmaiden käyttö heijastuu alueelle edelleenkin antaen oman leimansa sen monipuolisuuteen. Osa Kirjakkalan ruukki-alueen rakennuksista on kunnostettu ja nyt matkailukäytössä. Vuoden 2010 kulttuuriperintöinventoinnissa inventoitiin 30 hiilimiilukohdetta (42 miilua ja 11 miilumajaa tai ryssänuunia). Miilut ovat ajalta 1686–1908 – eli ajalta, jolloin alueella oli ruukkitoimintaa. Samalla inventoitiin myös 10 muuta kulttuuriperintökohdetta (kaksi kivikautista asuinpaikkaa, kivilouhos, kallio-piirustus sekä kuusi kiviröykkiötä ja kuoppaa). Osa näistä on entuudestaan Museoviraston rekisterissä.

Retkeily, luontomatkailu ja viestintä

Teijon retkeilyalue tunnetaan Etelä-Suomen mittakaavassa ennen kaikkea virkistys- ja retkeilyalueena. Sen vetovoima perustuu metsä-, suo-, järvi-, kallio- ja merimaisemien vuorotteluun, johon ruukkimiljööt ja -historia tuovat oman lisänsä. Teijo on saavutettavissa reilun tunnin ajolla mm. Turun ja Helsingin kaupunkialueilta. Teijon retkeilyalueen käyntimäärät ovat olleet selkeästi kasvavia koko 20-vuotisen historian ajan. Tällä hetkellä vuotuisia käyntejä on noin 75 000, joista lähes 23 000 rekisteröidään vuonna 2004 avatussa Teijon luontotalossa. Retkeilyreitistö ja palvelurakenteet rakennettiin perustamisvaiheessa melko valmiiksi. Alueella on noin 30 km erilaisia reittejä ja luontopolkuja. Retkeilyalue tarjoaa Meri-Teijon matkailualueen luontoaktiiviteettien rungon, johon myös alueen yrittäjät pystyvät tukeutumaan toiminnassaan.

Lähialueen monien aktiviteettien (retkeily, laskettelu, golf, ratsastus, veneily) ja historiallisten ruukkimiljöiden (Kirjakkala, Teijo, Mathildedal) ansiosta Meri-Teijon alue on kehityskelpoinen matkailualue, joka on nostettu Varsinais-Suomen matkailustrategiassa yhdeksi kehitettäväksi kohteeksi. Vuonna 2006 valmistui alueen toimijoiden välisenä yhteistyönä Meri-Teijon Master Plan, alueen matkailun kehittämissuunnitelma, joka sisältää vision, toimenpide-ehdotuksia ja investointisuunnitelmia 65 miljoonan euron edestä.

Erätalous

Suunnittelualueen merkitys metsästykselle on suuri. Metsähallituksen hallinnoimille alueille on solmittu viisi metsästysvuokrasopimusta. Hirvieläinten metsästys on keskeisin metsästysmuoto. Virkistyskalastusmahdollisuudet houkuttelevat alueelle runsaasti vapaa-ajan kalastajia. Matildanjärven lupakalastusveden lisäksi suosittuja kohteita ovat myös alueen muut järvet.

Metsätalous

Metsähallituksen hallinnoimilla alueilla harjoitetaan metsätaloutta talouskäytössä olevilla alueilla. Metsätaloutta ohjaavat lainsäädäntö, metsäsertifiointi, voimassa oleva hoito- ja käyttösuunnitelma, alue-ekologinen suunnitelma sekä Metsähallituksen omat ohjeet, joista tärkeimpinä metsänhoito-ohjeet ja ympäristöopas.

Länsi-Suomen luonnonvarasuunnitelmassa alueelle on määritelty kolme suojelumetsää (Matildantullin, Piikanummen ja Onnelannummen aarniosat) sekä retkeilyalueeseen liittyvä Isoholman virkistysmetsä. Alueelle on laadittu vuonna 2001 alue-ekologinen suunnitelma, jossa on määritelty arvokkaat luontokohteet, tiedossa olevat uhanalaisten lajien esiintymät, ekologiset yhteydet, monimuotoisuuden lisäämisalueet, riistan elinympäristöt, maisemallisesti tärkeät kohteet ja kulttuurikohteet. Natura 2000 -luontotyytit määriteltiin edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman laatimisen yhteydessä, ja luontotyyppiä olevien kuvioiden biotooppitiedot tallennettiin paikkatietojärjestelmään. Loppuvuodesta 2009 tehtiin Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman 2008–2016 mukaisesti luontoinventointien täydennys METSO:n luonnontieteellisten valintaperusteiden pohjalta.

Metsäsuunnittelussa päivitetään metsävara- ja luontotiedot sekä tehdään toimenpide-ehdotukset. Metsätalouden eri työlajeille – kuten hakkuille ja metsänhoitotöille – laaditaan toimenpidesuunnitelmat.

Eri suunnitelmien ja inventointien pohjalta tehtyjen päätösten perusteella retkeilyalueella ei harjoiteta metsätaloutta 960 ha:lla. Toiminnan ulkopuolisten kohteiden lisäksi talouskäyttöä rajoittavat alue-ekologisen suunnittelun tavoitteet, retkeily- ja muu virkistyskäyttö sekä Natura 2000 -verkoston tavoitteet.

Tutkimus

Alueella ei tällä hetkellä ole merkittävää tutkimustoimintaa.

Muu käyttö

Suunnittelualueesta suurin osa on Metsähallituksen hallinnassa, eikä siihen kohdistu merkittäviä rasitteita. Luonnon virkistyskäyttöön perustuvien käyttömuotojen ja metsätalouden lisäksi alueella ei ole merkittävää muuta luonnonvarojen käyttöä.

Yksityiset alueet

Yksityisten luonnonsuojelualueiden käyttöä ohjaavat aluekohtaiset rauhoitusmääräykset. Hoitotoimet ovat mahdollisia, mutta ne vaativat ELY-keskuksen luvan ja maanomistajan suostumuksen. Yksityisillä Natura 2000 -verkostoon kuuluvilla alueilla ei saa heikentää niitä luontoarvoja, joiden takia alueet ovat liitetty verkostoon.

II Keskeiset arvot ja uhat

Monipuolinen ja valtakunnallisesti arvokas retkeilykohde

Natura-alueeseen kuuluva Teijon retkeilyalue muodostaa muiden Metsähallituksen alueiden – kuten Hamarijärven ja Punassuon sekä Sahajärven luonnonsuojelualueiden – kanssa vetovoimaisen luontomatkailu- ja virkistyskohteen, jonka vuosittainen kävijämäärä on noin 75 000. Alue tarjoaa monipuolisesti vapaa-ajan mahdollisuuksia. Retkeilyalueella toiminnan päätavoite on ulkoiluarvojen parantaminen. Retkeilyarvojen uhkia ovat mm. metsätalous, retkeilyreittien kuluminen ja metsästys.

Monipuolinen metsä- ja suoluontokokonaisuus (ekosysteemit)

Alue koostuu monipuolisista havumetsä- ja suoluontokohteista, joiden lisäksi siellä on arvokkaita lehtoalueita. Alueella esiintyy 14 Natura-luontotyyppiä, joista pinta-aloiltaan merkittävimmät ovat **keidassuot, vaihettumis- ja rantasuot** sekä **puustoiset suot**. Myös **luonnonmetsät-, lehdot-, luontaisesti ravinteiset järvet ja lammet** sekä **harjumetsät**-tyypit ovat melko yleisiä. Alueen arvoa lisää Etelä-Suomessa harvinaisten **lähteet ja lähdesuot** sekä **letot**-tyypin esiintyminen siellä. Luontotyyppien edustavuus on määritelty enimmäkseen luokkiin

hyvä ja melko hyvä. Elinympäristöt heijastuvat myös lajistossa, jossa on sekä soiden, vanhojen metsien että lehtojen lajeja. Alueella esiintyy kolme luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen II lajia, 18 lintudirektiivin (79/409/ETY) liitteen I lajia sekä viisi direktiivin tarkoittamaa säännöllisesti esiintyvää muuttolintua. Valtakunnallisesti uhanalaisia lajeja on vuoden 2010 luokituksen perusteella 24 ja silmälläpidettäviä 25 lajia. Suojeluarvoa uhkaavat lähinnä metsätalous, ojitetut suot ja luonnon virkistyskäyttö.

Retkeilyarvot huomioonottava metsätalous

Alueen keskeisiä käyttömuotoja on ja on ollut metsätalouden harjoittaminen. Aktiivista metsätaloustoimintaa on ollut jo varhaisessa vaiheessa, ja se on liittynyt alun perin ruukkitoimintaan ja miilupolttoihin. Merkittävimmät hakkuut, jotka edelleen näkyvät maastossa, on tehty 1980-luvulla. Metsätaloudessa – kuten kaikessa muussakin toiminnassa – toiminnan päätavoite tulee olla ulkoiluarvojen parantaminen. Myös mm. Natura-verkoston edellyttämät suojelutoimenpiteet ovat lisänneet metsätalouden vaatimuksia. Ulkoilu- ja luontoarvoja on huomioitu alue-ekologisessa suunnitelmassa, jossa määriteltiin alueen erityiskohteet (maisema-alue, ekologiset yhteydet, uhanalaisten lajien esiintymispaikat, suojelumetsät, luontokohteet ja monimuotoisuuskohteet). Metsänkäsitteilyn tavoitteena on rinnan metsätalouden harjoittamisen kanssa ulkoiluympäristön parantaminen sekä metsien elinvoimaisuuden ja monimuotoisuuden säilyttäminen. Hakkuut ja metsänhoidolliset toimenpiteet toteutetaan alueen erityispiirteet säilyttäen pienialaisina ja maisemaan sopeuttaen. Erityisesti retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeellä sekä muilla virkistyskäytön kohteilla ja maisemallisesti herkillä alueilla painotetaan virkistyskäytön näkökulmaa ja maiseman hoitoa. Metsätalouden toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan niin, että Natura-alueen tavoitteiden toteutus turvataan.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja muinaismuistokohteet

Alueen kulttuuriympäristö heijastaa maankäytön ja asutuksen historiaa. Ruukkitoiminta näkyy mm. rakennuskannassa ja runsaana sysimiilujen esiintymisenä. Suunnittelualueeseen kuuluu osittain yksi valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, Teijon ruukinalue. Kirjakkalan ruukki on historiallisesti merkittävä kulttuuriympäristö. Kulttuuriympäristöjä uhkaavat lähinnä hoidon puute ja paikoin metsätalous.

Erämaakokonaisuus

Alueen suot, metsät ja järvet muodostavat Varsinais-Suomen maakunnan mittakaavassa merkittävän erämaakokonaisuuden.

Erätalous

Alueen eräs keskeinen vetovoimatekijä on vapaa-ajankalastus, joka houkuttelee kävijöitä erityisesti Matildanjärven lupakalastusvesille. Metsästysvuokrasopimuksia on solmittu paikallisten metsästysseurojen kanssa liki koko alueelle, ja se on merkittävä metsästyskohde.

Ympäristökasvatus

Teijon retkeilyalue ja luontotalo houkuttelevat runsaasti erilaisia ryhmiä – kuten koululaisia, partiolaisia ja muita. Opastettuja ryhmiä saapuu alueelle erityisesti keväällä ja alkusyksyllä.

Matkailun yrittötoiminta

Meri-Teijon alueella toimii luontomatkailuun ja virkistyskäyttöön liittyviä yrityksiä, joiden toiminnan kannalta myös retkeilyalueen merkitys on keskeinen. Joitkut toimivat itse suunnittelualueella, toiset taas sen välittömässä läheisyydessä. Retkeilyalue liittyy Meri-Teijon kokonaisuuteen ja on omalta osaltaan vaikuttamassa kävijöiden saapumiseen sekä heidän viipymiseensä alueella.

III Tavoitteenasettelu

Suunnitelman päämäärät

Suunnittelualueen keskeisiin arvoihin kohdistuvien uhkien torjumiseksi suunnitelmassa on asetettu seuraavat päämäärät:

- 1) Metsähallituksen ylläpitämä virkistyskäyttäjää palveleva reittien ja rakenteiden palvelukokonaisuus lähiympäristöineen säilyy vetovoimaisena ja turvallisena.
- 2) Alueen ekosysteemit, luontotyytit ja lajisto ovat edustavia ja niiden edustavuutta pyritään lisäämään.
- 3) Metsätalouden harjoittaminen on kannattavaa, sitä harjoitetaan sopusoinnussa muiden käyttömuotojen kanssa.
- 4) Suunnittelualueella on arvokkaita luonnon- ja kulttuuriympäristöjä, jotka nostavat sen käyttö- ja suojeluarvoja.
- 5) Suunnittelualueen erämaiset arvot säilyvät tai paranevat.
- 6) Teijon retkeilyalueella on ohjelmapalveluja tarjoavaa luontomatkailun yrittötoimintaa.

Suunnittelualueen visio

Teijon retkeilyalueella yhdistyvät retkeily-, luonto- ja kulttuuriarvojen vaaliminen, ympäristökasvatus sekä kestävä metsätalous. Retkeilyalueen tärkein käyttömuoto on retkeily ja luonnossa liikkuminen. Retkeilyalue liittyy vuorovaikuttaisesti ympäröivään kulttuuriympäristöön ja vapaa-ajan toimintaan sekä suojelualueisiin ja niiden luonnon-suojelullisiin tavoitteisiin.

Vyöhykkeiden keskeiset ratkaisut

Teijon ylängön Natura 2000 -alueella on kaksi eri käyttövyöhykettä: syrjävyöhyke sekä retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke. Palvelurakenteet ja virkistyskäyttö ohjataan retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle.

Syrjävyöhykkeellä saa liikkua jokamiehenoikeuksien sallimalla tavalla; sen läpi kulkee myös joitakin reitti-osuuksia. Syrjävyöhykkeelle ei kuitenkaan sijoiteta retkeilyn palvelurakenteita. Yksityisiä alueita ei ole vyöhykkeistetty, mutta ne voidaan rinnastaa syrjävyöhykkeeseen.

IV Toteutus ja toimenpiteet

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitettyjä luonnonsuojelun ja -hoidon toimenpiteitä ovat soiden ennallistaminen, lehtojen hoito, metsien ennallistaminen ja suojelu, vesistön kunnostaminen sekä vierasperäisten lajien poisto. Metsähallituksen hallinnoimien alueiden suot on pääosin jo aikaisemmin ennallistettu, ja suunnittelukaudelle jää vain pieniä uusia kohteita toteutettaviksi. Lehtoja tullaan hoitamaan 12:lla eri kohteella, ja metsiä ennallistetaan polttamalla; suunnittelualueella on mm. palojatkumoalue. Metsä- ja suoluontotyyppejä hoidetaan noin 85 ha:lla. Hoito- ja käyttösuunnitelman yhteydessä on tehty myös täydentäviä luontoinventointeja Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman METSON mukaisesti. Tämän tuloksena noin 63 ha metsää jätetään metsätalouden ulkopuolelle ja 4 ha merkitään erityiskohteiksi. Suunnitelma mahdollistaa myös vaelluskalojen – erityisesti taimenen – kannalta tärkeiden vesistöjen kunnostamisen, mutta se edellyttää erillistä toimenpidesuunnitelmaa ja erillisrahoitusta. Vieraslajeja voidaan torjua ja hävittää, ja mikäli niistä syntyvä haitta kasvaa, tulee ryhtyä tehokkaisiin toimenpiteisiin. Luonnonsuojelutoimenpiteet parantavat myös alueella esiintyvien eläin- ja kasvilajien elinolosuhteita.

Kulttuuriperinnön suojelemiseksi kulttuuriperintöinventointeja on laajennettu suunnitelman työstämisen yhteydessä, ja kohteet otetaan huomioon alueen käytön yhteydessä.

Luonnon virkistyskäytön osalta suunnitelma tähtää ensi sijassa olemassa olevien palvelujen ja reittien ylläpitämiseen. Kävijämäärien ennustetaan tulevaisuudessa kasvavan nykyisestä 75 000:sta, jolloin myös joitakin uusia palvelurakenteita tullaan rakentamaan. Myös luontomatkailuyrittäjien ryhmien toimintaa alueella tullaan edesauttamaan.

Erätalouden osalta suunnitelma ei esitä merkittäviä muutoksia nykytilanteeseen.

Metsänkäsittelyn tavoitteena on rinnan metsätalouden harjoittamisen kanssa ulkoiluympäristön parantaminen sekä metsien elinvoimaisuuden ja monimuotoisuuden säilyttäminen. Hakkuut ja metsänhoidolliset toimenpiteet toteutetaan alueen erityispiirteet säilyttäen pienialaisina ja maisemaan sopeuttaen. Erityisesti retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeellä sekä muilla virkistyskäytön kohteilla ja maisemallisesti herkillä alueilla painotetaan virkistyskäytön näkökulmaa ja maiseman hoitoa. Toimenpidesuunnittelun yhteydessä arvioidaan aina toimenpiteiden vaikutus virkistyskäytölle. Metsätalouden toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan niin, että Natura-alueen tavoitteiden toteutus turvataan.

Yksityisten alueiden osalta suunnitelma on yleispiirteinen, ja mahdolliset hoitoehdotukset vaativat aina maanomistajan suostumuksen. Yksityisten suojelualueiden rauhoitusmääräykset määrittelevät tarkemmin alueiden säännöksistä.

V Ympäristövaikutusten arviointi

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetyistä toimenpiteistä vyöhykkeistäminen, käytön ohjaaminen, luonnonsuojelun toimenpiteet ja hoito sekä uusien alueiden poisjättäminen metsätalouden piiristä parantavat Natura-luontotyyppien ja lajien tilaa. Myös metsätalouden toimenpiteitä – hakkuita ja metsänhoitotoita – on suunnitelmassa ohjeistettu niin, että Natura-alueen erityispiirteet tulevat huomioon otetuiksi. Suunnitelmassa ehdotetut toimenpiteet voivat pitkällä aikavälillä laajentaa sekä parantaa Natura-luontotyyppien pinta-alaa ja edustavuutta. Suuri osa suojelualueiden ja metsätaloustoiminnan ulkopuolelle jätetyistä alueista on rakenteeltaan talousmetsää, joka ajan myötä muuttuu luonnontilaisemmaksi – jolloin Natura-luontotyyppien pinta-ala tulee kasvamaan.

VI Suunnitelman seuranta

Suunnitelman seuranta toteutetaan osana laajempaa suojelualueiden tilan seurantaa. Hoito- ja käyttösuunnitelman osalta seurataan suojelualueiden yleisen tilan ohella suunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamista sekä suunnitelman vaikuttavuutta. Suunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista seurataan vuosittain. Suunnitelman vaikuttavuutta eli suunnitelmassa asetettujen päämäärien toteutumista arvioidaan määräajoin, noin viiden vuoden välein. Metsätalouden toimenpiteitä seurataan osana puunkorjuun ja vesiensuojelun ympäristöseurantoja.

Lisätietoa suunnittelusta

Hoito- ja käyttösuunnitelma on kohdealueen maankäytön pitkän aikavälin strateginen suunnitelma ja linjaus. Sen avulla toteutetaan laeissa säädettyjen perustamistavoitteiden lisäksi alueiden hoidolle ja käytölle asetettuja tavoitteita. Suunnitelman avulla sovitetaan yhteen luonnonsuojelun, virkistyskäytön ja alueen muun käytön tavoitteet. Suunnitelmakausi on noin 15 vuotta. Hoito- ja käyttösuunnittelu on Metsähallituksen ja ympäristöhallinnon periaatteiden mukaista osallistavaa suunnittelua. Osallistumistilaisuuksia ja palautemahdollisuuksia järjestetään koko suunnitteluprosessin ajan. Tavoitteena on saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa ja näkemyksiä pohjaksi hoidon ja käytön ratkaisuille. Keskustelun avulla pyritään saamaan tavoitteille ja toiminnalle yleinen hyväksyntä sekä luomaan pysyvä yhteistyö ja vuorovaikutus eri toimijoiden kesken.

Teijon retkeilyalueen ja Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2011–2026 on hyväksytty Metsähallituksen johtoryhmässä 7.3.2011, kokous 5/2011, Dno 1/00/2011.

I NYKYTILAN KUVAUS	11. Tutkimus	IV TOTEUTUS	VI SEURANTA
1. Suunnittelualueen kuvaus ja suunnittelutilanne	12. Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset	19. Luonnonsuojelun ja -hoidon toimenpiteet	28A ja B. Suunnitelman toteutuksen ja vaikuttavuuden seuranta
2. Perustamistarkoitus	II KESKEISET ARVOT JA UHAT	20. Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet	LÄHTEET
3. Osallistaminen	13. Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot	21A. Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet	Lähteet
4. Vesistöt ja merialueet	14. Uhka-analyysi	21B. Luonnon virkistyskäyttö: palveluvarustus	LIITTEET
5. Geologia	III TAVOITTEENASETELU	22. Erätalouden toimenpiteet	Liite 1. Yksityisten suojelualueiden rauhoitusmääräysten yhteenveto
6A. Natura 2000 -luontotyytit	15. Uhkatekijöiden torjuminen	23A. Muut luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet	Liite 2. Natura 2000 -alueittaiset luontotyytit
6B. Kansalliset uhanalaiset luontotyytit (LUTU)	16. Kehittämismahdollisuudet	23B. Metsätalous	Liite 3. Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja direktiivilajit
7. Lajisto	17. Visio	24. Hallinto	Liite 4. Luonnos Teijon retkeilyalueen järjestyssäännöksi
8. Kulttuuriperintö	18A. Vyöhykejako: retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	25. Rakennuskanta	Liite 5. Lausuntokooste
9A. Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu	18B. Vyöhykejako: syrjävyöhyke	26. Resurssit	Liite 6. Kuvaliite
9B. Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä	18C. Vyöhykejako: rajoitus- ja luonnonarvovyöhyke	V YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI	
10. Erätalous: nykytila		27. Ympäristövaikutusten arviointi	

NYKYTILAN KUVAUS

1 Suunnittelalueen kuvaus ja suunnittelutilanne

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☒	kuvat 1, 2 ja 3
Selite	Lomakkeella luodaan yleiskuva suunnittelualueesta, maankäytön nykytilanteesta, kaavoituksesta ja muusta maankäytön suunnittelusta, saamelaisten kotiseutuasioista sekä suunnittelutilanteesta. Lomake muodostaa perustan muiden jäljempänä seuraavien aiheiden käsittelylle.			
Suunnittelalueen nimi	Teijo retkeilyaluekokonaisuus	Pinta-ala (ha)	3 655	
		Josta vesialuetta (ha)	343	
Maakunta	Varsinais-Suomi	Kunta	Salo	

Suunnittelualueeseen sisältyvät Natura 2000 -alueet

Nimi	Koodi	Alueen kokonais-pinta-ala (ha)	Tyyppi ¹	Toteutustapa	Suunnitelman kattavuus
Teijon ylänkö	FI 0200086	3 457	SCI	luonnonsuojelulaki (1096/1996), maa-aineslaki (555/1981), maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999), vesilaki (587/2011), ulkoilulaki (606/1973)	sisältyy kokonaan; suunnittelualueeseen kuuluu myös Metsähallituksen hallinnoimia alueita, jotka eivät kuulu Natura-verkostoon

Suunnittelalueen maankäyttö

	Valtionmaiden suojelualueet	Päämaan-käyttöluokka	Suojelualuetyyppi	Perustamis-ajankohta	Pinta-ala (ha)	Järjestyssääntö annettu (pvm)
Perustetut suojelualueet	Punassuon soidensuojelualue	205	Soidensuojelualue	1985	297	15.09.2009
	Hamarijärven luonnonsuojelualue	203	Muu luonnonsuojelualue	1993	424	
	Mathildedalin luonnonsuojelualue (sisältää Sahajärven luonnonsuojelu-alueen ja Mathildedalin pähkinälehdon)	203	Muu luonnonsuojelualue (YSA 020965)	1965	26,5	
	Teijonsaaren luonnonsuojelualue	203	Muu luonnonsuojelualue (YSA 022004)	1999	0,8	ei Naturassa

¹ SPA = Special Protection Area = lintudirektiivin (79/409/ETY) nojalla muodostettavat erityiset suojelualueet; SCI = Sites of Community Importance = luontodirektiivin (92/43/ETY) nojalla nimettävät, yhteisön tärkeinä pitämät alueet, joista muodostetaan SAC = Special Area of Conservation = luontodirektiivin nojalla muodostettava erityisten suojelutoimien alue.

Perustetut suojelualueet	Yksityiset suojelualueet (YSA)		Kpl	Pinta-ala (ha)	Yhteenveto YSA-kohteiden rauhoitusmääräyksistä on esitetty hoito- ja käyttösuunnitelman liitteessä 1.
	Yksityiset suojelualueet yksityismailla		8	66	
	Valtion yksityiset suojelualueet		2	27,3	
	Yksityiset suojelualueet, jotka sijoittuvat sekä yksityis- että valtionmaille				
Suojeluun varatut valtion alueet	Tyyppi	Päämaankäyttöluokka	Kpl	Pinta-ala (ha)	Lisätietoja
	Teijon ylänkö Natura 2000 -alueet (Is-laki)		8	154	
	Teijon ylänkö Natura 2000 -alueet (metsätalousalue)		1	2,3	
	Teijon Isoholman suojelumetsä		1	23	ei Naturassa
	Matildanjärven laskupuron ympäristö		1	4,3	
Muut suunnittelu-alueeseen kuuluvat kohteet	Nimi, tyyppi	Päämaankäyttöluokka	Kpl	Pinta-ala (ha)	Lisätietoja
	Teijon retkeilyalue ^{1,2}		7	2 305	perustettu vuonna 1991
	Teijon Isoholman virkistysmetsä		1	38	ei Naturassa
	Metsätalousalue, Natura-verkosto		1	2,3	
	Teijon ylänkö (luonnonsuojeluohjelmien alue)		8	154	
	Muut Metsähallituksen alueet			136	ei Naturassa
	Muut kuin Metsähallituksen alueet				
	Natura-verkosto: luonnonsuojelulaki			142	osasta muodostettu yksityisiä luonnonsuojelualueita
	Natura-verkosto: vesilaki			61	Sahajärvi
	Natura-verkosto: maa-aineslaki			43	
	Natura-verkosto: maa-aines- ja vesilaki			2,1	
	Natura-verkosto: maankäyttö- ja rakennuslaki			12,5	
Natura-verkosto: ulkoilulaki			6,6		

Kansainväliset sitoumukset ja suojeluohjelmat		
Alue	Tyyppi	Lisätietoja
Saamelaisten kotiseutualueet		
Suunnittelualue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella	Lisätietoja	

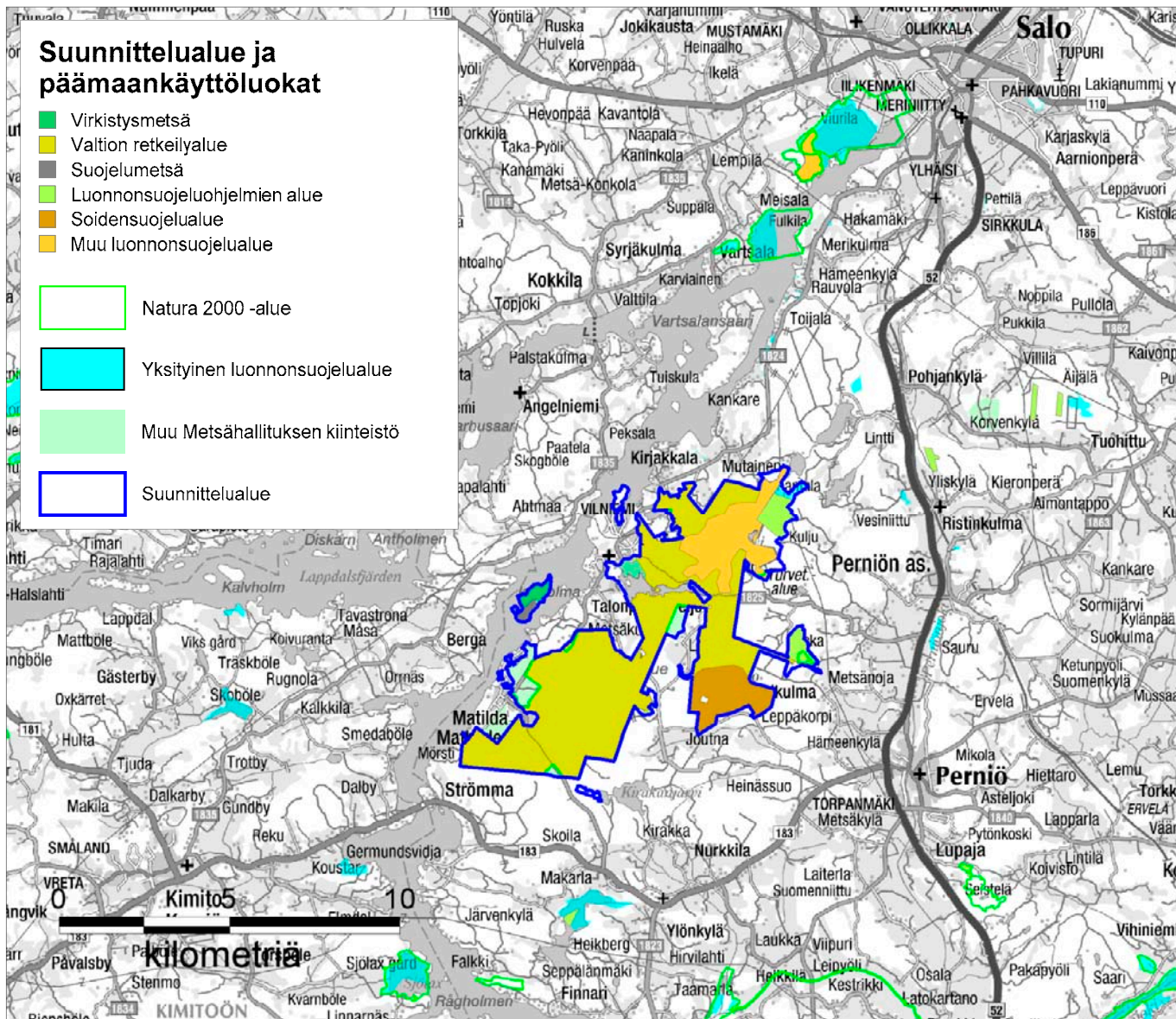
Osittain Kokonaan

Kaavoitus ja muu maankäytön suunnittelu			
Kaava tai suunnitelma	Hyväksymisvuosi	Kattavuus	Suunnittelualuetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Maakuntakaava	2008	Koko alue	Retkeily- ja matkailutoimintojen alue (R), virkistysalue (V), suojelukohde ja -alue (S), Natura 2000 -alue
Asemakaavat (kaavayhdistelmä, tilanne 22.12.2010)	useita	osittain (Mathildedal)	Retkeilyyn ja ulkoiluun liittyviä merkintöjä (VR , VL , VU), maa- ja metsätalousalue (M), vesialue (W). Matildanjärven etelärannalla on VR-2 -merkintä, missä rakennusoikeutta; tästä osa käytetty luontotalon rakentamisen yhteydessä. Puolakkajärven pohjoispuolelle mahdollista rakentaa virkistyskäyttöä palvelevia rakennuksia enintään 100 m ² .
Metsähallituksen suunnitelma	Hyväksymisvuosi	Kattavuus	Suunnittelualuetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Teijon retkeilyalueen hoito- ja käyttösuunnitelma ³	2004	Metsähallituksen alueet	Suunnitelmassa linjataan maankäytön vyöhykkeet, luonnonhoito- ja suojelukohteet sekä virkistyskäyttö ja siihen liittyvät huoltotarpeet.
Teijon retkeilyalueen hoito- ja käyttösuunnitelma	1992	Metsähallituksen alueet	Suunnitelman kautta toteutetaan vuonna 1991 perustetun retkeilyalueen opastus, luonnonhoitotoimenpiteet kohteittain sekä vaadittavat resurssit ja aikataulus. Eri käyttömuodot yhteensovitetaan.
Teijo alue-ekologinen suunnitelma ⁴	2001	Metsähallituksen alueet	Alue-ekologisen suunnitelman avulla pyritään turvaamaan metsien monimuotoisuuden säilyminen sekä sovittamaan yhteen metsien ja metsäluonnon erilaiset käyttömuodot. Tavoitteena on metsien talous- ja virkistyskäytön ohjaaminen niin, että alueella luontaisesti esiintyvien eliölajien säilyminen ja leviämismahdollisuudet turvataan. Suunnitelmassa määriteltiin ekologinen verkosto, joka koostuu olemassa olevista suojelualueista, lajiesiintymistä, arvokkaista luontokohteista, ekologisista yhteyksistä ja monimuotoisuuden lisäämisalueista. Samoin määriteltiin maisema-alueet ja riistakohteet. Suunnitelma-alueelle asetettiin tavoitteet vanhojen metsien, lehtipuuvaltaisille ja lehtipuuston osuudelle sekä kulutukselle. Suunnitelma määrittelee ennallistettavat ja hoidettavat kohteet sekä erityisalueiden hoitoa. Kaikessa toiminnassa varmistetaan metsä- (1093/1996) ja luonnonsuojelulain (1096/1996) mukaisten kohteiden säilyminen. Arvokkaat luontokohteet on jätetty metsänkäsittelyn ulkopuolelle.
Sahajärven luonnonsuojelualueen hoitosuunnitelma ⁵	2009	Sahajärven alue (ei Mathildedalin osaa)	Sahajärven luonnonsuojelualueella hoidetaan luonnonsuojellisin perustein puistomaisuus ja alueen kulttuuriperintö huomioon ottaen. Lehdossa raivataan alikasvoskuusia ja lehtipuuesakkoa. Alueella olevat istutusmetsät ja pelto palautetaan lehdoksi (jalopuumetsiksi). Kaikkiaan alueella ehdotetaan toimenpiteitä 12,5 ha:n alalle. Tästä on lehdon hoitoa 5 ha, jalopuumetsän perustamista 3 ha ja loput 4,5 ha ovat puiston ja kulttuuriperinnön hoitoa. Yksittäisellä kuviolla voidaan tehdä toimenpiteitä sekä lehdon että kulttuuriperinnön hyväksi. Suunnitelma sisältää myös ehdotuksen alueen retkeilyn järjestelyistä – kuten polun ja siltarakenteiden kunnostamisen sekä pysäköinnin järjestelyn.
Teijon Kylmäsuon ennallistamisen toimenpidesuunnitelma ⁶	2010	Kylmässuo	Ennallistamisella turvataan kuivatettujen lettojen ominaispiirteitä tulevaisuudessa. Ojitettujen alueiden lähdevedet ohjataan takaisin vanhoihin luontaisiin puroomiin. Ennallistamisen myötä korkeampi pohjaveden pinnan taso elvyttää sammalkasvun kuivatetuilla turvekankailla, ja puusto muuttuu pikkuhiljaa luontaisempaan suuntaan lahoppuun lisäämisen myötä. Kylmäsuon ennallistaminen käsittää 26,9 ha suon ennallistamista, lähteiden ennallistamista ja korjaamista sekä leton puuston poistoa. Ennallistamistyö toteutetaan täyttämällä noin 5,5 km oja ja patoamalla lähteisiin kaivetut uomat.

Metsähallituksen suunnitelma	Hyväksymisvuosi	Kattavuus	Suunnittelualuetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Teijon Punassuon ennallistamisen toimenpidesuunnitelma ⁷	2005	Punassuo	Suunnitelmassa ehdotetaan ennallistettavaksi 56,7 ha suota. Ojia täytetään noin 7 150 m ja patolinjoja rakennetaan noin 4 320 m. Laskuoihin rakennetaan neljä patoa. Patolinjoista raivataan puustoa. Puun korjuuta on ehdotettu 5,7 ha. Punassuo on Metsähallituksen hallinnassa. Ennallistamistoimenpiteet toteutetaan METSO-kauden aikana ja osittain MetsäLIFE -projektin puitteissa.
Teijon ylänköalueen ennallistamissuunnitelma ⁸	2003	Teijon ylänkö	Suunnitelmassa ehdotetaan ennallistettavaksi 207 ha suota ja 203 ha metsiä.
Kytkeytyneisyystarkastelu			
<p>Teijon ylänkö Natura 2000 -alue sijaitsee Varsinais-Suomen kaakkoisosassa entisessä Perniön kunnassa (nyk. Salo). Aluetta ympäröi mantereen puolella maaseutumainen alue pelto- viljelyksineen sekä Kiskonjoen vesistön Natura-alueeseen (FI 020083) kuuluvine alueineen. Teijo länsipuolella sijaitsee Kemiönsaari, jonka laajimmat luonnonsuojeluun varatut alueet sijaitsevat Saaristomeren kansallispuistossa (Natura FI 0200090, FI 0200164), sekä eräät suoalueet – kuten Stormossen (FI 0200003). Kaiken kaikkiaan Teijon alue sijaitsee melko eristäytyneenä muihin suojelualueisiin nähden, ja ehkä tärkein kytkeytyneisyys muihin samankaltaisiin kohteisiin tapahtuu alueen eteläpuolella sijaitsevan kallioharjanteen kautta Raaseporin Tenholaan ja siitä edelleen Länsi-Uusimaan kallioisille metsäalueille.</p>			

Edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuminen
Pääasiassa toteutettu. Joitakin polku- ja laituiratkaisuja ei ole toteutettu. Luonnonsuojelun osalta toteutettu myös erillisten toimenpidesuunnitelmien kautta.
Suunnittelualan yleiskuvaus
Teijon ylänköalue sijaitsee vanhan kulttuurimiljöön äärellä. Aluekokonaisuuteen kuuluu jylhiä kallioalueita, järviä, erityyppisiä soita, korpipainanteita sekä erilaisia metsätyppejä jalopuu- metsistä karuihin kankaisiin. Alue on ylänköä, jonka järvet ovat yli 30 m merenpinnan yläpuolella. Karut silokalliot kohoavat korkeimmillaan 80 m:iin, ja lakialueilta avautuu järville kauniita näköaloja. Alueella on myös paljon soistumia, joiden koko vaihtelee kallionlakien pienistä rämepainanteista lähes sadan hehtaarin suoalueeseen Puolakka- ja Matildanjärvien välissä. Lisäksi alueeseen kuuluvat Hamarijärven itäpuolinen laaja suoalue sekä Punassuo. Suot ovat pääasiassa karuhkoja rämeitä ja nevoja, mutta alueella on myös pari rehevämpää korpea ja runsasravinteinen lähdeletto. Metsät eivät ole kovin monimuotoisia eivätkä edustavia alueella tapahtuneiden hakkuiden jäljiltä. Kallionlakien harvat männiköt ja muutamat soistuneet, korpimaiset metsät ovat luonnontilaisimpia. Lehtoalueita esiintyy jonkin verran, edustavimpana näistä ns. Sahajärven luonnonsuojelualue . Alueella sijaitsevat järvet ovat niukkaravinteisia ja ruskeavetisiä. Ne ovat enimmäkseen padottuja, ja padot ovat osa alueen kulttuuriperintöä. Esim. Hamarijärven pato Kirjakkalassa on rakennettu 1600-luvun lopulla. ⁹

Kuva 1. Alueen sijainti ja suunnittelualue. Suunnittelualueen päämaankäyttöluokat. Suunnittelualue sijaitsee Salon eteläosassa, lähellä Raaseporin rajaa. Valtaosa alueesta on Metsähallituksen hallinnoimaa ja kuuluu Teijon retkeilyalueeseen. Muita Metsähallituksen alueita ovat mm. Hamarijärven luonnonsuojelualue, Punassuon soidensuojelualue ja Mathildedalin luonnonsuojelualue.

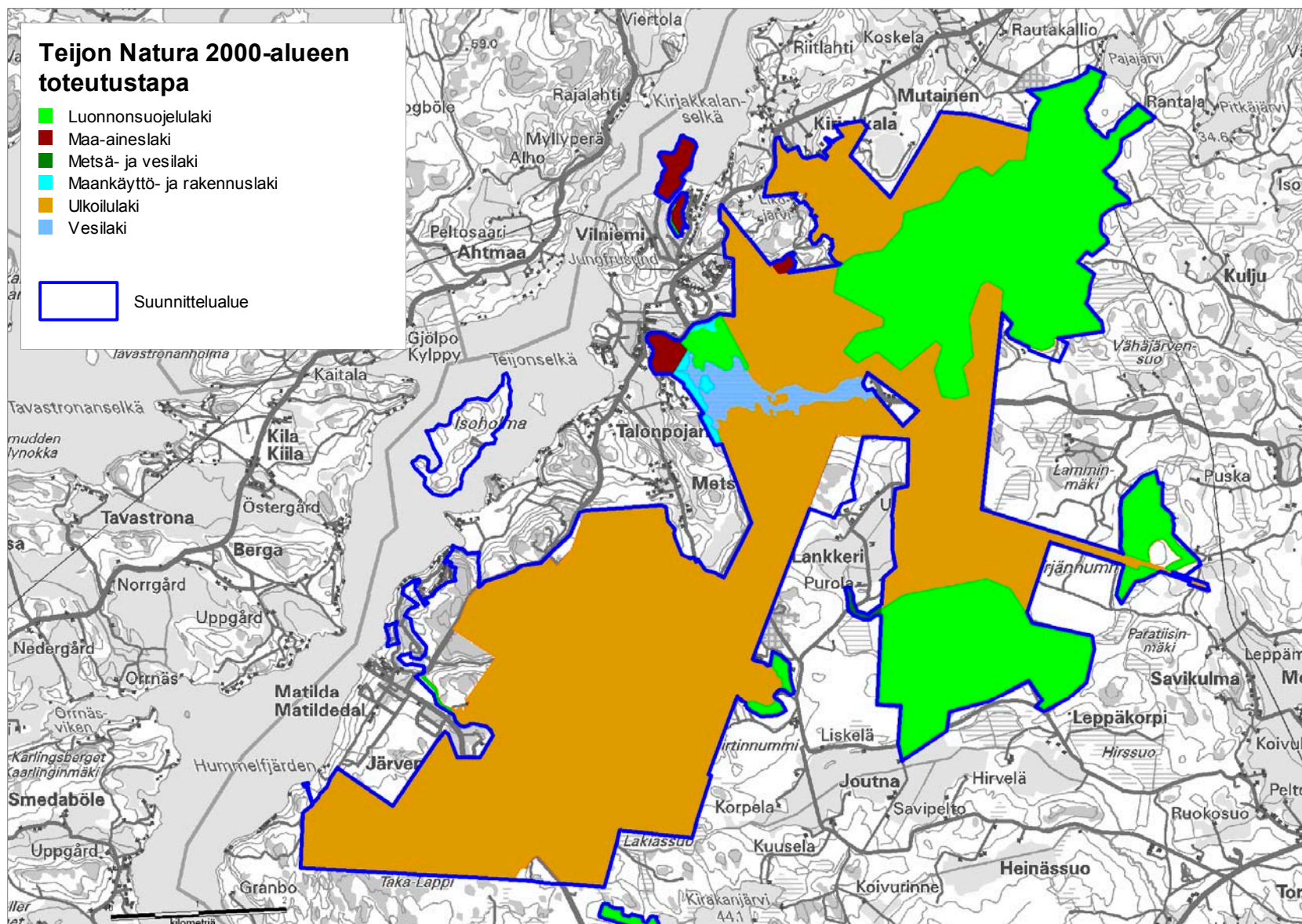
© Metsähallitus 2010, © Suomen ympäristökeskus 2010, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/10

Kuva 3. Natura 2000 -ohjelman toteutustavat Teijon ylämäki -Natura-alueella. Ei väriä = ei kuulu Natura-verkoston.

© Metsähallitus 2010,
© Suomen ympäristö-
keskus 2010, © Kartta-
keskus Oy, Lupa L5293,
Maanmittauslaitos
1/MML/10

2 Perustamistarkoitus

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	
Selite	Lomakkeella esitetään suunnittelualueeseen kuuluvien suojelualueiden ja -ohjelmakohteiden perustamistarkoitus sekä tiettyjen suunnittelualueita koskevien kansainvälisten sopimusten tavoitteet. Perustamissäädöksessä tai suojeluohjelmassa määritelty suojelualueen perustamistarkoitus on pohjana suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittelylle. Perustamistarkoitus vaikuttaa osaltaan myös suunnittelualueen vision määrittelyyn sekä kehittämistavoitteiden asettamiseen (ks. pääluke III). Suojeluohjelmakohteilla, joita ei vielä ole perustettu luonnonsuojelualueiksi, suojelun tarkoitus on määritelty ao. suojeluohjelmassa. Suojelualueisiin kohdistuvia tavoitteita sisältyy mm. kosteikkojen suojelua koskevaan Ramsarin sopimukseen .	
Suunnittelualueen tai sen osan nimi	Perustamissäädös, suojeluohjelma tai -sopimus	Alueen suojelutarkoitus
Teijon retkeilyalue	Ulkoilulaki (606/1973), valtioneuvoston päätös Teijon retkeilyalueen perustamisesta (47/1991)	Retkeilyalue on perustettu, koska alueella on ulkoilun kannalta huomattava yleinen merkitys. Alueella on metsätalouden harjoittaminen, metsästys ja kalastus – samoin kuin maa- ja vesialueen muukin käyttö – järjestettävä niin, että ulkoilutoiminnan tarpeet tulevat riittävästi otetuiksi huomioon.
Teijon ylänkö Natura 2000	Valtioneuvoston päätös 20.8.1998	Arvokkaan ja erämaisen suo- ja metsäluonnon suojelemiseksi. Alueen monipuolisuutta lisäävät sen järvet ja kulttuurivaikutus sekä lehdot. Alueella esiintyvien luonto- (92/43/ETY) ja lintudirektiivin (79/409/ETY) luontotyyppien sekä lajien suojelu
Punassuon soidensuojelualue	Soidensuojeluohjelma, Natura 2000, asetus 801/1985	Arvokkaan suokokonaisuuden suojelemiseksi
Hamarijärven luonnonsuojelualue	Asetus Hamarijärven luonnonsuojelualueesta (1357/1992), soidensuojeluohjelma, lintuvesien-suojeluohjelma, Natura 2000	Lounaissuomalaisen metsä-, järvi- ja suoluonnon säilyttämiseksi luonnontilaisena sekä eläin- ja kasvilajien elinympäristöjen suojelemiseksi
Mathildedalin luonnonsuojelualue	yksityinen luonnonsuojelualue (valtion), Natura 2000	Maisemallisten, kulttuurihistoriallisten ja lehtoluonnon arvojen suojelemiseksi
Teijonsaaren luonnonsuojelualue	yksityinen luonnonsuojelualue (valtion)	Luontoarvojen säilyttäminen
Yksityiset luonnonsuojelualueet	Natura 2000, soidensuojeluohjelma	Arvokkaiden luontokohteiden luonnonarvojen säilyttäminen ja hoitaminen. Alueella esiintyvien luonto- ja lintudirektiivin luontotyyppien sekä lajien suojelu.
Yhteenveto		
Suunnittelualueen keskeinen osa on retkeilyalue, jonka päätarkoitus on ulkoilulain mukainen retkeily- ja virkistyskäyttö. Alueella on myös useita luonnonsuojelualueita, joihin kuuluu mm. soita, lehtoja sekä lintujärviä ja -kosteikoita. Alueeseen kuuluu vain vähän yksityisiä alueita, joista osa toteutetaan muulla kuin luonnonsuojelulla (1096/1996). Kulttuuriperintökohteita on huomattavan paljon. Pääosa alueesta kuuluu lisäksi Suomen tärkeät lintualueet (FINIBA) -verkostoon, jonka tarkoituksena on kartoittaa kaikki maamme tärkeät lintualueet, säilyttää ne linnustolle soveliaina elinalueina sekä seurata niillä linnuston ja elinympäristön muutoksia ¹⁰ .		

3 Osallistaminen

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta		
Selite	Kansalaisten ja sidosryhmien kuuleminen suunnittelussa on Metsähallituksen ja ympäristöhallinnon toimintatapa. Osallistamisen tavoitteena on saada luonnonsuojeluun liittyville tavoitteille ja toiminnalle yleinen hyväksyntä, vähentää ristiriitoja Metsähallituksen ja eturyhmien välillä sekä eri eturyhmien kesken, saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa ja näkemyksiä pohjaksi ratkaisuille, saada yhteistyötahot sitoutumaan suunnitelman tavoitteisiin ja keskeisiin ratkaisuihin sekä luoda pysyvä yhteistyö alueen eri toimijoiden kesken.		
Kohdennettu osallistaminen	Osallistetut tahot		Nimetty edustaja
	Hallinto ja viranomaistahot		
Sidosryhmätilaisuus Teijossa 13.01.2010			
Sidosryhmätilaisuus Teijossa 20.05.2010			
Lisätietoja			
Yhteistyöryhmään kutsutut tahot: Salon kaupunki (Anne Nenonen, Pirkko Paranko), Varsinais-Suomen liitto (Timo Juvonen, Heidi Saaristo, Lasse Nurmi), Museovirasto (Sinikka Joutsalmi, Timo Kantonen), Salon seudun kalastusalue (Olli Ylönen, Olli Toivonen), Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri (Mari Niemi, Hannu Klemola), Teijon kyläyhdistys (Lasse Kurppa, Hannu Paunila), Varsinais-Suomen ELY-keskus (Iiro Ikonen), Lounais-Suomen metsäkeskus (Hannu Heikkilä, Sirke Kajava), Meri Teijo Oy (Tapani Kakko), Perniönseudun riistanhoitoyhdistys, Suomen latu / Teijon retkeilijät			
Yksityisten maanomistajien osallistaminen (Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisalueet)			
Henkilökohtainen kirje maanomistajille suunnittelun alkamisesta (luonnonsuojelulailla 1096/1996 toteutettavat osat) sekä suunnitelman lausuntovaiheessa			
Avoimet osallistamistilaisuudet	Paikka	Pvm	Osallistajat (lkm)
Avoimet ovet -tilaisuus	Teijon luontotalo	18.11.2011	5
Osallistajat yhteensä			
Pydydyt lausunnot (kpl)	18	Saadut lausunnot (kpl)	10 (13 taholta)
Lausuntoyhteenveto on suunnitelman liitteessä 5.			
Lisätietoja			
Suunnitelman aloittamisesta tehtiin lehdistötiedote, joka julkaistiin mm. Perniönseudun Lehdessä ja Salon Seudun Sanomissa. Lisäksi Turun Sanomat teki artikkelin aiheesta huhtikuussa 2010. Tietoa ja aineistoa suunnittelusta on ollut saatavana myös metsa.fi/teijosuunnittelu -sivuilla. Hoito- ja käyttösuunnitelmasta kerrottiin alueen matkailuyrittäjien tilaisuudessa 5.5.2010 ja Teijon kyläyhdistyksen aktiiveille 4.5.2010. Myös yksityiset henkilöt ovat ottaneet yhteyttä suunnittelun aikana sekä tuoneet esille mielipiteitään ja ehdotuksiaan. Suunnitelman lausuntovaiheessa pidettiin ns. avoimet ovet -tilaisuus Teijon luontotalossa, jossa kaikille kiinnostuneille annettiin mahdollisuus tulla keskustelemaan sekä kysymään hoito- ja käyttösuunnitelman sisällöstä. Samassa yhteydessä tehtiin myös lehdistötiedote. Salon Seudun Sanomat ja Perniönseudun Lehti tekivät kuvitetut artikkelit suunnitelmasta marraskuussa 2010.			
Osallistamisen vaikutus suunnitelmaan			
Sidosryhmiltä saatu palaute on ollut arvokasta ja vaikuttanut suunnitelmaan jossain määrin. Kaikkia ehdotuksia ei ole voitu ottaa huomioon, ja eräät pienen mittakaavan ehdotukset ovat olleet sellaisia, että ne voidaan toteuttaa ilman niiden kirjaamista hoito- ja käyttösuunnitelmaan.			

4 Vesistöt ja merialueet

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	☒	kuva 4	
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelun alueen vedenlaatua sekä lintuvesiluonnetta makean veden ja merialueiden osalta. Laatuluokka kuvaa pintavesien ekologista tilaa ja lintuvesipisteet (ESA -pisteytys) kohteen lintuvesiarvoa. Lomakkeeseen liittyy kartta, joka kuvaa alueen vesistöjä ja vesistöaluejakoa.				
Yleiskuvaus	Suunnittelun alueeseen kuuluu kokonaisuudessaan neljä niukkaravinteista ja humuspitoista järveä: Matildanjärvi, Puolakkajärvi, Sahajärvi ja Hamarijärvi. Likojärvi kuuluu pieneltä osin Natura 2000 -alueeseen. Alueella on pienvesiä: lähteitä, puroja ja ojia. Valittu suojelurekisteriin luontotyyppien – mm. lähteikköjen – perusteella.				
Järvet, virtavedet ja pohjavesialueet					
Järvet	Suojeluperuste (rekisterissä)	Vesipuitedirektiivitunnus	Vertailuvesistön tunnus	Lintuvesipisteet (ESA)	Laatuluokka
Hamarijärvi	Luontotyyppit, mm. lähteiköt ¹¹				Hyvä
Matildanjärvi	Luontotyyppit, mm. lähteiköt				Hyvä
Puolakkajärvi	Luontotyyppit, mm. lähteiköt				Erittäin hyvä
Sahajärvi	Luontotyyppit, mm. lähteiköt				Hyvä
Likojärvi	Luontotyyppit, mm. lähteiköt				Ei arvioitu
Virtavedet					
Pohjavesialueet					
Mutainen Pv 0258605					I (vedenhankinnan kannalta tärkeä)
Pajajärvennummi Pv 0258616					I (vedenhankinnan kannalta tärkeä)
Yrjännummi Pv 0258601					II (vedenhankintaan soveltuva)
Hauenkuono Pv 0258602					II (vedenhankintaan soveltuva)
Lähdesuo Pv 0258604					II (vedenhankintaan soveltuva)
Puolakkanummi Pv 0258607					II (vedenhankintaan soveltuva)
Pirtinnummi Pv 0258608					II (vedenhankintaan soveltuva)
Maaherrankravi Pv 0258609					II (vedenhankintaan soveltuva)
Lisätietoja					
Alueella on arvokkaita lähteitä ja puroja.					

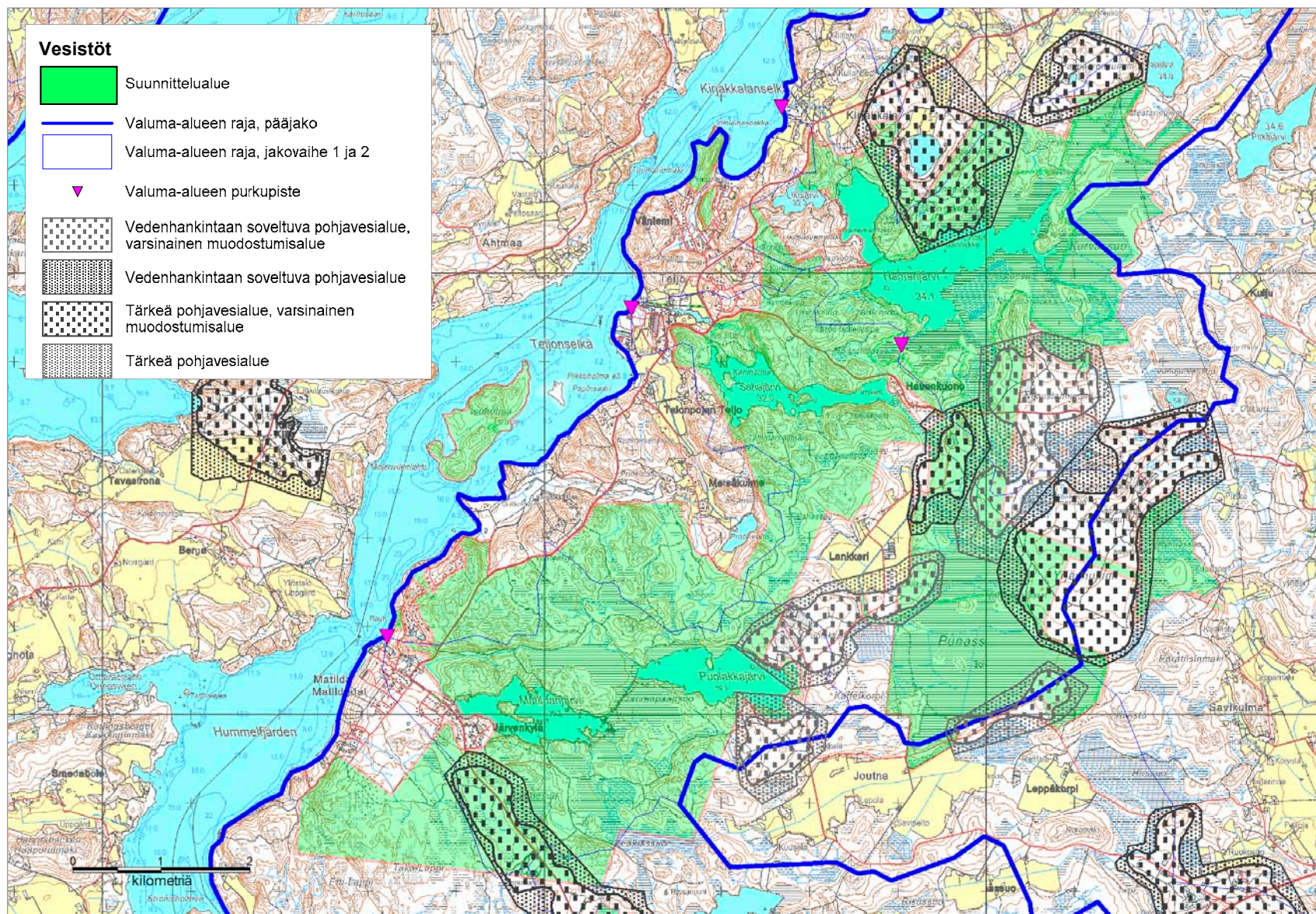

Merialueet							
Nimi	Helcom-luokka ²	BSPA-luokka ³	Suojeluperuste (rekisterissä)	Vesipuidedirektiivitunnus	Vertailuvesistön tunnus	Lintuvesipisteet (ESA)	Laatuluokka
Lisätietoja							
<p>Hamarijärvi (144 ha), Matildanjärvi (57 ha), Puolakkajärvi (72 ha) ja Sahajärvi (61 ha) ovat niukkaravinteisia sekä useimmat ruskeavetisiä. Tyypiltään ne ovat matalia humusjärviä (Matildanjärvi, Puolakkajärvi) tai matalia runsashumuksisia järviä (Hamarijärvi, Sahajärvi). Järvien valuma-alueet koostuvat pääasiassa metsistä, soista ja avokallioista. Peltoa valuma-alueilla on hyvin vähän, mistä syystä järvien kuormitus on alhainen. Luokaltaan järvet ovat erinomaisia tai hyviä. Luokittelu on tehty a-klorofyllin ja ravinteiden pitoisuuksien perusteella.¹²</p>							
Yhteenveto							
<p>Suunnittelualue kuuluu suurimmaksi osaksi Saaristomeren rannikkoalueen pieniin rannikkovesiin ja hyvin pieneltä osin Kiskonjoen–Perniönjoen vesistöalueeseen. Suunnittelualueen järvet ovat tyypeiltään dysoligotrofisia sekä vesi- ja rantakasvillisuudeltaan varsin niukkoja. Pienvesistä arvokkaimpia ovat Lähdesuon lähde laskupuroineen, Yrjännummen lähde lettoineen, Matildanjärven laskupuro sekä Hamarijärven laskupuro Kirjakkalassa. Yhtenäisiä luonnontilaisia puroja ei ole, sillä ne on kaivettu tai perattu alueen pitkään jatkuneen käytön aikana. Luonnonlampia on vain yksi.</p>							

² Helcom-luokka = Itämeren vesialueiden laatuluokitus, jonka kriteeristö on kehitteillä ja täsmentyy vuoden 2010 aikana.

³ BSPA = Baltic Sea Protection Area (Helcomin ylläpitämä Itämeren suojelualueiden tietokanta). Kehitteillä olevan kriteeristön mukainen luokitus.

Kuva 4. Teijon suunnittelualueen vesistöt, valuma-alueet ja pohjavesialueet.
 © Metsähallitus 2010,
 © Suomen ympäristökeskus 2010,
 © Karttakeskus Oy,
 Lupa L5293, Maanmittauslaitos
 1/MML/10

5 Geologia

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	☐	
Selite	Lomakkeella esitetään suunnittelualueen keskeiset geologiset piirteet: kallioperään, maaperään ja geomorfologiaan liittyvät tiedot.			
Kallioperä	Alue on kallioperältään valtaosin mikroliinigraniittia, joka paikoin on porfyyristä. Myös kvartsi- ja granodioriittia esiintyy, sekä vähän kiille- ja sarvivälkegneissia.			
Maaperä	Noin 2/3 maaperästä on moreenimaita, ja turvemaita on noin 15 %. Alueen läpi kulkee kolmas Salpausselkä, minkä johdosta siellä on myös hiekkakankaita. Yleisin moreenin kerrostumatyyppi on pohjamoreeni, jonka lisäksi esiintyy pintamoreenia. Moreenimuodostumia on kahden tyyppisiä: reunamoreeneja ja drumliineja. Karkea-rakeisista kerrostumista yleisimmät ovat hiekka ja sora. Hienorakenteisista kerrostumista yleisimmät ovat savi ja liejusavi. Hiesua on vain vähän. Alueen suot kuuluvat kasvimaantieteellisesti Saaristo-Suomen keidassoihin, jotka ovat geologisesti nuoria ja ohutturpeisia. ^{4,13}			
Geomorfologia	Teijon alue on kallioista karua ylänköä, jossa on runsaasti kalliopaljastumia. Alueen järvet sijaitsevat 32–39 m merenpinnan yläpuolella. Paikalliset korkeuserot voivat olla melko suuria, jopa 30–40 m.			
Lisätietoja				
Sahajärven pohjoispuoliset alueet, Hamarijärven länsipuolella olevat alueet ja Teijon kylän eräät alueet kuuluvat valtakunnallisesti arvokkaisiin kallioalueisiin (KAO 020359). Punassuon eteläreunalla on moreenimuodostuma.				
Yhteenveto				
Suunnittelualueen pinnanmuodostus on monipuolinen ja vaihteleva. Korkeuserot ovat selvät, ja alue nousee jyrkästi merenpinnasta noin 30–40 m:n korkeuteen. Alueella on runsaasti kalliopaljastumia, ja kallioperä on pääosin graniittia. Maaperä taas on valtaosin erilaisia moreenimaita.				

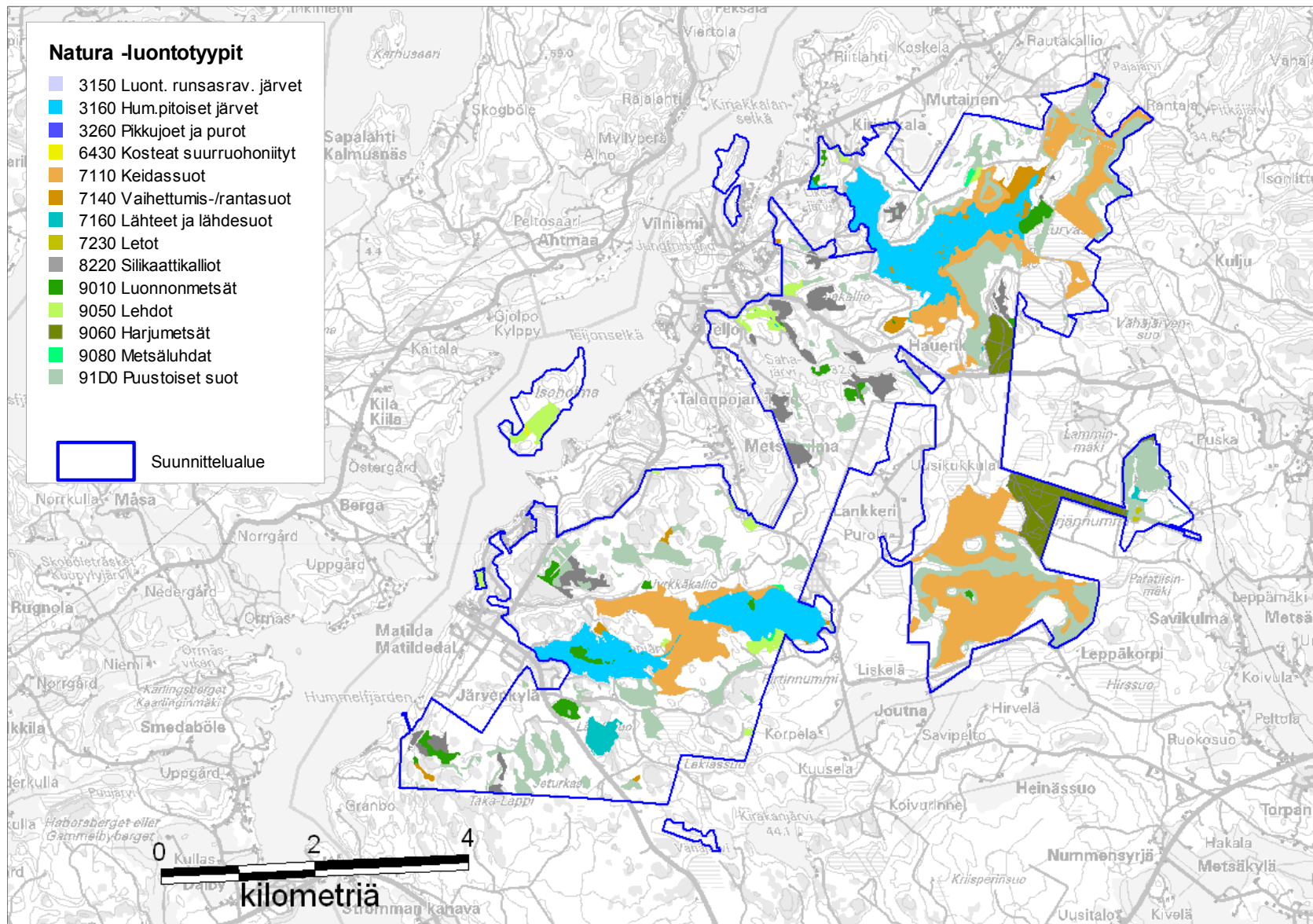
6A Natura 2000 -luontotyypit

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	☒ ☒	Luontotyypit (kuva 5) Luontotyyppien edustavuus (kuva 6)							
Selite	Lomakkeella kuvataan koko suunnittelualueen Natura 2000 -luontotyypit, niiden pinta-alat ja edustavuudet. Edustavuus -käsitteellä tarkoitetaan tässä yhteenvetoa Natura-tietolomakkeiden edustavuus- ja luonnontilaisuustiedoista. Edustavuus ilmentää, miten ”tyypillisenä” luontotyyppi alueella on, ja siihen vaikuttavat mm. luontotyyppien rakenne, toiminta ja ennallistamismahdollisuudet. Lomakkeella tarkastellaan myös suunnittelualueen asemaa suojelualueverkostossa ja kytkeytyneisyyttä verkoston muihin kohteisiin. Natura-aluekohtaiset luontotyyppitiedot esitetään liitteessä 2.										
Luontotyypit				Luontotyyppien edustavuus luokittain (ha), luontotyypit I ja II ⁴							
Koodi	Luontotyyppi (LT)	Pinta-ala, luontotyyppi I (ha)	Pinta-ala, luontotyyppi II (ha)	Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä	
				LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II
3150	Luontaisesti runsasravinteiset järvet	0,02						0,02			
3160	Humuspitoiset järvet ja lammet	276						107			
3260	Pikkujoet ja purot	0,23						0,23			
6430	Kosteat suuruuhoniityt	0,6								0,6	
7110	Keidassuot*	596				83,65		388,5		18,5	
7140	Vaihettumis- ja rantasuot	26				16		6			
7160	Lähteet ja lähdesuot	17			0,02		0,3	1,6			
7230	Letot	1				0,5		0,5			
8220	Silikaattikalliot	84				6,6		1,1			
9010	Luonnonmetsät*	43				9,9		9,6			
9050	Lehdot	45			0,8		13,5	16,6			
9060	Harjumetsät	72,1						15,1		3,2	
9080	Metsäluhdat*	2,8				1,3		1,5			
91D0	Puustoiset suot*	192,5	179			5	94,5	41,5	83,4	7,6	
Luontotyyppien pinta-ala yhteensä (ha)		1 356,25	179		0,82		136,75	94,5	589,25	83,4	29,9
Luontotyyppien osuus suunnittelualueesta (%)		36									

⁴ Luontotyyppi II esiintyy päällekkäisenä luontotyyppin I kanssa.

* = ensisijaisen tärkeänä pidetty Natura 2000 -luontotyyppi

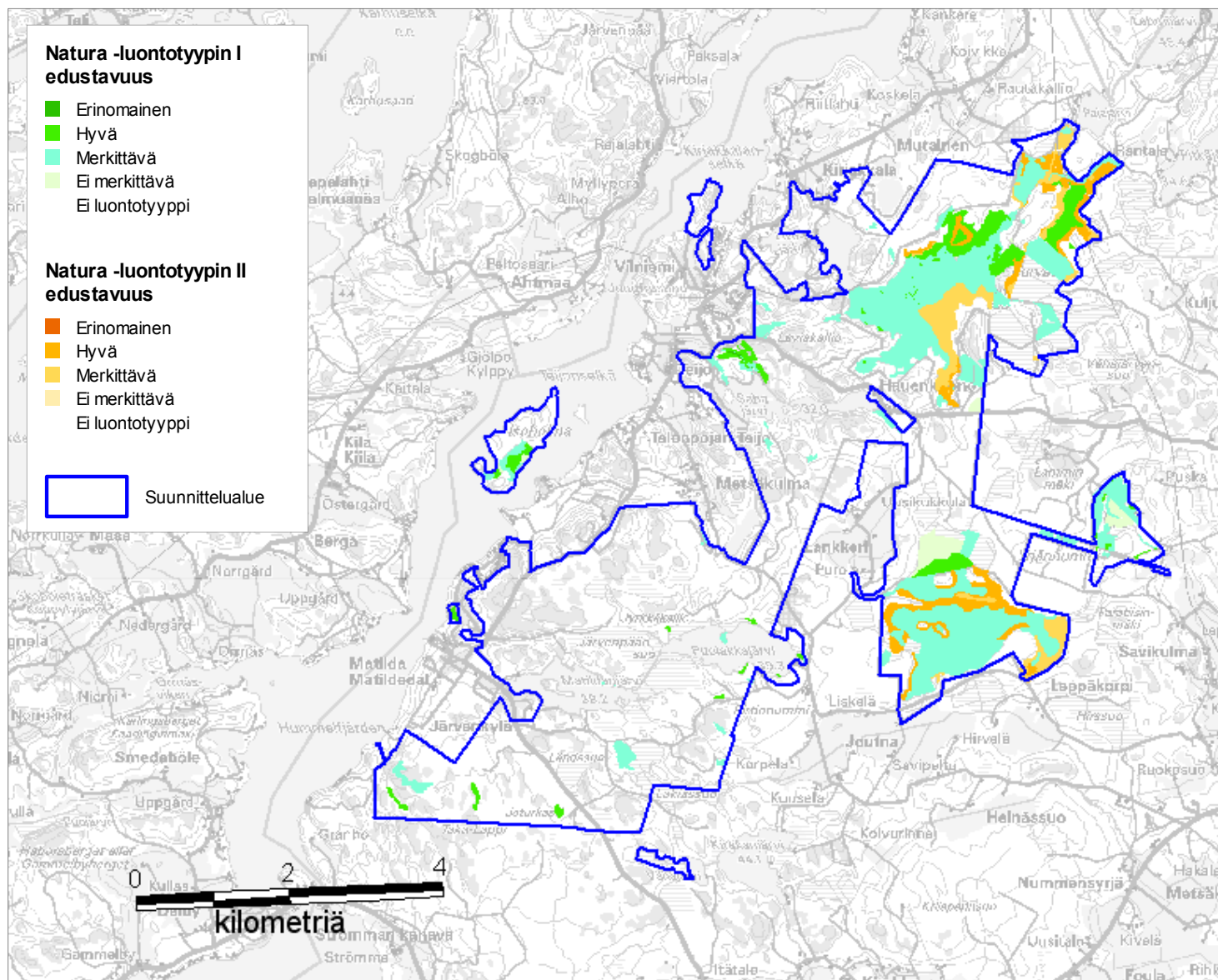
	Pinta-ala (ha)	Lisätietoja
Muu kuin Natura-luontotyyppi	2 126	Yksityisten luonnonsuojelualueiden inventointi on kesken, ja muilla kuin luonnonsuojelulla (1096/1996) toteutettavilla yksityisalueilla ei ole välttämätöntä tehdä luontotyyppi-inventointeja. Edustavuutta ei ole arvioitu kaikilta kuvioilta, ja näin ollen taulukon pinta-alat poikkeavat jonkin verran toisistaan. Tyyppiä humuspitoiset järvet ja lammet ei mainita alueen Natura-tietolomakkeella. Taulukko sisältää myös Natura 2000 -alueen ulkopuolisia alueita; pelkästään Natura-alueella sijaitsevat luontotyyppit ovat liitteessä 2.
Ei inventoitu	14	
Kaikki kuviot yhteensä	3 496	
Verkostotarkastelu		
Teijon alue on laajimpia erämaisia metsä- ja suoalueita Varsinais-Suomen itä- ja kaakkoisosissa. Se sijaitsee melko etäällä muista laajemmista suojelualueista. Suurin osa lähialueiden suojelualueista on pienialaisia lehtoja, vanhoja metsiä, soita tai lintuvesiä.		
Yhteenveto		
<p>Keidassuot- ja puustoiset suot -luontotyyppit ovat yleisimpiä, mikä heijastuu alueen lajistoon sekä maiseman erityispiirteisiin. Alueella on lisäksi harjumetsiä, lehtoja ja luonnonmetsiä. Pienialaisempia, mutta alueellisesti tärkeitä luontotyyppejä ovat lähteet ja lähdesuot sekä letot. Erityisesti paikoin esiintyvä lähteisyys antaa alueelle lisäarvoa sekä kasvattaa monimuotoisuutta.</p> <p>Luonnonvarasuunnitelman ja alue-ekologisen suunnitelman yhteydessä Metsähallituksen alueille on määriteltä toimenpiteet, joilla turvataan talous- ja virkistyskäytön sekä metsien ja metsäluonnon erilaiset käyttömuodot.</p>		

Kuva 5. Natura 2000 -luontotyytit. Suunnittelualueella tavataan 14 Natura-luontotyyppiä, ja ne kattavat 36 % alueen pinta-alasta. Vallitsevia luontotyyppiä ovat keidassuot, vaihettumis- ja rantasuot sekä puustoiset suot. Erityisen arvokkaita luontotyyppiä ovat lähteet ja lähdesuot, letot, luonnonmetsät sekä harjumetsät.

© Metsähallitus 2010,
© Suomen ympäristökeskus 2010, © Kartta-keskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/10

Kuva 6. Natura 2000 -luontotyyppien edustavuus. Suunnittelualueen Natura-luontotyyppien edustavuus on pääasiassa **hyvä tai melko hyvä**. **Erinomaiseksi** luokiteltuja on varsin vähän. Huomattavaa osaa Natura-luontotyyppien edustavuudesta ei ole määritelty.

© Metsähallitus 2010, © Suomen ympäristökeskus 2010, © Karttakeskus Oy, Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/10

6B Kansalliset uhanalaiset luontotyypit (LUTU)

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	☐		
Selite	Lomakkeelle kirjataan Suomen luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnin mukaiset luontotyypit, niiden pinta-alat ja prosenttiosuudet. Luokitus perustuu vuosina 2005–2007 toteutettuun tutkimukseen, jonka menetelmät ja tulokset on kuvattu julkaisuissa SY 765 Suomen luontotyyppien uhanalaisuuden arviointi. Menetelmä ja luontotyyppien luokittelu, sekä SY8/2008 Suomen luontotyyppien uhanalaisuus.				
Koodi	Luontotyyppi	Uhanalaisuusluokka ⁵	Pinta-ala (ha) tai arvio alasta	Osuus alueesta	Kuvaus ja sijainti
Uhanalaiset luontotyypit yhteensä					
Verkostotarkastelu					
Yhteenveto					
LUTU-tyyppejä ei ole mahdollista tulostaa tämänhetkisistä paikkatietojärjestelmistä.					

⁵ RE = hävinnyt: Luontotyyppin kaikki esiintymät ovat hävinneet alueelta.

CR = äärimmäisen uhanalainen: Luontotyyppin esiintymiin tai sen keskeisimpiin laadullisiin piirteisiin kohdistuu äärimmäisen suuri välitön uhka hävitä tarkastelualueelta.

EN = erittäin uhanalainen: Luontotyyppin esiintymiin tai sen keskeisimpiin laadullisiin piirteisiin kohdistuu erittäin suuri uhka lähitulevaisuudessa hävitä tarkastelualueelta.

VU = vaarantunut = Luontotyyppin esiintymiin tai sen keskeisimpiin laadullisiin piirteisiin kohdistuu suuri uhka keskipitkällä aikavälillä hävitä tarkastelualueelta.

NT = silmälläpidettävä: Luontotyyppin esiintymät ovat taantuneet, mutta se ei täytä vaarantuneen kriteereitä tai se on niin harvinainen, että jo satunnaistekijöiden voidaan ajatella uhkaavan sen säilymistä.

LC = Luontotyyppi ei kuulu edellä esitettyihin luokkiin, eikä sen esiintymiin ja niiden keskeisimpiin laadullisiin piirteisiin kohdistu keskipitkällä aikavälillä merkittävää uhkaa hävitä tarkastelualueelta.

DD = puutteellisesti tunnettu: Luontotyyppiä koskevat tiedot eivät riitä kriteerien mukaisen arvion tekemiseen.

7 Lajisto

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta				
Selite	Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueen keskeisistä lajistoarvoista sekä tuoda esiin lajiston piirteitä, jotka on huomioitava alueen hoidon ja käytön suunnittelussa. Sama laji voi sisältyä useampaan luokitukseen: esimerkiksi useat uhanalaiset lajit ovat myös direktiivilajeja. Kaikissa lajiryhmissä yksikkönä on ryhmään kuuluvien, alueella esiintyvien lajien kpl-määrä. Natura-aluekohtaiset tarkemmat tiedot lajeista esitetään liitteessä 3.					
Luokitus	Linnut	Muut selkärangattomat	Selkärangattomat	Putkilokasvit	Itiökasvit	Sienet
Erityisesti suojeltavat lajit	0	0	0	0	1	
Muut uhanalaiset lajit	8	4	2	3	6	
Silmälläpidettävät lajit	12	2	1	2	8	
Alueellisesti uhanalaiset lajit						
Lajit, joiden suojelemiseksi osoitetaan Natura-alueita (luontodirektiivin 92/43/ETY liite II, lintudirektiivin 79/409/ETY liite I)	18 (+5 muuttavaa)	3			1	
Lajit, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua ja joiden lisääntymis- sekä levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty (luontodirektiivin liite IV)		3				
Vierasperäiset tai haitallisesti runsastuneet lajit	kanadanhanhi	minkki, supikoira		useita lajeja, etenkin Sahajärven luonnonsuojelualueella		
Lajistotietoa						
<p>Teijon retkeilyalueen luontoselvitys⁹ esittää kootusti perustiedot alueen lajistosta. Sen jälkeen erällä osa-alueilla on tehty linnustoselvityksiä sekä kääpä-, sammal-, jäkälä- ja nilviäis-inventointeja.^{14,15,16,17,18} Lajistoa leimaavat mm. lähteisyydessä, lehoissa ja soilla esiintyvät lajit. Myös joitakin vanhoille metsille tyypillisiä lajeja esiintyy. Lajistoltaan arvokkain osa-alue on Sahajärven luonnonsuojelualue. Natura-alueita ei ole suojeltu lintudirektiivin perusteella, joten kyseisen direktiivin liitteen I lajit eivät ole alueen suojeluperuste, eikä luontodirektiivin liitteen II lajeja mainita Natura-tietolomakkeella. Teijon ylänkö -FINIBA-alueen kriteerilajeina ovat metso ja kangaskiuru¹⁰. Alueellisesti uhanalaisia lajeja ei tässä yhteydessä tiedon puutteen takia lueta.</p>						

8 Kulttuuriperintö

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu	Kartta	☐	
Selite	Kulttuuriperinnön nykytilan kuvaus käsittää suunnittelualueen maisema-arvojen sekä rakennusperinnön ja arkeologisten kohteiden kuvauksen. Kuvauksen tavoitteena on tunnistaa suunnittelualueen keskeiset kulttuuriperintöarvot.			
Maisema				
Nimi		Kpl	Luokitus	
			Maailmanperintökohde	
			Kansallinen kaupunkipuisto	
			Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue	
Teijon ruukinalue (pieneltä osin) ¹⁹		1	Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö	
			Maakunnallisesti merkittävä maisema	
			Luonnonsuojelulain (1096/1996) mukainen maisema-alue	
			Muu merkittävä maisema	
Lisätietoja				
Rakennusperintö				
Nimi		Kpl	Luokitus	
Teijon ruukkialue		rakennuksia, 7 kpl	Valtakunnallisesti arvokas rakennus tai rakennusryhmä	
			Maakunnallisesti merkittävä rakennus tai rakennusryhmä	
			Muu merkittävä rakennus tai rakennusryhmä	
Lisätietoja				
Kirjakkalan historiallista teollisuusmiljöötä ei enää lueta valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi, mutta se on historiallisesti arvokas ja kuuluu Metsähallituksen suojeltuihin rakennuksiin ²⁰ . Kirjakkalassa oli alun perin kahdeksan rakennusta, mutta kaksi niistä on purettu. Metsähallituksen rakennukset on kunnostettu 2000-luvun alussa, ja ne ovat nyt Villi Pohjolan hallinnassa, joka vuokraa niitä yksityis- ja yritysasiakkaille. Kirjakkalan rakennukset on suojeltu vuonna 1994 asetuksella valtion omistamien rakennusten suojelusta (485/1985, ympäristöministeriö 27.6.1994, Dno 69/561/1993). Kirjakkalan Sahajärven luonnonsuojelualue on inventoitu vuonna 2009 ²¹ , ja vesivoimala on tarkastettu vuonna 2008 ²² . Vesivoimala on rakennettu vuosina 1911–12, ja siinä tuotettiin sähköä vuoteen 1946 asti. Vesivoimalarakennus sijaitsee Teijon kylän tuntumassa, ja se on rakennushistoriallisesti, historiallisesti sekä maisemallisesti arvokas ²² .				

Arkeologiset kohteet											
Luokitus	Asuinpaikat	Hautapaikat	Puolustus- varustukset	Kulttipaikat	Valmistus- ja työpaikat	Taide ja muistomerkit	Liikenne- kohteet	Vedenalaiset kohteet	Kivi- ja maa- rakenteet	Ei määrittely	Yhteensä kpl
Muinaisjäännösrekisterissä oleva kohde					3						
Muu arkeologinen kohde					15						
Lisätietoja											
Muinaisjäännösrekisterissä on kolme ryssänuunia (Onnelannummi, Innanportaannummi ja Lakiassuo). Muut kohteet ovat sysimiiluja ²³ . Keväällä ja kesällä 2010 Metsähallitus inventoi metsätalousalueiden kulttuuriperintöä.											
Muu kulttuuriperintö											
Vuonna 2010 Metsähallitus teki kulttuuriperintöinventoinnin retkeilyalueella ²³ . Inventoidun alueen pinta-ala on 3 335 ha. Inventoinnin jälkeen tutkimusalueelta tunnetaan 42 kulttuuriperintökohteita, joista 39 on uusia, ennestään tuntemattomia. Kohteista 39 on muinaismuistolain (295/1963) mukaisia kohteita, kaksi muita kulttuuriperintökohteita ja yksi rakennusperintökohde. Vanhimmat kohteet ovat kivikaudelta. Aikaisemmin myös Reiman (1993) ²⁴ on inventoinut alueen kulttuuriperintöä, erityisesti miilujen esiintymistä. Inventoinnissa ei ehditty kartoittaa kaikkia miiluja, vaan niitä on todellisuudessa huomattavasti enemmän. Samalla inventoitiin myös 10 muuta kulttuuriperintökohteita (kivikautinen asuinpaikka 2, kivilouhos, kalliopiirustus sekä kuusi kiviöykkiötä ja kuoppaa). Osa näistä on entuudestaan Museoviraston rekisterissä, mutta esim. kivikautinen asuinpaikka oli ensimmäinen tunnettu esihistoriallinen muinaisjäännöskohde retkeilyalueen sisällä. Teijon alueen kulttuuriperintöä leimaavat myös metsän- ja puutarhanhoito. Mm. Sahajärven luonnonsuojelualueelle on istutettu ulkomailta tuotuja eksoottisia puu- ja kasvilajeja.											
Kävijätutkimus											
Vuoden 2008 kävijätutkimuksen ²⁵ mukaan tärkeimmät syyt Teijossa vierailuun olivat luonnon kokeminen ja maisemat (28 %). Keskeisimmillä kulttuuriperintökohteilla – Kirjakkalassa ja Sahajärvellä – vieraili 10 % ja 9 % kävijöistä. Noin 6 % kävijöistä ilmoitti historiaan tutustumisen kokemakseen aktiviteetiksi.											
Yhteenveto											
Alueen rakennettu kulttuuriperintö on valtakunnallisestikin arvokas. Muinaisjäännöksiä tunnettiin ennen kulttuuriperintöinventointia vähän. Inventoinnissa löydetyistä kulttuuriperintökohteista valtaosa (mm. hiilimiilujen ja miilumajojen jäännökset, kivikautinen asuinpaikka, rakkakuopat jne.) on muinaismuistolain suojaamia kohteita, ja ne tulevat siten nostamaan alueen tunnettujen muinaisjäännösten lukumäärän aivan uudelle tasolle. Inventoinnissa löydetyt kohteet kertovat pitkäaikaisesta ja laajasta maankäytöstä. Inventoinnissa löydetty, ennestään tuntematon Lakiassuon kivikautinen asuinpaikka liittyy varhaisimpaan asutukseen – aikaan, jolloin alue oli saarena. Muinaisrantakorkeuden perusteella arvioituna asuinpaikka on mesoliittinen eli arviolta noin 6 500 vuoden ikäinen. Kulttuuriperinnön merkitys kävijöille on suuri. Ruukki- ja teollisuusmiljöiden sekä entisten kartanonmaiden käyttö heijastuu edelleenkin antaen oman leimansa alueen monipuolisuuteen. Osa Kirjakkalan ruukkialueen rakennuksista on kunnostettu, ja ne ovat nyt matkailukäytössä.											

9A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu

Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö	Kartta	☐	Palveluvarustus
			☐	Kävijävirrat
Selite	Nykyisestä luonnon virkistyskäytöstä kuvataan retkeilyn ja luontomatkailun toimintaympäristöä, suunnittelualueen vetovoimaa ja merkitystä virkistyskäyttökohteena sekä nykyistä kysyntää, tarjontaa ja matkailun yhteistyötä. Kysyntätietoja ovat mm. tiedot käyntimääristä ja asiakastyytyvyydestä. Tarjonnalla tarkoitetaan retkeilyreittien, rakenteiden sekä rakennelmien määrää, kapasiteettia ja kuntoa. Tavoitteena on analysoida palvelujen ja palveluketjujen toimivuutta asiakaslähtöisesti.			

Toimintaympäristön kuvaus

Teijon retkeilyalue tunnetaan Etelä-Suomen mittakaavassa ennen kaikkea suosittuna virkistys- ja retkeilyalueena. Sen vetovoima perustuu metsä-, suo-, järvi-, kallio- ja merimaisemien vuorotteluun, johon ruukkimiljööt ja -historia tuovat vielä oman lisänsä. Lisäksi Teijo on saavutettavissa reilun tunnin ajolla mm. Turun ja Helsingin kaupunkialueilta. Teijon retkeilyalueen käyntimäärät ovat olleet selkeästi kasvavia koko 20-vuotisen historian ajan. Tällä hetkellä vuotuisia käyntejä on noin 75 000, joista lähes 23 000 rekisteröidään vuonna 2004 avatussa Teijon luontotalossa. Retkeilyreitistö ja palvelurakenteet rakennettiin perustamisvaiheessa melko valmiiksi. Alueen kehittämisen suurin uhka on rapistuva palveluvarustus yhdistettynä kasvaviin kävijämääriin, jolloin sekä ekologinen että sosiaalinen kestävyys ylittyvät ja asiakastyytyvyys romahtaa. Hyvin hoidettuna taas retkeilyalue tarjoaa Meri-Teijon matkailualueen luontoaktiiviteettien rungon, johon myös alueen yrittäjät pystyvät tukeutumaan toiminnassaan. Luontotalon toiminta on avainasemassa kehitettävässä yhteistyössä aktiiviteettitarjonnan lisäämiseksi.

Vetovoima ja merkitys

Lähialueen monien aktiiviteettien (retkeily, laskettelu, golf, ratsastus, veneily) ja historiallisten ruukkimiljöiden (Kirjakkala, Teijo, Mathildedal) ansiosta Meri-Teijon alue nähdään kehityskelpoisena matkailualueena, joka on nostettu Varsinais-Suomen matkailustrategiassa²⁶ yhdeksi kehitettäväksi kohteeksi. Vuonna 2006 valmistui alueen toimijoiden välisenä yhteistyönä Meri-Teijon Master Plan²⁷. Se on alueen matkailun kehittämissuunnitelma, joka sisältää vision, toimenpide-ehdotuksia ja investointisuunnitelmia 65 miljoonan euron edestä. Tavoitteeksi on asetettu alueen kävijämäärien lisääminen nykyisestä 125 000 vuotuisesta kävijästä 425 000 kävijään vuoteen 2015 mennessä. Yhteistyö alueen keskeisten toimijoiden kanssa on tiivistä. Teijon retkeilyalueen kävijämäärät ovat viime vuosina nousseet tasaisesti. Tämän käyntimäärän säilyttäminen tai lisääminen edellyttää Teijon retkeilyrakenteiden kunnostamista sekä esim. puukatosten ja käymälöiden mitoituksen kasvattamista.

Suunnittelualueen kysyntä

Kävijälaskenta			Kävijätutkimus							
Suunnittelualueen käyntimäärä	Vuosi	>75 000	Kävijätutkimuksen kohdealueet	Vuosi	Kävijätyytyväisyysindeksi (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön – 5 = erittäin tyytyväinen)					
	2008									
Käyntimäärän kehitys kohteilta			Teijon retkeilyalue	2008	4,3					
Teijon retkeilyalue			Kävijätyytyväisyyden jakautuminen osatekijöihin (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön – 5 = erittäin tyytyväinen)							
Vuosi	Käyntikerrat	Muutos	Tyytyväisyys palveluihin	4,2	Tyytyväisyys ympäristöön	4,6	Odotusten täyttyminen	4,1	Häiriötekijöiden kokeminen	4,1
2009	75 000	0	Alueen kävijöiden jakautuminen eri tyyppisiin							

2008	75 000	- 5 500	Paikalliset kävijät (%)	20	Päiväkävijät	Osuus kävijöistä (%)	Viipymä (h)
						69	3,7
2007	80 500	+ 20 500	Kotimaiset matkailijat (%)	75	Yöpyjät	Osuus kävijöistä (%)	Viipymä (vrk)
						31	2,5
2006	60 000		Ulkomaiset matkailijat (%)	5	Kävijävuorokaudet	66 000	

Lisätietoja

Kävijälaskenta aloitettiin vuonna 2000, mutta systemaattinen seuranta jäi useammaksi vuodeksi. Vuodesta 2007 kävijälaskentaa on tehty systemaattisesti nykymuodossaan.

Retkeilypalvelujen tarjonta									
Rakennukset	Lkm	Kapasiteetti (hlö)	Kunto			Ylläpito		Muulla kuin valtion alueella	Lisätietoja
			Hyvä	Kesk.	Huono	MH	Muu		
Källman/Laakso, Kirjakkala	1						x		Vuokrakämpä/ Villi Pohjola
Patotalo/Kirjakkala	1						x		Vuokrakämpä/ Villi Pohjola
Kokoustalo Patruuna /Kirjakkala	1						x		Vuokrakämpä/ Villi Pohjola
Insinööritalo/Kirjakkala	1		x				x		Vuokrakämpä/ Villi Pohjola
Teijo kalamaja 1	1		x				x		Vuokrakämpä/ Villi Pohjola
Teijon kalamaja 2	1		x				x		Vuokrakämpä/ Villi Pohjola
Kirjakkalan sauna	1						x		Villi Pohjola
Kirjakkalan viljamakasiini	1						x		Villi Pohjola
Matiildan sauna	1		x			x			
Hamarijärvi käymälä-polttopuuvarasto	1		x			x			
Vapaa-ajan asuinrakennus	1						x		Villi Pohjola
Luontotalo	1		x			x			
Rakennelmat	Lkm	Kapasiteetti	Kunto			Ylläpito		Muulla kuin valtion alueella	Lisätietoja
			Hyvä	Kesk.	Huono	MH	Muu		
Laavu	7		x			x			
Keittokatos	3			x		x			
Jätehuoltorakennus	2				x	x			
Kalanperkauspaikka	1			x		x			

Rakennelmat	Lkm	Kapasiteetti	Kunto			Ylläpito		Muulla kuin valtion alueella	Lisätietoja
			Hyvä	Kesk.	Huono	MH	Muu		
Kuivakäymälä	3			x		x			
Polttopuusuoja	9			x		x			
Kellari	1			x		x			
Polttopuusuoja–käymälä	8			x		x			
Tulentekopaikka	10		x			x			
Pysäköintialue	11		x			x			
Matkailuvaunualue	1		x			x			
Venelaituri	2		x			x			
Muu rakennelma	2		x			x			
Maastokaluste	2		x			x			
Maastoportaat	3				x	x			
Portti	6			x		x			
Puomi	6		x			x			
Pitkospuut	16				x	x			
Opastaulu	9		x	x		x			
Viitta	21			x		x			
Liikennemerkki	6		x			x			
Kävijälaskuri	5		x			x			
Telttailupaikat	2							Myös laavujen (7 kpl) lähellä voi teltailla.	
Reitit	Km	Esteetön (km)	Päällyste (km)			Ylläpito (km)		Muulla kuin valtion alueella	Lisätietoja
						MH	Muu		
Jeturkastin reitti	4,6	2,3				x		murske, pitkokset; ei päällystystä	
Matildanjärven luontopolku	1,5	0				x		murske, hiekka, puu; ei päällystystä	
Matildanjärven vaellusreitti	2,6	0				x		puu, metsätie; ei päällystystä	
Lankkerin vaellusreitti	15,1	0				x		hiekka, puu, murske, metsätie; ei päällystystä	
Punassuon reitti	3,1	0				x		puu, metsätie; ei päällystystä	
Postinummen polku	1,2	0				x		ei päällystystä	

Matkailun yhteistyö

Vuosi	2009	Yhteistyöyritysten lukumäärä	0	Yhteistyöyritysten suunnittelualueella palvelemien asiakkaiden lukumäärä		Yhteistyöyritysten tyytyväisyys palveluihin (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön – 5 = erittäin tyytyväinen)	
-------	------	------------------------------	---	--	--	---	--

Lisätietoja

9B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä

Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö				Ei karttaa					
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueita koskevan opastusviestinnän keskeiset tunnusluvut sekä Metsähallituksen ja yhteistyökumppaneiden opastusviestinnän keinot. Opastusviestintää tehdään asiakaspalvelupisteissä, luontoon.fi -sivuilla ja maastossa. Keinoja ovat mm. henkilöopastus, sähköisen ja painetun opastusmateriaalin tuottaminen sekä maasto-opasteet.									
Metsähallituksen opastusviestintä suunnittelualueella										
Käyntimäärät			Asiakastytyväisyys asiakaspalvelupisteissä							
Vuosi	Asiakaspalvelupisteissä	luontoon.fi -sivuilla	Asiakaspalvelupisteet			Vuosi	Asiakastytyväisyys (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön – 5 = erittäin tyytyväinen)			
2005	16 000	5752 LT/10823RA	Teijon luontotalo			2008	4,0			
2006	16 500	7169/12769	Asiakkaita opastetuissa ryhmissä asiakaspalvelupisteissä			Asiakkaita opastetuissa ryhmissä maastossa				
2007	23 000	6272/13381	Vuosi	2009	Henkilöä	Koululaisten osuus (%)	Vuosi	2009	Henkilöä	Koululaisten osuus (%)
2008	25 100		Perustiedon tarjonta		2 939	38 (1 101)	Perustiedon tarjonta		2 939	38 (1 101)
2009	26 400		Herättelevä opastus		1 055	73 (770)	Herättelevä opastus		1 055	73 (770)
			Syventävä opastus				Syventävä opastus			
Lisätietoja										
Opastusviestinnän keinot suunnittelualueella, Metsähallituksen ylläpitämät	Lkm	Kuvaus								
Asiakaspalvelupisteet	1	Luontotalo sijaitsee Matildanjärven tuntumassa. Luontotalossa on retkeilyaiheinen näyttely ja myyntituotteita; sieltä voi mm. vuokrata veneitä. Luontotalolla on 1–2 opasta huhtikuusta lokakuun loppuun, talvikaudella myös hiihtolomaviikolla.								
Opastuspisteet										
luontoon.fi -sivut	1	Sivuilla kerrotaan retkeilyalueen luonnosta, historiasta, palveluista ja harrastusmahdollisuuksista.								
Maasto-opasteet	9	Retkeilyalueella on 9 maasto-opastetta, jotka kertovat alueen luonnosta, historiasta ja retkeilymahdollisuuksista.								
Luontopolut	1	Haltipolku (1,5 km) lähtee luontotalon läheltä Matildanjärven rannasta. Luontopolulla on 12 kpl haltia-aiheisia tauluja, joissa on erilaisia pohdintatehtäviä.								

Esitteet ja muu painomateriaali	1	Retkeilyalueesta on julkaistu painettu esite, josta on saatavilla kieliversiot suomi/ruotsi ja englanti/saksa sekä 2010 uusi repäisykartta-tyyppinen A4-kokoa oleva esite (suomi ja ruotsi).
Sähköiset opastustuotteet	1	retkikartta.fi -sivulta on saatavissa retkeilyalueen kartta.
Yhteistyötahojen opastusviestinnän kuvaus		
Yhteenveto (Luonnon virkistyskäytön nykytila: Retkeily, luontomatkailu ja opastusviestintä)		
Teijon alueen retkeilytarjonta on monipuolinen ja kehittynyt. Kovin suuria tarpeita lisäpalveluiden perustamiselle ei ole, vaan suurin haaste liittyy olemassa olevan palveluvarustuksen ylläpitämiseen ja kunnostamiseen sekä opastusviestinnän sisällön tavoitteellisuuteen. Alueella on ohjelmapalveluita tarjoavaa yritystoimintaa, ja käytännön yhteistyö retkeilyalueen kanssa on tiivistä; tästä osoituksena kesällä 2010 perustettu Meri-Teijo Matkailu ry.		

10 Erätalous: nykytila

Vastuuprosessi	Erä	Kartta	☐	Metsästyskieltoalueet				
			☐	Lupa- ja sopimusmetsästysalueet				
Selite	Lomakkeella esitetään erätalouden nykykäytännöt sekä sopimus- ja lupatilanne. Metsästyksen osalta kenttään on kirjattu nykyinen tilanne ja sopimusten voimassaoloaika. Lomakkeen tarkoituksena on antaa riittävät tiedot siihen, että alueen käyttöarvoa näiden toimintojen osalta voidaan arvioida.							
Metsästys								
☐	ML 8 § aluetta (kunnan asukkailla oikeus metsästyksen valtionmailla)							
☐	Yleistä vesialuetta (metsästysoikeus ML 7 § mukaisesti)							
☐	Metsästys kielletty							
☐	Lupametsästysaluetta							
☒	Sopimusmetsästys- aluetta	Seurat (kpl)	Pinta-ala (ha)	Sopimuskauden pituus	Rajoitukset, lisätietoja			
		4	3 428	toistaiseksi	Alueella hirvieläinten ja pienriistan metsästystä sekä suurpetolupa. Vesilintujen metsästys paikoin kielletty. Hamarijärven luonnonsuojelualueelta on sallittu kaatuneen eläimen noutaminen, haavoittuneen jäljittäminen ja lopettaminen. Mathildedalin pähkinälehdossa ja Sahajärven luonnonsuojelualueella metsästys on kielletty.			
☐	Vain hirvenajo							
Alueen merkitys metsästyskohteena		Merkittävä, etenkin hirvieläinten metsästysalueena						
Arvio metsästyspaineesta alueella		☐	Suuri	☒	Keskinkertainen	☐	Pieni	Tarkennus
Riistakannat	Riittävän yksityiskohtaista tietoa ei ole saatavilla.							
Lisätietoja	YSA-alueilla on metsästys pääasiassa sallittu.							
Kalastus								
☐	Yleistä vesialuetta (kalastusoikeus KL 6 § mukaisesti)							
☒	Yleiskalastusoikeuteen perustuva pilkkiminen ja onkiminen sekä viehekalastus läänikohtaisella luvalla on sallittu (KL 8 § mukaisesti)							
☒	Pilkkiminen, onkiminen ja viehekalastus läänikohtaisella luvalla on sallittu osittain							
☒	Lupakalastusvedet			Matildanjärvi				
Alueen merkitys kalastuskohteena		Merkitys virkistyskalastuskohteena suuri ja olennainen osa retkeilyalueen tarjontaa.						

Arvio alueen kalastuspaineesta	☐	Suuri	☒	Keskinkertainen	☐	Pieni	Tarkennus	
Saaliskalat	hauki, kirjolohti, puronieriä, särki, taimen, ahven							
Kutupaikat								
Vaelluskalareitit								
Ammattikalastus	Ei ammattikalastusta							
Istutukset (kalat, ravut)	Matildanjärveen on ajoittain istutettu mm. kirjolohta, järvitaimenta, puronieriää, siikaa, ahventa ja rapuja.							
Lisätietoja								
Yksityiset suojelualueet								
Kalastus mahdollista, mikäli siihen on tarvittavat luvat								
Erätalouden yhteenveto	Alue on erityisen tärkeä vapaa-ajankalastuskohde, mikä käy ilmi myös kävijätutkimuksesta. Siinä 24 % vastaajista ilmoitti harrastaneensa kalastusta käyntinsä aikana. Metsästystä harjoittavat paikalliset metsästyssseurat, ja etenkin hirvieläimet ovat tärkeä saaliskohde.							

11 Tutkimus

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu ja alueiden hallinta		
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen nykyinen tutkimuskäyttö sekä mahdolliset tutkimuskoealat ja muut vastaavat, jotka tulee huomioida suunnittelussa. Tutkimus sisältää myös esimerkiksi pitkäaikaiset ympäristön tilan seurannat. Mikäli alueella ei ole tutkimuskäyttöä, se todetaan lomakkeella.		
Alueella aikaisemmin tehty tutkimus			
Alueen kulttuuriperintöä on tutkinut mm. Museovirasto. Myös Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksella sekä Salon seudun kalastusalueella on ollut tutkimustoimintaa alueella.			
☐	Alue on aktiivisessa tutkimuskäytössä.	☒	Alueella ei ole säännöllistä tutkimuskäyttöä.
☐	Alue kuuluu ennallistamisen seurantaverkoston.	☐	Alue kuuluu luonnonhoidon seurantaverkoston.
Nykyinen tutkimuskäyttö	Alueen järvien tilaa seurataan. Museovirasto on tutkinut alueen kulttuuriperintöä mm. Kirjakkalassa ja Sahajärven luonnonsuojelualueella.		
Koealat			
Tutkimustahot			
Tutkimusluvut	Ei		
Merkitys tutkimuskohteena			
☐	Merkittävä	☐	Kohtalaisen merkittävä
		☒	Ei merkittävä

12 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☐ ☐	Luonnonvarojen käyttö Rasitteet, käyttöoikeudet, sopimukset
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen luonnonvarojen käyttö (pl. riista- ja kalakannat) sekä alueen kiinteistöihin (lähinnä valtionmaalla) kohdistuvat rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset. Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueelle kohdistuvista luonnonvarojen käyttöön, rasitteisiin, käyttöoikeuksiin ja sopimuksiin liittyvistä maankäytön paineista.			
Marjastus ja sienestys				
☒	Sallittu koko alueella	☐	Kielletty koko alueella	
☐	Sallittu osittain			
Poronhoito				
☐	Suunnittelualue sijoittuu poronhoitoalueelle	☒	Ei sijoitu poronhoitoalueelle	
Kaivoskivennäiset, maa-ainekset, polttopuut, pohjavesi				
Kaivosvaltauks	Lkm		Kaivoskivennäiset	
Kaivospiirit	Lkm		Kaivoskivennäiset	
Maa-ainesten otto	Muu kuin retkeilyalueen ja sen metsien hoidon sekä käytön kannalta tarpeellinen maa-ainesten ottaminen on kielletty. Vanhoja, pienehköjä soranottoja on muutama kappale. Yksityisillä alueilla maa-ainesten otto yksityiseen käyttötarkoitukseen on mahdollista, elleivät alueen rauhoitusmääräykset sitä estä.			
Polttopuun otto	Metsähallitus voi hallitsemiltaan alueilta ottaa tai myydä polttopuuta. Yksityisillä alueilla tämä on pääosin sallittu.			
Pohjaveden otto	Pohjavedenotto on sallittu.			
Lisätietoja				
Metsätalous				
Natura 2000 -alueella metsätaloutta saa harjoittaa vaarantamatta niitä suojeluperusteita, joiden takia alue on liitetty Natura-verkostoon. Yksityisiä luonnonsuojelualueita ohjaavat alueiden rauhoituspäätökset. Metsähallituksen metsätalouden osalta katso lomake 23B.				
Rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset				
Vuokra- ja käyttöoikeussopimukset	Kpl	3	Lisätietoja	Sähköjohto, vesijohto, hihtoreitti
Alueen suojeluun tai käyttöön vaikuttavat rasitteet				
Lisätietoja				

Yksityiset suojelualueet

Yhteenveto

Suunnittelualueesta suurin osa on valtionmaata, johon ei kohdistu merkittäviä rasitteita. Suunnittelualan luonnonvarojen käyttö ei – retkeilyyn perustuvia käyttömuotoja ja metsätalouskäyttöä lukuun ottamatta – ole merkittävää.

KESKEISET ARVOT JA UHAT

13 Keskeiset suojele- ja käyttöarvot			
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö arvojen määrittelyssä on tärkeää		
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualan keskeiset luonto-, kulttuuriperintö- ja käyttöarvot. Suunnittelualan keskeisten arvojen määrittely tehdään nykytilan kuvauksen pohjalta ottaen huomioon alueen perustamistarkoituksen sekä luonnonsuojelulain (1096/1996) ja muiden aluetta koskevien säädösten yleiset tavoitteet. Arvojen määrittely on hoito- ja käyttösuunnitelman tärkeimpiä kohtia, sillä suunnitelman päämäärät ja tavoitteet kohdistuvat suunnittelualan keskeisten arvojen säilyttämiseen ja parantamiseen.		
No	Arvoluokka	Arvotyyppi	Kuvaus
1	Virkistys- ja elinkeinoarvot	Luonnon virkistyskäyttö	Monipuolinen ja valtakunnallisesti arvokas retkeilykohde
2	Luontoarvot	Ekosysteemit	Monipuolinen metsä- ja suoluontokokonaisuus. Luonto- (92/43/ETY) ja lintudirektiivin (79/409/ETY) tarkoittamia luontotyyppisiä ja lajeja
3	Virkistys- ja elinkeinoarvot	Retkeilyalueen metsätalous	Retkeilyarvot huomioonottava metsätalous, jolla myös voidaan parantaa retkeilijöiden viihtyvyyttä sekä tehdä luonnonsuojelullisia toimenpiteitä (esim. paahdeympäristöt)
4	Kulttuuriarvot	Luonnon- ja kulttuurimaisemat	Alueella on arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä ja muita rakenteita mm. Kirjakkalassa ja Sahajärven luonnonsuojelualueella sekä miiluja ja arkeologisia kohteita.
5	Kulttuuriarvot	Erämaisuus	Maakunnan mittakaavassa merkittävä erämainen kokonaisuus järvineen, korpineen ja metsineen
6	Virkistys- ja elinkeinoarvot	Metsästys ja kalastus	Alue on tärkeä metsästyskohde paikallisille asukkaille, ja järvet ovat suosittuja vapaa-ajankalastajien keskuudessa. Alueella on yksi virkistyskalastusalue, Matildanjärvi.
7	Luonnonarvostus ja -tuntemus	Ympäristökasvatus	Retkeilyalueella lapset ja nuoret pääsevät tutustumaan ja oppimaan luonnosta. Alueella järjestetään partioleirejä.
8	Virkistys- ja elinkeinoarvot	Matkailun yritystoiminta	Aluetta voidaan kehittää matkailun yritystoiminnan kannalta houkuttelevaksi. Suunnitteluala muodostaa yhdessä Meri-Teijon alueen kanssa tärkeän matkailualuekokonaisuuden.

14 Uhka-analyysi

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö on tärkeää									
Selite	Uhka-analyysi kohdistuu suunnittelualueen keskeisiin suojelu- ja käyttöarvoihin sekä maankäyttömuotoihin, joilla voi olla vaikutusta ko. arvoihin. Tavoitteena on tunnistaa ne käyttömuodot ja toiminnot, joilla voi olla merkittäviä kielteisiä vaikutuksia suojelun kohteena oleviin arvoihin. Analyysissä huomioidaan paitsi suunnittelualueen sisäiset paineet ja kehityssuunnat, myös mahdolliset alueen ulkopuolelta tulevat paineet.									
Keskeinen suojelu- tai käyttöarvo	Uhkatekijä	Uhkan kohdentuminen					Merkittävyys		Uhkan syy ja kuvaus	Mahdollisuudet vaikuttaa suunnittelussa
		Aiempi maankäyttö	Nykyinen maankäyttö	Tuleva maankäyttö	Suunnittelu-alue	Ulkopuolinen alue	Merkittävä	Erittäin merkittävä		
Luonnon virkistyskäyttö	Metsätalous	☐	☒	☒	☒	☐	☒	☐	Metsätalous saattaa vaikuttaa retkeilyarvoihin ja viihtyvyyteen. Sopimaton metsien käsittely vaikuttaa alueen retkeilylliseen veto-voimaan, samoin hoitamattomuus – maisema, näkymien umpeenkasvu, tien- ja reittienvarret sekä rakenteiden ympäristöt.	Kyllä
	Maa-ainesten otto (sora ja hiekka)	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	Retkeilyreittien läheisyyteen suunnittelualueen ulkopuolelle sijoittuvat soranotot aiheuttavat melu- ja pölyhaittaa.	Ei
	Metsästys	☐	☒	☒	☒	☐	☒	☐	Metsästys saattaa aiheuttaa vaaratilanteita retkeilyreittien lähetyillä.	Kyllä
	Ympäristön roskaaminen (kiinteä jäte)	☐	☒	☒	☒	☐	☒	☐	Jätehuoltolain (1072/1993) tietoinen rikkominen	Kyllä
	Retkeily- ja matkailutoiminta (kuluminen, häirintä)	☐	☐	☒	☒	☒	☒	☐	Retkeilykäytön lisääntyminen lisää reittien ja palveluvarustuksen ylläpidon sekä korjauksen tarvetta.	Kyllä
Ekosysteemit	Vesiojien muuttaminen (soiden ojitus)	☒	☐	☐	☒	☒	☒	☐	Aikaisempi ojittaminen on muuttanut soiden vesiojia ja luonnon-tilaisuutta sekä tuhoaa kasvillisuutta ja sammalia.	Kyllä
	Metsätalous	☒	☒	☐	☒	☐	☒	☐	Metsätalous on heikentänyt luontotyyppien edustavuutta ja heikentänyt lajiston monipuolisuutta.	Kyllä
	Retkeily- ja matkailutoiminta (kuluminen, häirintä)	☐	☒	☒	☒	☐	☒	☐	Retkeilykäytön aiheuttama maaston kuluminen ja häirintä (mm. leirit) saattavat vaikuttaa luontotyypeihin sekä herkkiin lajeihin.	Kyllä

Ekosysteemit	Kulutus, kaskeaminen (myös toiminnan puuttuminen)	☐	☒	☒	☒	☐	☒	☐	Kulutuksen puuttuminen vaikuttaa paloalueista riippuvaisiin lajeihin ja vähentää metsien monimuotoisuutta.	Kyllä
	Vesistön kuormitus	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☐	Vesistöjen kuormitus (hajakuormitus) koko valuma-alueelta lisää järvien ja vesistöjen umpeenkasvua ja rehevöitymistä sekä vaikuttaa vedenlaatuun. Vesistön hoidon tavoitteet on linjattu vesienhoito-suunnitelmassa ¹¹ . Vedenlaatu vaikuttaa myös esim. alueen rapu- ja taimenkantoihin.	Kyllä
	Vieraslajit	☐	☒	☒	☒	☐	☒	☐	Vieraslajit vaikuttavat alkuperäiseen lajistoon mm. muuttamalla elinympäristöjä (vieraskasvit) sekä saalistamalla lintujen pesiä, poikasia ja aikuisia yksilöitä (vieraspedot).	Kyllä
Retkeilyalueen metsätalous	Retkeilyn ja luontomatkailun rakenteiden rakentaminen	☐	☒	☒	☒	☒	☒	☐	Rakenteet ja reitit rajoittavat metsätaloustoimintaa.	Kyllä
	Ilmastonmuutos	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☐	Vaikuttaa puulajistoon, uusien lajien leviämiseen ja talviaikaiseen puunkorjuuseen	Ei
Luonnon- ja kulttuuri-maisemat	Vesiolojen muuttaminen (soiden ojitus)	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	Soiden ojitus lisää metsittymistä ja muuttaa maisemaa.	Kyllä
	Käytön tai hoidon puute (kulttuuriperinnön rapistuminen)	☐	☐	☒	☒	☐	☒	☐	Kulttuuriperinnön suojelun ja hoidon puute aiheuttaa rakennuskannan rapistumisen sekä maiseman umpeenkasvua. Rakennusten osalta myös ylikunnostaminen saattaa olla uhka.	Kyllä
	Metsätalous	☐	☒	☒	☒	☐	☒	☐	Metsätalous muuttaa maisemakuvaa.	Kyllä
Erämaisuus	Metsätalous	☐	☒	☒	☒	☐	☒	☐	Metsätalous saattaa vaikuttaa alueen erämaisyyteen.	Kyllä
Matkailun yritystoiminta	Puutteellinen markkinointi	☐	☒	☒	☒	☒	☒	☐	Markkinoinnin hajanaisuus ja siihen käytettyjen resurssien vähyys rajoittavat alueen matkailun kehittymistä.	Jossain määrin
Lisätietoja										
Ennallistaminen voi paikoin heikentää alueen virkistysarvoja. Luonnonsuojelutavoitteiden, retkeilyarvojen sekä metsätaloustoiminnan yhteensovittaminen on hoito- ja käyttösuunnitelman suuri haaste.										

TAVOITTEENASETTELU

15 Uhkatekijöiden torjuminen			
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö tavoitteenasettelussa on tärkeää		
Selite	Lomakkeella määritellään päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet alueen keskeisiin arvoihin kohdistuvien uhkatekijöiden torjumiseksi. Lomake muodostaa perustan suunnitelman toteutusosassa tarkennettaville toimenpiteille. Suojelu- ja käyttöarvot sekä uhkatekijät poimitaan aiemmista lomakkeista. Päämäärä on selkeä kuvaus suojelu- tai käyttöarvon toivotusta kehityksestä pitkällä aikavälillä, ja sitä tarkennetaan edelleen tavoitteen kuvauksessa. Päämäärät kuvaavat alueen hoidosta ja käytöstä vastaavien tahtotilaa suhteessa suunnittelualueen arvoihin. Tavoite on toivottu muutos suunnittelualueen tilassa lyhyellä aikavälillä. Tavoitteilla tarkennetaan suunnitelman yleisluontoisempia päämääriä. Toimenpiteillä tähdätään tavoitteiden toteutumiseen, ja sitä kautta edelleen pitkällä aikavälillä päämäärien saavuttamiseen.		
Suojelu- tai käyttöarvo	Luonnon virkistyskäyttö (jossain määrin myös ympäristökasvatukseen ja eräkäyttöön kohdistuu samoja uhkia)		
Uhkatekijän kuvaus	Virkistyskäyttöarvoon vaikuttavat metsätalous, metsästys ja suunnittelualueen ulkopuolinen maa-ainesten otto. Retkeilyarvoihin vaikuttavat myös retkeilystä aiheutuva maaston kuluminen ja roskaantuminen.		
Päämäärä	Tavoite	Toimenpide	Toteutuslomake
Metsähallituksen ylläpitämä virkistyskäyttäjää palveleva reittien ja rakenteiden palvelukokonaisuus lähiympäristöineen säilyy vetovoimaisena sekä turvallisena.	Retkeilyalueen retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeellä tehtävillä toimenpiteillä parannetaan alueen ulkoilu- ja virkistyskäytön edellytyksiä. Liikuntaesteisten palveluja parannetaan.	Vyöhykkeistäminen, kävijäseuranta, palveluvarustuksen ylläpito, palveluvarustuksen rakentaminen	18A, 21A–B
	Metsähallituksen ylläpitämien reittien ja rakenteiden laatu säilytetään turvaamalla riittävät resurssit.	Palveluvarustuksen ylläpito, palveluvarustuksen rakentaminen	21B
	Metsätaloutta harjoitetaan retkeily- ja muu virkistyskäyttö korostetusti huomioiden.	Vyöhykkeistäminen	18A, 23B
	Metsästys tapahtuu alueen muita käyttäjiä huomioiden.	Vuokra- ja käyttöoikeussopimusten laatiminen, erävalvonta	22
	Suunnittelualueen ulkopuolella tapahtuva maa-ainesten otto sekä siihen liittyvä liikenne eivät vaikuta retkeilyarvoihin ja kävijöiden turvallisuuteen.	Edunvalvonta	24
Opastusviestintä vastaa retkeilyalueen muita tavoitteita sekä kuvaa monipuolisesti alueen ominaispiirteitä ja toimintaa.	Maasto-opasteet uusitaan ja niitä ylläpidetään. Luontotalon näyttely uusitaan ja ympäristökasvatusta painotetaan metsäaiheiseksi. Opastustuotteiden ja luontotalon ohjelmien viestintää kehitetään. Kävijöitä opastetaan roskattoman retkeilyn periaatteista.	Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (ml. verkkosivut), maasto-opastusaineiston laatiminen ja ylläpito, näyttelyn laatiminen/päivitys, ympäristökasvatus, opastus maastossa/palvelupisteessä, ympäristökasvatus	21A

Suojelu- tai käyttöarvo				Ekosysteemit		
Uhkatekijän kuvaus				Soiden ojittaminen menneinä vuosikymmeninä on muuttanut alueen soiden luonnontilaisuutta. Metsätalous ja retkeilykäyttö vaikuttavat luontotyypeihin sekä lajien esiintymiseen.		
Päämäärä				Tavoite	Toimenpide	Toteutuslomake
Alueen ekosysteemi, luontotyytit ja lajisto ovat edustavia, ja niiden edustavuutta pyritään lisäämään.	Alueen soiden ja metsien luonnontilaisuutta parannetaan aktiivisin toimenpitein. Jaloja lehtipuita ja lehtoja sekä maisemaa ja kulttuuriympäristöjä hoidetaan.			Ennallistaminen, luonnonhoito, maisemanhoito	19	
	Ekologisen verkoston kehittäminen. Kohteiden täydentäminen METSO-kohteilla, Metsätalouden ympäristöoppaan ²⁹ mukaisten erikoishakkuiden ym. keinojen käytön lisääminen			Vyöhykkeistäminen	18, 19, 23B	
	Vierasperäisiä lajeja pyritään vähentämään tai hävittämään, mikäli niistä aiheutuu haittaa alkuperäiselle lajistolle.			Haitallisen lajin poisto	19	
	Taimenen elinympäristöjä hoidetaan.			Veden kunnostus	19	
Suojelu- tai käyttöarvo				Retkeilyalueen metsätalous		
Uhkatekijän kuvaus				Retkeily- ja matkailutoiminnan suojeluvaatimukset vaikuttavat metsätaloustoimintaan.		
Päämäärä				Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake
Metsätalouden harjoittaminen on kannattavaa.	Metsätaloutta harjoitetaan pitkäjänteisesti. Hakuissa ja metsänhoitotöissä on käytössä toimenpidevalikoima, jolla työt voidaan tehdä tehokkaasti ja tuloksekkaasti muiden käyttömuotojen edellytyksiä heikentämättä.			Muu: toimenpiteiden suunnittelu yhteistyössä virkistyskäytöstä ja luonnonsuojelusta vastaavien kanssa	23B	
Metsätaloutta harjoitetaan sopu-soinnussa muiden käyttömuotojen kanssa.	Metsänkäsittelyn tavoitteena on rinnan metsätalouden harjoittamisen kanssa ulkoilu ympäristön parantaminen sekä metsien elinvoimaisuuden ja monimuotoisuuden säilyttäminen.			Muu: toimenpiteiden suunnittelu yhteistyössä virkistyskäytöstä ja luonnonsuojelusta vastaavien kanssa. Muu: erityishakkuut sekä maisematekijöiden korostaminen toimenpiteiden rajauksessa ja työmenetelmien valinnassa. Muu: kulkukelpoisuutta mahdollisimman vähän haittaavien työmenetelmien käyttö	23B	
Metsätalouden toimenpiteistä viestitään kävijöille.	Metsätalouden harjoittamisesta tarjotaan tietoa. Merkittävistä maisemaa muuttavista toimenpiteistä tiedotetaan retkeilyalueen käyttäjiä etukäteen.			Muu: tiedottaminen	21A	

Suojelu- tai käyttöarvo	Luonnon- ja kulttuurimaisemat		
Uhkatekijän kuvaus	Soiden ojitus ja metsittyminen sekä hoidon puute muuttavat luonnon- ja kulttuuriympäristöjä. Metsätalous voi muuttaa maisema-arvoja.		
Päämäärä	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake
Suunnittelualueella on arvokas luonnon- ja kulttuuriympäristö, joka nostaa sen käyttö- ja suojeluarvoja.	Alueen kulttuuriperintö on inventoitu ja sen tilaa arvioitu, ja sitä hoidetaan.	Inventointi, rakennusperinnön suojelu, arkeologisen kohteen suojelu, maisemanhoito	20
	Alueen suomalaisemat ovat edustavia ja arvokas lisä retkeilymaisemaan.	Ennallistaminen, maisemanhoito. Muu: metsätalouden toteuttaminen	19, 23B
Suojelu- tai käyttöarvo	Erämaisuus		
Uhkatekijän kuvaus	Metsätalous saattaa vaikuttaa alueen erämaisyyteen.		
Päämäärä	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake
Suunnittelualueen erämaisyydet säilyvät tai paranevat.	Metsätaloutta toteutetaan niin, että alueen maisema-arvot tulevat huomioiduiksi.	Muu: metsätalouden toteuttaminen	23B
Suojelu- tai käyttöarvo	Matkailun yritystoiminta		
Uhkatekijän kuvaus	Matkailun yritystoiminta on riippuvainen sujuvasta yhteistyöstä toimijoiden välillä, tehokkaasta markkinoinnista, toimintaympäristön joustavuudesta sekä toimivista palveluista ja rakenteista.		
Päämäärä	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake
Teijon retkeilyalueella on ohjelmalveluja tarjoava luontomatkailun yritystoimintaa.	Teijon retkeilykokonaisuuden markkinointiyhteistyötä kehitetään yhdessä alueen matkailutoimijoiden kanssa. Teijon alueen toimijoiden verkottuminen on tunnettuuden ja palvelutarjonnan kehittymisen kannalta keskeinen tavoite. Alueen palveluvarustus luo edellytyksiä matkailun yritystoiminnalle. Meri-Teijon Master Plan -suunnitelman toteuttaminen	Virkistyskäytön edistäminen (markkinointi), luontomatkailun yhteistyösopimusten solmiminen, palveluvarustuksen rakentaminen	21A–B

16 Kehittämismahdollisuudet

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö tavoitteenasettelussa on tärkeää		
Selite	Kehittämistavoitteet linjaavat suunnittelualueen kehitystä lähtien esimerkiksi suojelualueen perustamistarkoituksesta tai Metsähallituksen tavoitteista suojelualue- tai kansallispuistoverkon kehittämiseksi. Muita lähtökohtia kehittämistavoitteille voivat olla mm. Metsähallituksen strategia, Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteet, toimintaympäristö – kuten matkailun yritys yhteistyö – sekä sidosryhmien esittämät tai osallistamistilaisuuksissa esiin nousevat näkemykset.		
Päämäärä	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake
Teijon retkeilyalue palvelee kävijöitä monipuolisesti ja palvelut ovat laadukkaita.	Metsähallitus toimii yhteistyössä muiden tahojen kanssa alueen markkinoinnissa ja kehittämisessä. Teijon retkeilyalueella on selkeä profiili ja toimiva markkinointi.	Luontomatkailun yhteistyösopimusten solmiminen, sidosryhmätilaisuuksien järjestäminen, luontomatkailun tuotekehittely, virkistyskäytön edistäminen (markkinointi)	21A–B
Päämäärä	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake
Sahajärven vesivoimala voidaan tarvittaessa ottaa uudelleen käyttöön.	Vesivoimala on mahdollista ottaa käyttöön, mikäli alueen suojeluarvot eivät vaarannu ja toimintaan löytyy vastaava taho.	Vuokra- ja käyttöoikeussopimusten laatiminen	24
Päämäärä	Tavoite	Toimenpidelaji	Toteutuslomake
Metsähallituksen ohjauksen ja hallinnan kautta valtion alueiden käyttö sekä suojelutavoitteet ovat käyttäjille selkeät.	Metsähallituksen hallinnollisilla ja käyttöä ohjaavilla toimenpiteillä alueiden eri käyttömuotojen sekä suojelutavoitteiden yhteensovittamista edistetään.	Järjestyssäännön laatiminen, suojelualueen laajentaminen, rajojen merkitseminen, vuokra- ja käyttöoikeussopimusten laatiminen, rakennuskannan hallinta, ei aktiivisia toimenpiteitä, suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	23, 24, 25

17 Visio

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; prosessien yhteistyö vision määrittelyssä on tärkeää
Selite	Suunnittelun visio eli tavoitetilä tulevaisuudessa on Metsähallituksen, sidosryhmien ja alueen käyttäjien yhteinen näkemys suunnittelun toivotusta kehityksestä. Visio suuntautuu tulevaisuuteen, noin 30 vuoden aikajänteelle. Visio on aktiivinen tahtotila, jota kohti pyritään suunnitelman päämäärien, tavoitteiden ja toimenpiteiden kautta. Visio tulee olla optimistinen, mutta myös realistinen: sen muodostamisessa on huomioitava mm. alueen keskeiset arvot ja erityispiirteet, perustamistarkoituksen asettamat raamit, sidosryhmien toiveet ja palautteet sekä resurssitilanne.
Visio	Teijon retkeilyalueella yhdistyvät retkeily-, luonto- ja kulttuuriarvojen vaaliminen, ympäristökasvatus sekä kestävä metsätalous. Retkeilyalueen tärkein käyttömuoto on retkeily ja luonnossa liikkuminen. Retkeilyalue liittyy vuorovaikutteisesti ympäröivään kulttuuriympäristöön ja vapaa-ajan toimintaan sekä suojelun alueisiin ja niiden luonnonsuojelullisiin tavoitteisiin.
Vision selitys	Visiossa nostetaan esille Teijon alueen tunnusomaiset piirteet ja vetovoimatekijät: retkeily-, luonto-, erä- ja kulttuuriarvojen lisäksi ympäristökasvatus on suuressa roolissa mm. koululaisryhmien ja partiolaisten kautta. Metsätalous on osa alueen käyttöä ja maankäytön historiaa, mikä tuodaan esille visiossa. Myös kohteen kytkeytyneisyys ympäröivään alueeseen nostetaan erikseen esille.

18A Vyöhykejako: retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☒	kuva 7
Selite	Suunnittelualueen yleisökäyttöpaineita ohjataan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle. Korkean kävijätiheyden lähtökohta asettaa erityisiä vaatimuksia vyöhykkeen sisällä mm. aktiivisella opastuksella ja palvelurakenteilla tehtävälle käytön ohjaukselle, jonka tehtävänä on varmistaa käytön kestävyys ja kävijöiden turvallisuus.			
Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	Yleismääräys: Vyöhyke on retkeily- ja luontomatkailukäytön kannalta vetovoimainen alue, jonne ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita ja retkeilyreittejä.			
Nimi	Tarkoitus ja käyntimääräennuste	Ohje	Pinta-ala ha	
Matildanjärvi– Puolakkajärvi	Pääosa kävijöistä vierailee Matildanjärven ympäristössä, jonne palvelurakenteet ja virkistyspalvelut on keskitetty.	Matildanjärven ja Puolakkajärven alueelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita, joiden tulee kuitenkin olla alueen erämaaluonteeseen sopivia ja sen säilyttäviä. Palvelurakenteiden määrää ei merkittävästi kasvateta nykyisestä. Matildanjärven pohjoisrannalle rakennetaan yrittäjien käyttöön tarkoitettu varauskoti. Nykyiset reitit riittävät suunnitellun kävijämäärän tarpeisiin, joten reitistön laajentaminen ei ole tarpeen.	547	
	Vuosittainen kävijämääräennuste 70 000			
Isoholma	Isoholma palvelee omalla veneellä saapuvia, pääasiassa päiväretkeläisiä.	Isoholmaan voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita, joiden tulee kuitenkin olla alueen erämaaluonteeseen sopivia ja sen säilyttäviä. Palvelurakenteiden määrää ei merkittävästi kasvateta nykyisestä. Nykyiset reitit riittävät suunnitellun kävijämäärän tarpeisiin, joten reitistön laajentaminen ei ole tarpeen.	64	
	Vuosittainen kävijämääräennuste 2 000			
Punassuo	Punassuolle ei rakenneta palvelurakenteita olemassa olevia pitkospuita enemmän.	Punassuon polkuverkosto ja palveluvarustus ylläpidetään. Yöpymiseen soveltuvaa varustusta alueelle ei sijoiteta. Nykyiset reitit riittävät suunnitellun kävijämäärän tarpeisiin, joten reitistön laajentaminen ei ole tarpeen.	79	
	Vuosittainen kävijämääräennuste 4 000			
Sahajärvi– Onnelannummi	Sahajärven luonnonsuojelualueen polkuverkosto uusitaan ja retkeilypalveluita parannetaan. Onnelannummen alue on erityisesti ryhmien – kuten partiolaisten – käytössä.	Sahajärven ja Onnelannummen alueelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita, joiden tulee kuitenkin olla alueen erämaaluonteeseen sopivia ja sen säilyttäviä. Sahajärven luonnonsuojelualueen palvelurakenteet (opastaulut, polkurakenteet, pysäköintialue) uusitaan kokonaan. Onnelannummelle rakennetaan varauskeittokatos. Onnelannummen nykyiset reitit riittävät suunnitellun kävijämäärän tarpeisiin, joten reitistön laajentaminen ei ole tarpeen.	56	
	Vuosittainen kävijämääräennuste 8 000			
Kirjakkala	Kirjakkalan aluetta kehitetään palvelemaan erityisesti ryhmiä. Kirjakkalan ruukkikylän rakennuksia markkinoidaan uusien asiakasryhmien houkuttelemiseksi (Villi Pohjola).	Kirjakkalan palvelurakenteiden määrää ei merkittävästi kasvateta nykyisestä. Nykyiset reitit riittävät suunnitellun kävijämäärän tarpeisiin, joten reitistön laajentaminen ei ole tarpeen.	107	
	Vuosittainen kävijämääräennuste 8 000			

Nenustannummi	Nenustannummi on suosittu virkistysalue, ja sen palvelurakenteita ylläpidetään sekä parannetaan mm. uusimalla tulentekopaikka.	Nenustannummelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita, joiden tulee kuitenkin olla alueen erämaaluonteeseen sopivia ja sen säilyttäviä. Yöpymiseen soveltuvaa varustusta alueelle ei sijoiteta. Nykyiset reitit riittävät suunnitellun kävijämäärän tarpeisiin, joten reitistön laajentaminen ei ole tarpeen.	77
	Vuosittainen kävijämääräennuste 6 000		
		Pinta-ala yhteensä ha, osuus suunnittelualueesta (%)	925 ha (25 %)
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet			
Yksityisillä suojelualueilla saa retkeillä rauhoitusmääräysten mukaisesti. Muilla yksityismailla retkeily tapahtuu jokamiehenoikeuksien puitteissa.			

18B Vyöhykejako: syrjävyöhyke

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☒	kuva 7
Selite	Syrjävyöhyke on alhaisen kävijätiheyden ja pinta-alaan nähden pienen käyntimäärän aluetta, missä käytön ohjaus suunnitellaan toteuttamaan tätä tavoitetta. Sinne soveltuvat erityisesti sellaiset käyttömuodot, joille alhainen kävijätiheys on erityinen arvo ja jopa edellytys. Vyöhykkeen käytön ohjauksessa huomioidaan erityisesti paikallisen väestön tarpeet alueen käyttöön.			
Syrjävyöhyke	Yleismääräys: Syrjävyöhyke on alue, jonne ei ohjata kävijöitä aktiivisesti eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Aluetta voidaan käyttää erikseen määriteltyjen luontaiselinkeinojen tarpeisiin ja alueen erämaaluonteeseen soveltuviin matkailupalveluihin – kuten opastettuihin retkiin. Muilla kuin luonnonsuojelualueilla vyöhykkeelle voi sijoittua myös luonnonvarojen hyödyntämiseen tähtääviä toimintoja. Syrjävyöhykkeellä liikkuminen on sallittu jokamiehenoikeuksien mukaisesti.			
Nimi	Vyöhykkeen tavoite	Ohje		Pinta-ala
Taka-Lappi ja Lakiassuo	Alue pidetään mahdollisimman rauhallisena.	Vyöhykkeelle ei rakenneta palvelurakenteita, mutta sen läpi voidaan ohjata kävijöitä.		400
Matilda–Lankkerinummi–Teijo	Alue pidetään mahdollisimman rauhallisena.	Vyöhykkeelle ei rakenneta palvelurakenteita, mutta sen läpi voidaan ohjata kävijöitä. Alueen läpi kulkee Lankkerin vaellusreitti. Alueella on ja voi olla latureitti.		724
Punassuo–Kylmässuo–Hamarijärvi–Nenusta–Kirjakkala	Alue pidetään mahdollisimman rauhallisena.	Vyöhykkeelle ei rakenneta palvelurakenteita, mutta sen läpi voidaan ohjata kävijöitä. Alueen läpi kulkevat Lankkerin ja Nenustannokan vaellusreitit. Alueella on ja voi olla latureitti.		1 353
			Pinta-ala yhteensä ha, osuus suunnittelualueesta (%)	2 477 ha (66 %)
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet				
Natura-alueen yksityismaat ovat rinnastettavissa syrjävyöhykkeeseen, jonne ei ohjata kävijöitä.				

18C Vyöhykejako: rajoitus- ja luonnonarvovyöhykkeet

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☐	
Selite	Rajoitusvyöhykkeellä liikkuminen on kielletty. Rajoituksella turvataan alueen luontoarvoja. Rajoitukset voivat olla myös määräaikaista. Perustettujen suojelualueiden ulkopuolisille maa- ja vesialueille ei voida hoito- ja käyttösuunnitelmassa määrittellä liikkumisrajoituksia. Näille alueille on kuitenkin joskus tarpeen määrittellä suosituksia liikkumisen tai mairinnousun rajoittamiseksi, jotta alueen erityiset luontoarvot pystyttäisiin turvaamaan.			
Rajoitusvyöhykkeet	Rajoitusvyöhyke, yleismääräys: Vyöhyke säilyttää alueen luonnonsuojelulliset arvot liikkumis- tai muilla kävijöitä koskevilla rajoituksilla. Rajoitusvyöhykkeet toteutetaan luonnonsuojelulakiin (1096/1996) perustuvalla järjestyssäännöllä, alueen perustamissääöksellä tai yksityisten suojelualueiden rauhoituspäätöksellä. Luonnonsuojeluyistä annettu rajoitus perustuu siihen, että eläimistön tai kasvillisuuden säilyminen sitä vaatii (luonnonsuojelulaki 18 ja 24 §:t). Rajoitusvyöhykkeitä ovat myös puolustusvoimien liikkumiskieltovyöhyke ja rajavyöhyke.			
	Luonnonarvovyöhyke, yleismääräys: Vyöhyke koskee perustettujen suojelualueiden ulkopuolisia maa- ja vesialueita, joilla on erityisiä luontoarvoja ja joiden turvaamiseksi liikkumista tai mairinnousua suositellaan vältettävän tiettyinä aikoina. Tarvittaessa ELY-keskus voi maastoliikennelain (1710/1995) 1. §:ssä tarkoitettujen haittojen ehkäisemiseksi kieltää tai rajoittaa moottorikäyttöisen ajoneuvon käyttöä tietyllä maa-alueella tai jääpeitteisellä vesialueella.			
Rajoitusvyöhyke				
Nimi	Rajoitusaika	Pinta-ala	Peruste	Olotila
Pinta-ala yhteensä			Osuus suunnittelualueesta (%)	
Luonnonarvovyöhyke				
Pinta-ala yhteensä			Osuus suunnittelualueesta (%)	
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet				

TOTEUTUS

19 Luonnonsuojelun ja -hoidon toimenpiteet						
Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu		Kartta	☐	Luonnonsuojelun toimenpiteet	
Selite	Lomakkeella täsmennetään tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulee määritettyä riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuvat toimenpidesuunnitelmissa. Luonnonsuojelun toimenpiteet kohdistuvat luontotyypeihin ja lajeihin – esimerkiksi ennallistamisen tai perinnebiotooppien hoidon muodossa.					
Toimenpide	Kiireellisyys-aste ⁶	Pinta-ala (ha) tai muu yksikkö	Toimenpidesuunnitelma	Aikaisemmin toteutettu tai jatkuvassa hoidossa oleva (ha)	Yksityiset suojelualueet	Kuvaus
Ennallistaminen	Suuri	38,6	On	184	☐	Soiden ennallistaminen (Kylmässuo, Kurvassuo) oja täyttämällä tai patoamalla
Ennallistaminen	Pieni	8,1	On	221	☐	Metsien ennallistaminen (poltto, palojatkumoalue 2–3 krt / 10 vuotta)
Luonnonhoito	Suuri	26,2	On		☐	Lehtojen hoitoa 12:lla eri kohteella (mm. Sahajärven luonnonsuojelualue, Isoholma, Mathildedal, Kirjakkala). Lähinnä alikasvoskuusten poisto, raivaus tai kevätsiivous. Kiireellisyys vaihtelee kohteiden välillä.
Luonnonhoito	Pieni	1,1	On		☐	Jalopuiden hoito (Kirjakkala, Räävelinmäki ja Preiviikki Puolakkajärven etelärannalla). Alikasvoskuusikkoo ja muuta puustoa vähennetään tarvittaessa jalojen lehtipuiden luontaisen uudistamisen suosimiseksi. Kiireellisyys vaihtelee kohteiden välillä.
Luonnonhoito	Suuri	11,2	On		☐	Maisemanhoito (Kirjakkala, Sahajärven luonnonsuojelualue) puustoa käsittelemällä ja hakkutähteitä poistamalla. Kiireellisyys vaihtelee kohteiden välillä.
Luonnonhoito	Suuri	0,3	On		☐	Kulttuuriperinnön hoito puustoa poistamalla
Ennallistaminen, luonnonhoito	Pieni		Tulee laatia erikseen		☒	Muut kuin yllämainitut alueet, jotka ovat Natura 2000 -luontotyyppejä (esim. puustoiset suot) tai muita luontokohteita, voidaan tarvittaessa ennallistaa erillisen toimenpidesuunnitelman mukaan.
Muu	Suuri	67			☐	METSO-ohjelman luontotietojen täydennysinventoinnin tuloksena metsätalouden ulkopuolelle uutena jäävä (63 ha) tai erityiskohteeksi merkittävä (4 ha) pinta-ala.

⁶ asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella

Haitallisen lajin poisto	Pieni	koko alue		Supikoiran ja minkin metsästysmahdollisuus sisältyy metsästysvuokrasopimukseen.	☒	Minkin ja supikoiran pyynti voidaan sallia metsästysvuokrasopimuksissa. Mahdolliset tehopyyntitoimet tulee suunnitella erikseen. Myös vierasperäisten kasvilajien (esim. jättipalsami) torjuntaan ryhdytään, mikäli siihen on tarvetta.
Veden kunnostaminen	Pieni	koko alue			☒	Lähteiden kunnostaminen tarvittaessa
Veden kunnostaminen	Pieni	arviolta 4 km	Tulee laatia erikseen		☐	Alueella on puroja, joissa esiintyy taimenia. Näitä ovat ainakin Hamarijärven laskupuro, Punassuon Lohioja ja Matildanjärven laskupuro sekä mahdollisesti Kylmäsuon purot. Puroja kunnostamalla ja kalateitä rakentamalla taimenkannan elinolosuhteita voitaisiin parantaa. Myös erillisten kantojen perimää (istutettu/ luonnollinen) tulisi selvittää. Purot kulkevat myös Natura-alueen ulkopuolella.
Lisätietoja						
Yksityisiä luonnonsuojelualueita voidaan hoitaa sekä ennallistaa rauhoitusmääräysten mukaisesti ja maanomistajan suostumuksella. Esimerkiksi ennallistaminen, luonnonhoito ja vierasperäisten lajien poistaminen ehdotetaan sallittaviksi toimenpiteiksi.						

20 Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet

Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu				Kartta	☐	Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteet			
Selite	Lomakkeella täsmennetään tavoitteenasettelun yhteydessä nimettyjä toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulee määritettyä riittäväällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuvat toimenpidesuunnitelmissa. Kulttuuriperinnön suojelun toimenpiteitä ovat rakennusperintöön, maisemaan sekä arkeologisiin kohteisiin liittyvät kunnostus- ja hoitotoimet.									
Kulttuuriperintöinventointi	☐	Ei tehdä	☒	Tehty	☒	Päivitetään	☐	Täydennetään	Vuosi	2010; päivitetään jatkossa inventoimattomien alueiden osalta
Rakennusperintö										
Toimenpidelaji	Kiireellisyysaste ⁷	Kunnostettava tai hoidettava kohde	Kuvaus						Kpl	Toimenpidesuunnitelma
Rakennusperinnön suojelu	Suuri	Kirjakkalan ruukkialue	Suojellaan ja ylläpidetään niin, että rakennusten kulttuurihistoriallinen arvo ei vähene (asetus valtion omistamien rakennusten suojelusta 480/1985). Myös alueen historialliseen luonteeseen sekä teollisesta toiminnasta kertovien muinaisjäännösten kuntoon ja hoitoon on kiinnitettävä huomiota.						5	Kunnostettu hankesuunnitelman mukaisesti vuonna 2002
Maisematarkastelu										
Alueella sijaitsee historiallisesti arvokas Kirjakkalan historiallinen teollisuusmiljö, jonka hoidossa maisema-aspektit pyritään huomioimaan mahdollisimman hyvin. Teijon ruukinalueen osalta raja-alue kulkee juuri suunnittelualueen rajaa pitkin, eikä siten juurikaan koske suunnittelualueita.										
Yksityiset suojelualueet										
Lisätietoja										

⁷ asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella

Arkeologiset kohteet					
Toimenpidelaji	Kiireellisyysaste ⁸	Hoidettava kohde	Kuvaus	Kpl	Toimenpide-suunnitelma
Arkeologisen kohteen suojelu	Suuri	Sysimiilut	Teijon ruukkitoimintaan tiiviisti liittyneitä sysimiiluja on Teijon alueella ainakin 43 kpl. Nämä tulee huomioida metsätaloudessa ja alueiden hoidossa. Maata ei saa muokata, mutta metsänhoitotoimenpiteiden yhteydessä kohteiden päällä oleva puusto ja tuulenkaadot tulisi Museoviraston antaman ohjeistuksen mukaisesti poistaa.	43	
Arkeologisen kohteen suojelu	Suuri	Muinaismuisto-kohteet	Museoviraston muinaismuistorekisterin mukaisia muinaismuistokohteita on 18 kpl. Nämä otetaan huomioon alueen hoidossa ja käytössä, eikä niiden tilaa saa vaarantaa. Metsänhoitotoimenpiteiden yhteydessä kohteiden päällä oleva puusto ja puuvartiset kasvit tulisi Museoviraston antaman ohjeistuksen mukaisesti poistaa. Myös hakkuutahteet poistetaan niin, että ne eivät uhkaa muinaismuistoja.	18	
Arkeologisen kohteen suojelu, arkeologisen kohteen hoito	Suuri	Sahajärven luonnonsuojelu-alue	Sahajärven luonnonsuojelualueella on ainakin kolmen eri aikakauden merkkejä. Alueella on rakennusjäänteitä, patorakennelmia, kiviportaita jne. Alue on inventoitu vuonna 2009, ja sen pohjalta Metsähallitus laatii hoitosuosituksen, jotka Museovirasto hyväksyy.	noin 25	
Inventointi	Suuri		Täydennetään mahdollisesti arkeologisia inventointeja.		
Maisematarkastelu					
Yksityiset suojelualueet					
Muinaismuistolain (295/1963) mukaiset kohteet tulee huomioida alueiden rauhoitusmääräyksissä ja hoidossa.					
Lisätietoja					
Inventointeja harkitaan täydennettävän erityisesti luonnonsuojeluun tarkoitetuilla alueilla, missä aikaisempia inventointeja ei ole tehty.					
Muut toimenpiteet					

⁸ asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella

21A Luonnon virkistyskäyttö: retkeilyn ja luontomatkailun toimenpiteet

Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö						
Selite	Lomakkeella täsmennetään luonnon virkistyskäyttöä – lähinnä retkeilyä ja luontomatkailua – koskevia tavoitteenasettelun yhteydessä nimettyjä toimenpiteitä. Toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulee määritellä riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuvat toimenpidesuunnitelmissa.						
Nykyinen käyntimäärä	Vuosi	Kysynnän kuvaus (nykytila)					
75 000	2009	Teijon alueella on monipuolisesti erityyppisiä retkeilijöitä: päiväretkeläisiä, yöpyjiä, lähialueelta ja kauempaakin saapuvia. Meri-Teijon alueen kävijämäärä on karkeasti arvioiden noin 125 000. ²⁷					
Käyntimäärä-ennuste	Vuosi	Kysynnän kuvaus (tavoite)					
80 000 –130 000	2025	Teijon alue palvelee monipuolisesti eri käyttäjäryhmiä. Palvelut ovat korkeatasoisia ja ne tukevat koko Meri-Teijon alueen matkailua. Meri-Teijon alueen kävijämäärätavoite on 425 000 vuoteen 2015 mennessä. ²⁷					
Luontomatkailusuunnitelma	Vuosi		Vuosi		Vuosi	Lisätietoja	
Ei tehdä	☒	Tehty		Tehdään		Päivitetään	Meri-Teijoon on tehty matkailun kehittämisen Master Plan 2006 eri toimijoiden yhteistyönä ²⁷ . Teijon retkeilyalueelle olisi perusteltua tehdä opastusviestintäsuunnitelma: käyntimäärä on varsin korkea, alueella on matkailuyritystoimintaa ja luontotalon tapahtuma- sekä opastuspakettitarjonta huomattava; lisäksi retkeilyalueen maasto-opasteet on tarkoitus uusida. On tärkeää määritellä tavoitteet ja perusviestit niin, että ne ovat myös eri tulostointojen hyväksyttävissä.
Opastusviestintäsuunnitelma							
Ei tehdä	☐	Tehty		Tehdään	2012	Päivitetään	
Toimenpide	Kuvaus						
Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (ml. verkkosivut)	Internet-sivujen ylläpito ja kehittäminen Metsähallituksen luontoon.fi -sivuilla sekä opastusviestintäsuunnitelman laatiminen						
Maasto-opastusaineiston laatiminen ja ylläpito	Maasto-opastusaineiston uusiminen						
Näyttelyn laatiminen/päivitys	Matildan luontotalon näyttelyn uusiminen suunnittelukauden loppupuolella						
Opastus maastossa/palvelupisteessä	Opastustuotteiden ja luontotalon ohjelmien viestinnällisten tavoitteiden tarkistaminen						
Ympäristökasvatus	Metsäaiheisen ympäristökasvatusohjelman tuottaminen						
Muu: tiedottaminen	Metsätalouden toimista tiedottaminen. Retkeilyn kannalta oleellisista toimenpiteistä ilmoitetaan etukäteen luontoon.fi :n ylläpitäjille, jotka lisäävät tiedot sivustoille.						

Virkistyskäytön edistäminen (markkinointi),
luontomatkailun yhteistyösopimusten solmiminen

Metsähallitus solmii aktiivisesti uusia yhteistyösopimuksia yritysten kanssa. Aluetta ja sen tapahtumia markkinoidaan aktiivisesti yhdessä muiden toimijoiden kanssa sekä **luontoon.fi**-sivuilla.

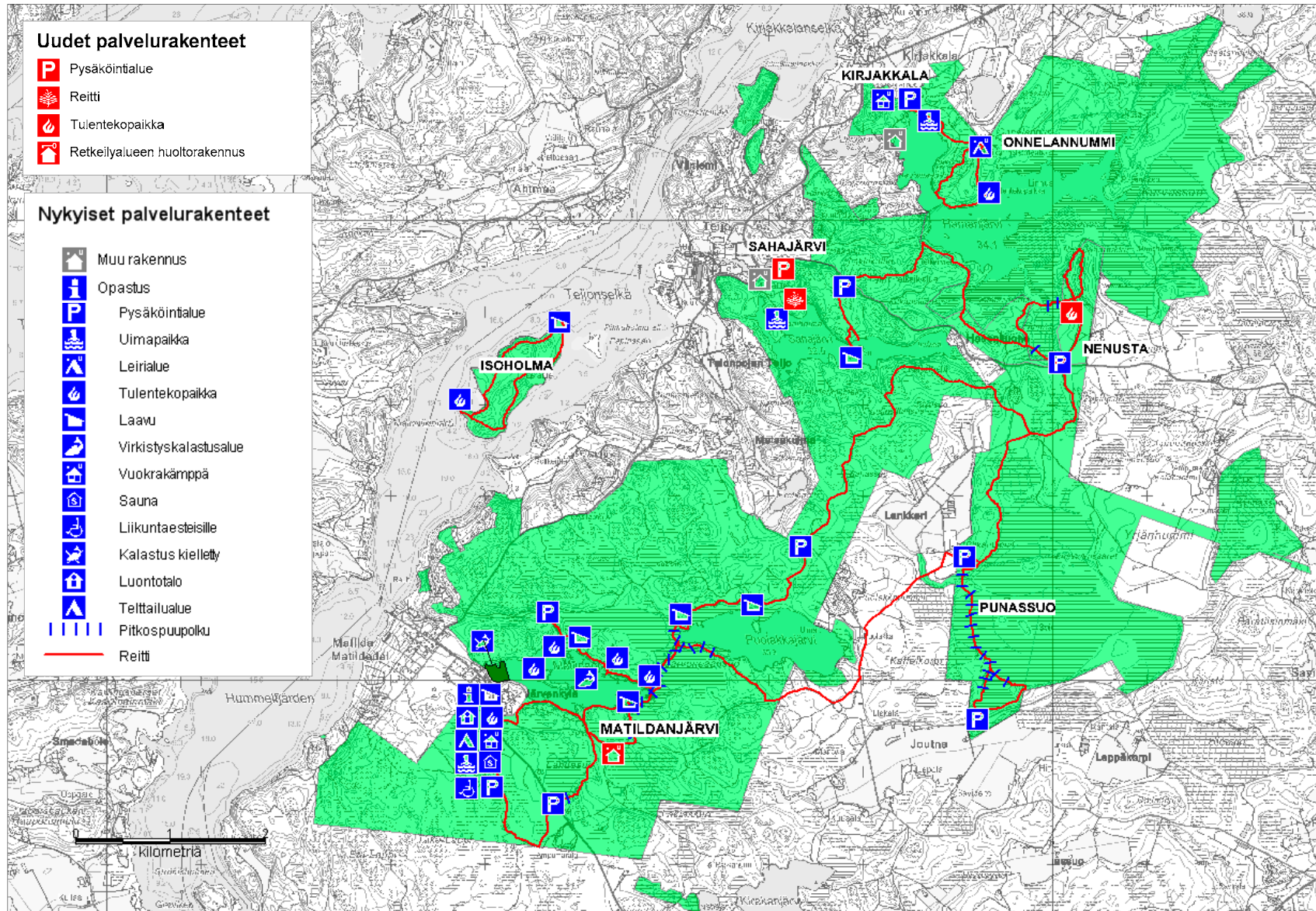
Yhteenveto

Teijon retkeilyalueen sekä siihen liittyvien alueiden virkistyskäyttömahdollisuudet pidetään nykyisen kaltaisina ja palveluita ylläpidetään.

21B Luonnon virkistyskäyttö: palveluvarustus

Vastuuprosessi	Luonnon virkistyskäyttö	Kartta	☒	Palveluvarustus (kuva 8)
Selite	Palveluvarustuslomakkeella käsitellään rakennuksia (esim. auto- ja varaustuvat), rakennelmia (esim. laavut, kodat) sekä reittejä. Lomakkeen tarkoituksena on täsmentää tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulee määritettyä riittäväällä tarkkuudella.			
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyysaste ⁹	Toimenpidesuunnitelma	
Palveluvarustuksen rakentaminen	Ohjelmapalveluyrittäjien tukikohta, varuskota: 30 hengen kota sekä puuvarasto ja käymälä	Suuri		
Palveluvarustuksen rakentaminen ja ylläpito	Jätehuollon ja palveluvarustuksen kehittäminen: kuivakäymälöiden uusiminen, reittien kunnostaminen ja kestävyiden parantaminen 3 km. Käyttöä ohjaavien rakenteiden rakentaminen: viitoitus, opasteet. Tauko- ja tulentekopaikkojen peruskorjaus. Nenustan uuden tulentekopaikan rakentaminen. Kariholman rakenteiden peruskorjaus liikuntaesteisiä palvelevaksi. Kalanperkauspisteen rakentaminen Matildaan. Matildassa oleva asuntovaunu- ja asuntoautoalue voidaan tarpeen vaatiessa laajentaa nykyisestä 0,57 ha:sta.	Suuri		
Palveluvarustuksen rakentaminen	Onnelannummen leirialueen kunnostaminen: puuvaraston ja käymälöiden uusiminen sekä leiri-iltanuotiopaikan rakentaminen	Suuri		
Palveluvarustuksen rakentaminen	Sahajärven luonnonsuojelualueen palvelurakenteiden rakentaminen. Luontopolun sekä kohdeopasteiden suunnittelu ja rakentaminen. Ympäristötyöt ja kivirakenteiden kunnostaminen. Pysäköintialueen rakentaminen	Suuri		
Muu: retkeilyalueen tukirakennus	Retkeilyalueelta puuttuvan varastotilan rakentaminen. Noin 80 m ² varastorakennus ja katostila	Suuri		
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisalueet				
Yksityismaille ei rakenneta palvelurakenteita tai reittejä – lukuun ottamatta olemassa olevia yhdyspolkuja.				
Lisätietoja				
Retkeilyn palveluvarustuksen kehittäminen ja kunnostaminen tähtäävät alueen vetovoiman säilyttämiseen sekä virkistyskäytön edistämiseen. Toimiva ja hyväkuntoinen palveluvarustuskokonaisuus mahdollistaa käyntimäärien lisääntymisen ekologisesti ja sosiaalisesti kestävästi.				

⁹ asteikko: suuri = toteutetaan 5 vuoden kuluessa, pieni = toteutetaan myöhemmin suunnitelmakaudella

Kuva 8. Nykyinen ja suunniteltu palveluvarustus. Tarkempi kuvaus nykyisistä palveluista liitteessä 6 (mm. latureitit).

© Metsähallitus 2010,
 © Suomen ympäristökeskus 2010,
 © Karttakeskus Oy,
 Lupa L5293,
 Maanmittauslaitos
 1/MML/10

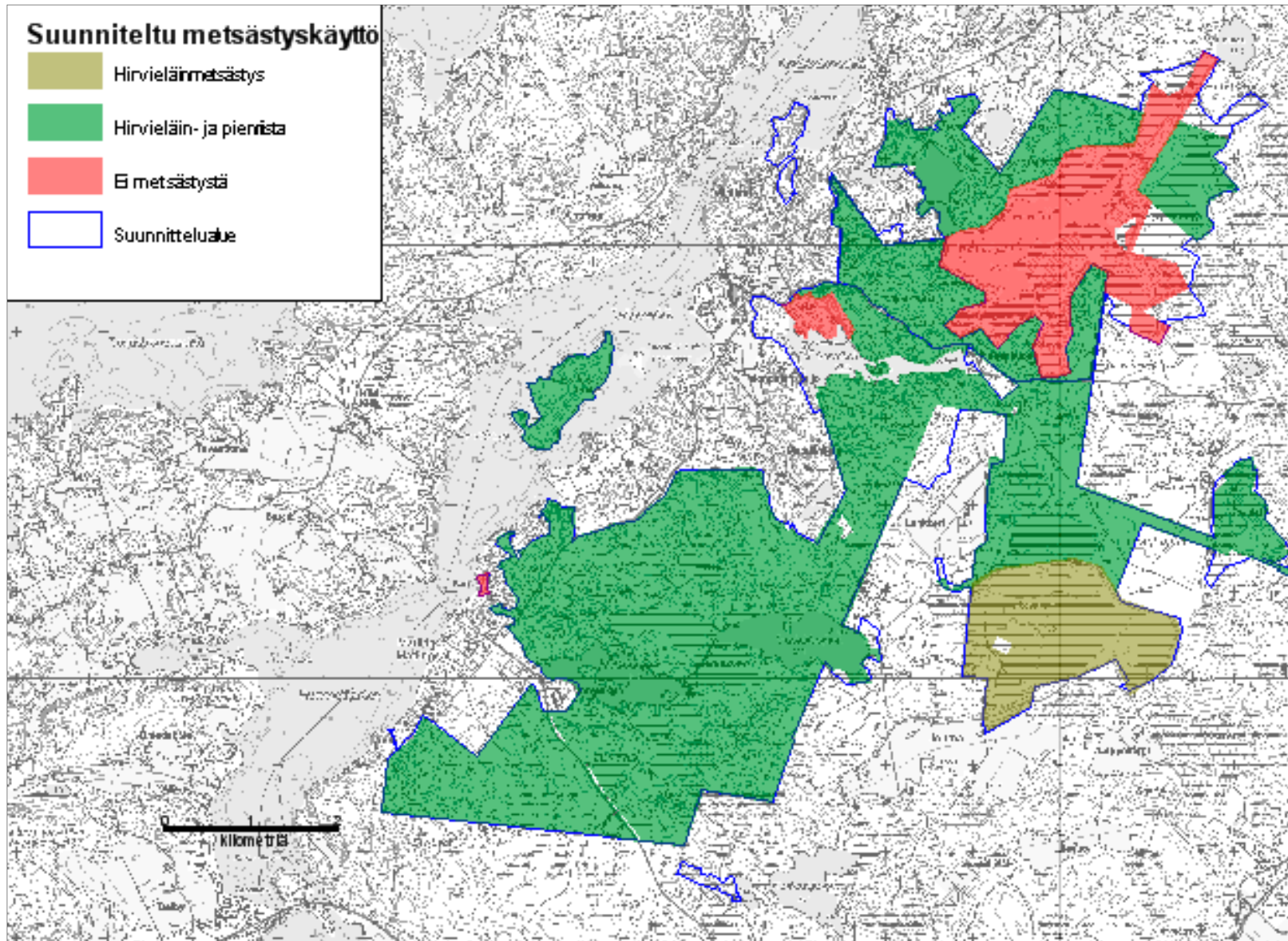
22 Erätalouden toimenpiteet

Vastuuprosessi	Erä	Kartta	☒ ☐	Metsästys (kuva 9) Kalastus
Selite	Lomakkeella määritellään erätalouteen liittyvät toimenpiteet, ohjeet ja määräykset. Lomakkeen tarkoituksena on täsmentää tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulee määritettyä riittävällä tarkkuudella.			
Metsästys ja riistanhoito				
Kohdealue	Toimenpide	Kuvaus		
ML 8 §:n alue ¹⁰	Ei aktiivisia toimenpiteitä	Ei ole ML 8 §:n aluetta		
Yleiset vesialueet	Ei aktiivisia toimenpiteitä	Ei yleisiä vesialueita		
Lupametsästysalueet ja vuokrasopimusalueet	Vuokrasopimusten solmiminen, (erä)valvonta	Suunnitelmassa ei esitetä lupametsästyksen tai metsästysvuokra-alueisiin liittyviä aktiivisia toimenpiteitä. Mathildedalin pähkinälehdossa sekä Hamarijärven ja Sahajärven luonnonsuojelualueilla metsästys on kielletty, mikä on mainittu metsästysvuokrasopimuksissa. Kaikessa metsästyksessä on huomioitava alueen muut käyttäjät, ja tarvittaessa asia on kirjattava metsästysvuokrasopimukseen. Metsästystä tulee välttää 100 m:n säteellä reiteistä. Metsähallituksen omistamilla vesialueilla vesilintujen metsästys on kielletty.		
Hirvenajoalueet	Ei aktiivisia toimenpiteitä	Hirvenajo on sallittu muualla kuin Hamarijärven ja Sahajärven luonnonsuojelualueilla sekä Mathildedalin pähkinälehdossa.		
Muut metsästyskäytön ulkopuolelle jäävät alueet	Ei aktiivisia toimenpiteitä	Suunnitelmassa ei esitetä uusia metsästyksen ulkopuolelle jääviä alueita. Metsästys on kielletty Hamarijärven ja Sahajärven luonnonsuojelualueilla.		
Riistanhoito	Ei aktiivisia toimenpiteitä	Suunnitelmassa ei esitetä riistanhoidollisia toimenpiteitä.		
Yksityiset suojelualueet	Ei aktiivisia toimenpiteitä	Suunnitelmassa ei esitetä toimenpiteitä yksityisille suojelualueille.		
Riistakantojen kestävän hyödyntämisen suunnittelu ja seuranta	Valtionmailla riistakantoja seurataan Metsähallituksen voimassa olevien ohjeiden mukaisesti. Myös paikalliset metsästyssseurat, riistanhoitopiiri sekä Riista- ja kalatalouden tutkimuskeskus seuraavat riistakantoja.			
Lisätietoja				
Kalastus				
Kohdealue	Toimenpide	Kuvaus		
Yleiset vesialueet		Ei yleisiä vesialueita		

¹⁰ kunnan asukkailla oikeus metsästyksen valtionmailla

Pilkkiminen, onkiminen, viehekalastus	Ei aktiivisia toimenpiteitä	Pilkkiminen ja onkiminen on sallittu. Viehekalastukseen tarvitaan viehelupa.
Lupakalastusvedet	Käytön ohjaaminen	Matildanjärvi on virkistyskalastusalue, jota kehitetään palvelemaan vapaa-ajankalastajia. Järvellä saa kalastaa vain lunastamalla Metsähallituksen kalastusluvan. Veneen käyttöä rajoitetaan luvan myynnin yhteydessä siten, että moottoriveneily (myös sähkömoottori) on kielletty. Omaa venettä voi käyttää, mutta korvaus sen käytöstä on vuokraveneen hinta. Kelluntarengas rinnastetaan veneeseen.
Rajoitus- ja kieltoalueet	Ei aktiivisia toimenpiteitä	Kalastus on – kuten nykytilanteessakin – kielletty Matildanjärven länsiosassa (ks. kuva 9).
Kalakantojen hoito	Istuttaminen	Mahdolliset kala- ja rapuistutukset
Yksityiset suojelualueet	Ei aktiivisia toimenpiteitä	Suunnitelmassa ei esitetä toimenpiteitä yksityisille suojelualueille.
Ammattikalastus	Ei ammattikalastusta	
Kalakantojen kestävä hyödyntämisen suunnittelu ja seuranta		
Lisätietoja	Alueen taimenkannan kannalta tärkeiden purojen hoito: ks. lomake 19.	

Kuva 9. Metsästyskäyttö Metsähallituksen alueilla. Punassuon hirvieläinmetsästysalueella myös piennista metsästys on mahdollista (tällä hetkellä vain hirvieläinmetsästystä). Retkeilyreittien välittömässä läheisyydessä (noin 100 m) metsästys on kielletty.

© Metsähallitus 2010,
 © Suomen ympäristökeskus 2010, © Karttakeskus Oy,
 Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/10

23A Muut luonnonvarojen ja alueiden käytön toimenpiteet

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta		
Selite	Lomakkeella määritellään ne suunnittelualan luonnonvarojen ja alueiden käyttömuodot, jotka eivät ole tulleet esille aikaisemmillä lomakkeilla. Näitä ovat marjastus, sienestys, poronhoito, liikenteen ja liikkumisen järjestelyt, urheilutapahtumat, partio- ja muu leiritoiminta, kaivostoiminta sekä maa-ainesten, polttopuun ja pohjaveden otto.		
Marjastus ja sienestys			
☒	Sallittu	☐	Rajoitettu (Peruste: luonnonsuojelulakiin 1096/1996 perustuva liikkumisrajoitus)
Lisätietoja			
Poronhoito			
Toimenpiteet ja käytännöt	Ei sijaitse poronhoitoalueella		
Suositukset			
Lisätietoja			
Maastoliikenne			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suojelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Maastoliikenne on kielletty ilman Metsähallituksen lupaa.		☐
Muu liikenne			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suojelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Alueen teillä on moottoriajoneuvolla ajo sallittu, ellei sitä ole liikennemerkein tai puomein kielletty. Suunnitelmassa ei esitetä tieliikenteeseen liittyviä toimenpiteitä. Veneen käytöstä kalastuksen yhteydessä Matildanjärvellä katso lomake 22.		☐
Liikkuminen			
Toimenpide	Toiminto	Kuvaus	Yksityiset suojelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Maastopyöräily	Maastopyöräily on suunnittelualueella sallittu polkuja ja pitkoksia pitkin sekä muut kävijät huomioiden. Mikäli muiden käyttäjien turvallisuus vaarantuisi maastopyöräilyn takia, voidaan se myöhemmin tarvittaessa ohjata pois vilkkaimmilta polkuosuuksilta.	☐

Toimenpide	Toiminto	Kuvaus	Yksityiset suojelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Ratsastus	Ratsastus on sallittu jokamiehenoikeuksin. Luonnonsuojelualueilla ratsastus on kuitenkin pääsääntöisesti kielletty. Ohjatusta tai yrityspohjaisesta ratsastustoiminnasta on sovittava erikseen Metsähallituksen kanssa, jolloin ratsastusreitti määritellään tarkemmin. Pääsääntöisesti opastettua ratsastusta voidaan harjoittaa retkeilyalueen metsäautoteitä pitkin.	☐
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Koiravaljakko	Koiravaljakolla liikkuminen on sallittu jokamiehenoikeuksin. Ohjatusta tai yritystoimintapohjaisesta toiminnasta on sovittava erikseen Metsähallituksen kanssa, jolloin käytettävä reitti määritellään.	☐
	Porovaljakko	Ei alueella	☐
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Kiipeily	Mahdolliset kiipeilykohteet ja niiden käyttö sovitaan erikseen. Pääsääntöisesti sallittu, mutta uhanalaisen lajin esiintyminen saattaa estää luvan myöntämisen	☐
Urheilutapahtumat ja järjestetty urheiluseura- tai vastaava toiminta			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suojelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Metsähallitus voi myöntää luvan urheilutapahtuman järjestämiseen suunnittelun alueen valtionmailla alueiden suojelumääräysten ja Metsähallituksen voimassa olevien ohjeiden mukaisesti.		☐
Partio- ja muu leiritoiminta			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suojelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Metsähallitus voi myöntää luvan leirien järjestämiseen suunnittelun alueen valtionmailla alueiden suojelumääräysten ja Metsähallituksen voimassa olevien ohjeiden mukaisesti. Leirit järjestetään ensi sijassa Onnelannummen leirialueella.		☐
Maa-ainesten otto			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suojelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Yksityismailla maa-ainesten ottoa säätelevät maa-ainelain (555/1981) ja luontodirektiivin (92/43/ETY) säännökset. Retkeily-alueella on sallittu vain retkeilyalueen ja sen metsien hoidon kannalta tarpeellinen maa-ainesten ottaminen. Retkeilyalueen ulkopuolella Metsähallituksen talousmetsissä ja yksityismailla maa-ainesten ottoa säätelevät maa-ainelain ja luontodirektiivin säännökset.		☒
Metsätalous			
Toimenpide	Kuvaus		Yksityiset suojelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Yksityisillä alueilla, joita ei toteuteta luonnonsuojelulaila (1096/1996), metsätalousoikeus on sallittu, mutta tarvittavat metsäsuunnitelmat on tehtävä luonnonarvojen turvaamiseksi. Metsätalousoikeudet eivät saa heikentää Natura 2000 -luontotyyppäjä. Myös metsälaki (1093/1996) velvoittaa turvaamaan metsäluonnon erityisen tärkeät elinympäristöt, ja luonnonsuojelulaki määrittelee suojeltavat luontotyypit. Yksityisiä luonnonsuojelualueita ohjaavat niiden rauhoitusmääräykset. Metsähallituksen alueiden osalta katso lomake 23B.		☒

Polttopuun otto		
Toimenpide	Kuvaus	Yksityiset suojelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Metsähallituksen suojeluun varatuilta alueilta kielletty	☐
Pohjaveden otto		
Toimenpide	Kuvaus	Yksityiset suojelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Pohjaveden ottoon vaaditaan erillistä Natura-tarvearviointia.	☒
Muu toiminta		
Toimenpide	Kuvaus	Yksityiset suojelualueet
Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Teijon retkeilyalueella ja siihen liittyvillä luonnonsuojelualueilla on retkikeittimeen rinnastettavan puu/risukeittimen käyttö sallittu. Risukeittimessä saa käyttää polttoaineena alueilta otettuja maahan pudonneita kuivia risuja.	☐
Lisätietoja		
Yksityisiä luonnonsuojelualueita ohjaavat niiden rauhoitusmääräykset. Muilla Natura 2000 -alueilla sallittu, mikäli ei vaaranneta niitä perusteita, joiden takia alue on liitetty Natura-verkostoon		

23B Metsätalous

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☒	Luonnonsuojelu- ym. erityisalueet (kuva 10)
Johdanto	Lomakkeella kuvataan metsätalouksikäytössä olevien alueiden metsätalouden harjoittamiseen liittyviä periaatteita ja toimintatapoja. Lomake sisältyy suunnitelmiin alueilla, joilla suunnittelualueeseen kuuluu merkittäviä valtion omistamia metsiä. Yksittäisten, pienialaisten kohteiden sekä yksityismaiden metsätaloutta kuvataan osana lomaketta 23A.			

Metsätalouden suunnittelu (Metsähallituksen alueet)

Retkeilyalueella harjoitetaan metsätaloutta talouskäytössä olevilla alueilla. Metsätaloutta ohjaavat lainsäädäntö, metsäsertifiointi, voimassa oleva hoito- ja käyttösuunnitelma, alue-ekologinen suunnitelma sekä Metsähallituksen omat ohjeet, joista tärkeimpinä metsänhoito-ohjeet ja ympäristöopas. Suunnittelun perustana on ajantasainen metsävara- ja luontotieto sekä erilaiset inventoinnit ja selvitykset. Toimenpiteet suunnitellaan yhteistyössä metsätalouden ja luontopalveluiden kesken.

Länsi-Suomen luonnonvarasuunnitelmassa alueelle määriteltiin kolme suojelumetsää (Matildantullin, Piikanummen ja Onnelannummen aarniosat) sekä retkeilyalueeseen liittyvä Isoholman virkistysmetsä. Alueelle laadittiin v. 2001 alue-ekologinen suunnitelma, jossa määriteltiin arvokkaat luontokohteet, tiedossa olevat uhanalaisten lajien esiintymät, ekologiset yhteydet, monimuotoisuuden lisäämisalueet, riistan elinympäristöt, maisemallisesti tärkeät kohteet ja kulttuurikohteet. Natura 2000 -luontotyytit määriteltiin edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman laatimisen yhteydessä, ja luontotyyppiä olevien kuvioiden biotooppitiedot tallennettiin paikkatietojärjestelmään. Loppuvuodesta 2009 tehtiin METSO-toimintaohjelman mukaisesti luontoinventointien täydennys luonnontieteellisiin valintaperusteisiin tukeutuen.

Metsäsuunnittelussa päivitetään metsävara- ja luontotiedot sekä tehdään toimenpide-ehdotukset. Metsätalouden eri työlajeille – kuten hakkuille ja metsänhoitotöille – laaditaan toimenpidesuunnitelmat.

Eri suunnitelmien ja inventointien pohjalta tehtyjen päätösten perusteella retkeilyalueella ei harjoiteta metsätaloutta 960 ha:lla. Toiminnan ulkopuolisten kohteiden lisäksi talouskäyttöä rajoittavat alue-ekologisen suunnittelun tavoitteet, retkeily- ja muu virkistyskäyttö sekä Natura 2000 -verkoston tavoitteet.

Metsävarat ja nykyinen metsätalouksikäyttö

Retkeilyalueella ja metsätalousalueilla on metsämaata 1 798 ha, josta metsätaloutta harjoitetaan 1 475 ha:lla. Metsämaahan ei lueta kitukasvuisia soita ja kallioita, eikä niillä harjoiteta metsätaloutta. Metsämaalla puuston keskitilavuus on 210 m³/ha. Keskitilavuus on kasvanut 25 m³/ha edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman laatimisesta.

Metsä-, kitu- ja joutomaa retkeilyalueella ja metsätalousalueilla

Kasvillisuusluokka	Lehto	Lehtomainen	Tuore	Kuivahko	Kuiva	Karukko	Kalliokko	Yhteensä
Ha	35	75	601	770	392	90	292	2 256
%	1,6	3,3	26,7	34,1	17,4	4,0	12,9	100,0

Metsämaa

Kehitysluokka	Taimikko	Nuori kasvatusmetsä	Varttunut kasvatusmetsä	Uudistuskypsä metsä	Uudistumisvaiheessa	Yhteensä
Ha	90	645	536	504	23	1 798
%	5,0	35,9	29,8	28,1	1,3	100,0

Metsämaa									
Ikäluokka	<21	21–40	41–60	61–80	81–100	101–125	126–150	>150	Yhteensä
Ha	51	628	317	304	168	147	155	29	1 798
%	2,8	34,9	17,6	16,9	9,3	8,2	8,6	1,6	100,0
% 2004	2,9	35,9	19,5	16,6	7,2	9,5	7,9	0,5	100,0
Metsämaa									
Puulajivaltaisuus	Mänty	Kuusi	Koivu	Muu	Yhteensä				
Ha	1 387	316	72	10	1 785				
%	77,7	17,7	4,0	0,6	100,0				
Retkeilyalueella on tehty hakkuita edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman laatimisen jälkeen (2004–2009) vuodessa keskimäärin 26 ha, joista on kasvatushakkuita 16 ha, uudistushakkuita 10 ha ja muita hakkuita 0,5 ha. Metsien kasvu on ylittänyt hakkuissa poistetun puumäärän.									
Metsätalouden tavoitteet									
<p>Metsänkäsittelyn tavoitteena on rinnan metsätalouden harjoittamisen kanssa ulkoiluympäristön parantaminen sekä metsien elinvoimaisuuden ja monimuotoisuuden säilyttäminen. Hakkuut ja metsänhoidolliset toimenpiteet toteutetaan alueen erityispiirteet säilyttäen pienialaisina ja maisemaan sopeuttaen. Erityisesti retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeellä sekä muilla virkistyskäytön kohteilla ja maisemallisesti herkillä alueilla painotetaan virkistyskäytön näkökulmaa ja maiseman hoitoa. Toimenpidesuunnittelun yhteydessä arvioidaan aina toimenpiteiden vaikutus virkistyskäytölle.</p> <p>Metsätalouden toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan niin, että Natura-alueen tavoitteiden toteutus turvataan.</p>									
Metsätalouden erityispiirteet retkeilyalueella									
<p>Metsien kasvatuksessa pyritään jatkettuun kiertoaikaan. Elinvoimansa menettäneet tai tuhon vaivaamat metsiköt voidaan uudistaa metsänhoitosuosituksen mukaisesti. Kasvatushakkuilla edistetään puuston järeytymistä ja virkistyskäyttöarvoa. Väljennyshakkuilla luodaan edellytykset luontaiselle uudistamiselle. Hakkuutähteet kerätään tarvittaessa polkujen ja ulkoiluteiden varsilta. Kitu- ja joutomaat, kalliometsät sekä ojittamattomat suot jätetään toiminnan ulkopuolelle.</p> <p>Uudistusalat rajataan luontaisia rajoja ja maastonmuotoja myötäillen. Uudistushakkuita pehmenetään ja niiden mittasuhteita pienennetään poimuilevin rajauksin ja säästöpuuryhmin. Tavoitteena on, että näkemä uudistusalueelle jää alle 3 ha:n. Rajauksessa tulee ottaa huomioon ympäröivien kuvioiden puuston koko. Uudistusalaan kokoa voidaan kasvatusta varten tai tavoiteltaessa luontaisia metsikkökuvioiden rajoja. Uudistusalan reunaa voidaan pehmentää poimimalla isoja puita jäävän puuston puolelta.</p> <p>Uudistusaloille jätetään säästöpuuta Metsätalouden ympäristöoppaan²⁹ periaatteita noudattaen keskimäärin 10–20 m³/ha. Säästöpuuta jätetään maisemallisista ja luonnonsuojelullisista syistä. Uudistamisessa suositetaan erityishakkuita (poiminta-, pienaukko- tai säästöpuuhakkuu). Retkeilyreittien varsilla, virkistysrakenteiden läheisyydessä, maisema-alueilla tai muilla maisemallisesti herkillä kohteilla uudistusiän saavuttaneissa käytetään tarpeen mukaan maisemaa varovaisesti muuttavia hakkuumenetelmiä (väljennys-, poiminta- tai pienaukko-hakkuu). Väljennyshakkuulla ja jatkettulla kiertojalla uudistuminen voidaan saada alkuun ilman maanmuokkausta. Näin syntyneet kehityskelpoiset taimikot vapautetaan, eikä maanmuokkausta tehdä.</p> <p>Luontaista uudistamista käytetään, kun siihen on edellytykset. Maanmuokkaus tehdään tarkoitukseen sopivalla mahdollisimman kevyellä menetelmällä. Maanmuokkausta ei tehdä, jos taimettuminen onnistuu ilman sitä. Myös alueet, joilla on kehityskelpoinen taimikko, jätetään muokkaamatta. Retkeilyreittien varsilla, virkistysrakenteiden läheisyydessä, maisema-alueilla tai muilla maisemallisesti herkillä kohteilla ei käytetä kohoumuokkausta. Näillä kohteilla voidaan käyttää esim. laikutusta, äestystä tai kääntömätöstystä. Uudistamisessa voidaan käyttää myös luontaisen uudistamisen ja viljelyn yhdistelmää. Luonnonkuloja jäljitellään jättämällä kulutusaloille puita ja puuryhmiä pystyyn. Näitä alueita voidaan jättää kehittymään luonnonmukaisesti erityiskohteina. Männiköiden luontaisessa uudistamisessa jätetään siemenpuuta 50–100 kpl/ha, ja niiden valinnassa ja sijoittelussa huomioidaan maisemalliset tekijät.</p> <p>Taimikonhoidossa ja harvennuksissa jätetään lehtipuustoa 10–30 %.</p>									

Retkeilyalueella soiden ojittaminen on kielletty. Kunnostusojituksia voidaan tehdä, jos ojan tukkeutumisesta johtuva vedenpinnan nousu uhkaa tappaa puuston.

Kaikki lahopuuaines säästetään. Yksittäisiä tuulenkaatoja ei kerätä.

Tärkeimmistä alueella tehtävistä toimenpiteistä tiedotetaan alueen käyttäjiä etukäteen. Metsänhoidollisia toimenpiteitä ja niiden perusteluja esitellään opastetauluin tai muilla keinoin.

Muinaismuisto- ja kulttuuriperintökohteilla toimitaan niistä annettujen ohjeiden mukaan.

Retkeily- ja matkailukäyttö sekä suojelutavoitteet voivat edellyttää poikkeamista metsälain (1093/1996) puuston hakkuuta koskevista säännöksistä. Puuston hakkuu voidaan tehdä metsälain 6. §:n perusteella kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla silloin, kun hakkuun kohteella on metsän monimuotoisuuden säilyttämisen, maiseman tai metsän monikäytön kannalta erityistä merkitystä. Erityishakkuun edellytykset arvioidaan kunkin hakkuun kohdalla erikseen, ja metsänkäyttöilmoituksella annetaan selvitys kohteen erityisluonteesta sekä sen edellyttämästä hakkuutavasta.

Natura-luontotyypit

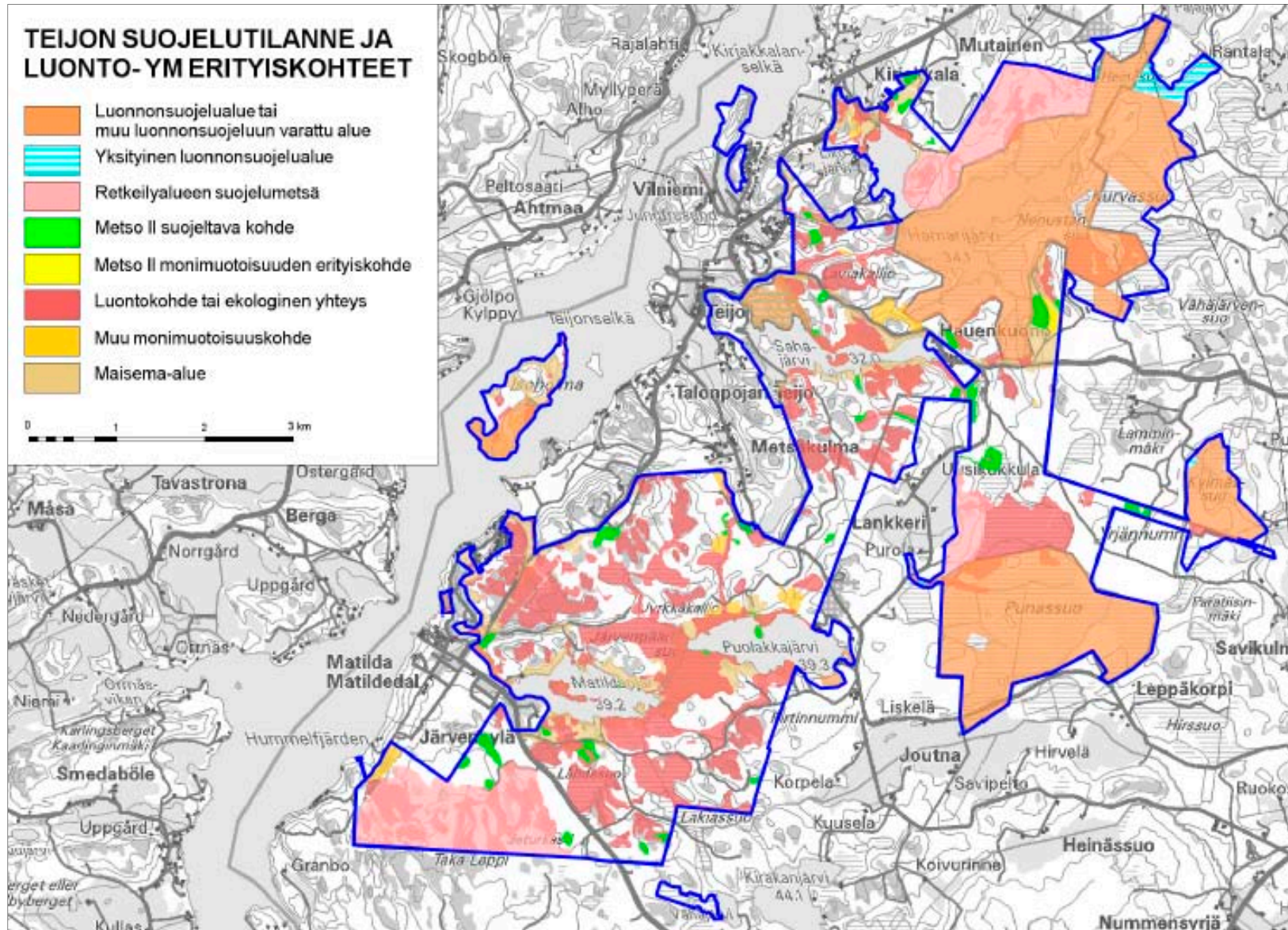
Retkeilyalueella esiintyvistä Natura 2000 -luontotyypeistä vain **harjumetsissä** (9060) harjoitetaan metsätaloutta. Muilla luontotyypeillä ei harjoiteta metsätaloutta, eikä niitä ympäröivillä alueilla tehdä sellaisia toimenpiteitä, jotka saattaisivat todennäköisesti merkityksellisesti heikentää kohteen arvoa.

Harjumetsät-luontotyyppiä olevien kuvioiden käsittelyssä kiinnitetään erityistä huomiota harjumetsille tyypillisen puustorakenteen sekä mahdollisen vaateliaan kasvilajiston säilyttämiseen ja kehittämiseen. **Harjumetsät**-luontotyyppiä olevat kuviot uudistetaan luontaisesti pienaukko- tai siemenpuuhakkuuin. Uudistusalaa ei muokata, mikäli taimettuminen onnistuu ilman maanmuokkausta. Kasvillisuudeltaan erityisen herkätkohdat ja metsäiset dyynit jätetään muokkaamatta. Taimikonhoidot ja kasvatushakkuut tehdään normaalia voimakkaampina kohdissa, joissa on valoa vaativaa kasvillisuutta. Jatketun kiertoajan kohteissa voidaan väljennyshakkuilla edistää luontaista uudistamista. Taimikonhoidossa ja hakkuissa pyritään vaihtelevaan tilajärjestykseen. Puuston pienipiirteisellä tiheys- ja pituusvaihtelulla lisätään harjumetsille tyypillisiä rakennepiirteitä.

Lehtojen hoito

Lehtoja hoidetaan retkeilyalueelle laaditun hoitosuunnitelman mukaisesti.

Kuva 10. Teijon suunnittelualueen suojelutilanne ja erityiskohteet. Retkeilyalueen suojelumetsissä ei ole metsätaloutta. METSO II -kohteet ovat uusia, vuoden 2010 inventointien perusteella suojelun piiriin tulleita alueita. Luontokohteet, ekologiset yhteydet ja muut monimuotoisuuskohdeet ovat lajiston kannalta tärkeitä alueita. Luontokohteet ja ekologiset yhteydet eivät kuulu metsätalouden piiriin. Maisema-alueita esiintyy päällekkäin muiden erityiskohteiden kanssa.

© Metsähallitus 2010,
© Suomen ympäristökeskus 2010, © Karttakeskus Oy,
Lupa L5293, Maanmittauslaitos 1/MML/10

24 Hallinto

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☐	
Selite	Lomakkeella määritellään suunnittelun alueen hallintaan liittyvät linjaukset, ohjeet ja määräykset. Suojelualueen hallintaan ja hallintoon olennaisesti liittyviä asioita ovat kannanotto suojelualueen mahdolliseen laajentamiseen, järjestyssääntö, turvallisuus, valvonta ja pelastustoiminta sekä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.			
Suunnittelun alueesta vastaavat tahot				
Metsähallitus vastaa Teijon retkeilyalueesta sekä muista suunnittelun alueen valtion alueista. Natura 2000 -alueen yksityisistä alueista vastaavat niiden omistajat – Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ollessa niistä vastaava viranomais.				
Suojelualueiden perustamistoimet ja hallinta				
Toimenpide	Kuvaus			
Järjestyssäännön laatiminen	Retkeilyalueelle laaditaan järjestyssääntö. Perustettujen luonnonsuojelualueiden järjestyssääntöjä päivitetään tai sellaiset laaditaan tarvittaessa.			
Suojelualueen laajentaminen	Hamarijärven luonnonsuojelun aluetta laajennetaan Natura 2000 -verkoston toteututtua liittämällä uudet alueet suojelualueeseen.			
Suojelualuekiinteistön muodostaminen, rajojen merkitseminen, säädöksen laatiminen	Perustetuista luonnonsuojelualueista tehdään suojelualuekiinteistöjä ja niiden rajat merkitään maastoon. Tarvittaessa alueille laaditaan säädös.			
Edunvalvonta	Alueeseen vaikuttaviin toimenpiteisiin pyritään vaikuttamaan edunvalvonnan kautta.			
Valvonta	Metsähallituksen erätarkastaja ja muu henkilökunta osallistuvat alueen valvontaan.			
Vuokra- ja käyttöoikeussopimusten laatiminen	Metsähallitus vuokraa alueitaan metsästysseuroille – kuitenkin niin, että muut käyttäjät ja luontoarvot huomioidaan.			
Rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset				
Toimenpide	Kuvaus			
Vuokra- ja käyttöoikeussopimusten laatiminen	Käyttöoikeuksia voidaan myöntää ja sopimuksia tehdä voimassa olevan Metsähallituksen ohjeistuksen mukaisesti.			
Turvallisuus ja valvonta				
Toimenpide	Kuvaus			
Ei aktiivisia toimenpiteitä	Metsähallituksen hallinnoimille alueille ja palveluvarustukselle noudatetaan sääntöjen sekä lain vaatimia turvallisuus- ja valvontanäkökulmia.			
Valmiudet	☐	Öljyonnettomuussuunnitelma		
	☒	Metsäpalontorjuntasuunnitelma	Tehty valtionmaille. Tarkistetaan vuosittain. Vastuutaho MH:n metsätalous	

Palvelurakenteiden turvallisuus	☐	Rakennusten pelastussuunnitelma	Teijon luontotalolle					
	☐	Rakennusten palotarkastus						
	☐	Kohteiden nimi- ja koordinaattimerkinnot	Tehdään opastusviestinnän yhteydessä					
	☐	Pelastusyhteistyö						
Yhteistyö								
Toimenpide		Kuvaus						
Alueellinen ja paikallinen yhteistyö		Suunnittelualan maankäytön suunnittelussa sekä alueen kehittämisessä ollaan tarvittaessa yhteydessä paikallisiin yrittäjiin ja yhteisöihin, kuntiin, maakuntaliittoon, ELY- ja metsäkeskuksiin sekä Museovirastoon.						
Kansainvälinen yhteistyö		Suunnittelualueella ei ole näköpiirissä merkittäviä kansainvälisiä yhteistyöhankkeita. Niitä voidaan toteuttaa alueella Metsähallituksen alueiden käyttöä koskevan ohjeistuksen mukaisesti.						
Alueen hallintaan ja hoitoon liittyvät yhteistyötahot		Yksityismaiden hallinta ja hoito ovat maanomistajien vastuulla. Yksityismaiden luontotyyppitietoja hallinnoivat Lounais-Suomen metsäkeskus ja Varsinais-Suomen ELY-keskus. Merkittävässä alueen käytön ja hoidon sekä metsätalouksymyksissä Metsähallitus tiedottaa sidosryhmille.						
Alueen hallintaan liittyvät vakiintuneet yhteistyömuodot		☐	Neuvottelukunta	☐	Yhteistyöryhmä	☐	Muu, mikä?	Keskustelutilaisuuksia matkailuyrittäjien kanssa ja toimiminen matkailuyritysyhdistyksessä
Lisätietoja								
Meri-Teijoon on perustettu kesäkuussa 2010 matkailuyrittäjyhdistys, jonka jäsen myös Metsähallitus on. Yhdistyksen kautta alueen matkailutoimijoiden välinen yhteistyö tiivistyy entisestään.								

25 Rakennuskanta

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta	Kartta	☐	Rakennuskanta
Selite	Suunnittelualueella voi olla rakennuksia ja rakennelmia, jotka eivät liity alueen suojeluarvoihin (kulttuuriperintöön) eivätkä virkistyskäyttöön. Tällaisia ovat mm. suojelualuehankintoihin liittyneet vanhat asuin- ja lomarakennukset. Lomakkeelle kirjataan tällaiset rakennukset ja rakennelmat sekä niihin liittyvät toimenpiteet.			
Toimenpide	Kohde	Omistaja	Kpl	Toimenpiteen kuvaus
Rakennuskannan hallinta	Kalarannan kesämökki	Villi Pohjola	1	Tukee alueen huoltoa ja valvontaa
Rakennuskannan hallinta	Matildanjärven pato	Metsähallitus (luontopalvelut vastaa)	1	
Rakennuskannan hallinta	Sahajärven padot	Metsähallitus (luontopalvelut vastaa)	3	
Rakennuskannan hallinta	Hamarijärven padot	Metsähallitus (metsätalous vastaa)	2	
Eryitysmääräykset				
Yksityiset suojelualueet				
Yksityisten luonnonsuojelualueiden rakennuskantaa ei käsitellä tässä.				
Lisätietoja	<ul style="list-style-type: none"> Matildanjärven pato on kunnostettu vuonna 2001, ja se on pohjapato. Padosta vastaa Metsähallitus. Ei korjaustarvetta²⁸ Sahajärven padot on tutkittu vuonna 2009²¹. Tutkituissa patorakenteissa ei havaittu selviä rakenteiden sortumisia tai liikettä. Hamarijärvellä on kaksi patoa: Kirjakkalassa Munamäen pato (ei korjaustarvetta) sekä järven eteläosissa oleva Putimenlahden pato (seurannassa)²⁸. Alueen padot eivät kuulu patoturvallisuuslain (494/2009) määrittelemiin vahingonvaaraluokkiin. Tästä huolimatta patoihin sovelletaan, mitä laissa säädetään padon kunnossapidosta ja käytöstä, onnettomuuksien ehkäisemisestä sekä näiden säännösten valvonnasta. 			

26 Resurssit

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta		
Selite	Lomakkeella määritellään toiminnan suunnittelun pohjaksi hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kerta- ja jatkuvaluonteiset kustannukset. Lisäksi määritellään muut alueen hoitoon ja hallintoon liittyvät kustannukset, mikä tukee hoito- ja käyttösuunnitelman kytkemistä vuotuisen toiminnan suunnitteluun. Hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kustannuksista vastaa lähinnä Metsähallitus. Mikäli suunnitelmaan kirjataan muita tahoja – kuten ELY-keskusta tai kuntaa – koskevia sitoumuksia, myös niiden kustannukset esitetään lomakkeella.		
Vuosi, jonka kustannustasoon arviot perustuvat	2010		
	Jatkuvaluonteiset kulut €/vuosi	Kertaluonteiset menot €	Lisätietoja
Rakennukset	13 000	8 000	Matildanjärven saunan korjaus (8 000 €)
Rakennelmat	25 000 (reitit+ rakennelmat)	41 000	Jätehuollon kehittäminen (17 000 €), tauko- ja tulentekopaikkojen peruskorjaus (15 000 €), Nenustan uusi tulentekopaikka (4 000 €), Onnelannummen leirialueen kunnostaminen (5 000 €)
Reitit		56 000	Reittien vuosihuolto, reittien kunnostaminen (15 000 €), viitoituksen uusiminen (11 000 €), Kariholman rakenteiden kunnostus (3 000 €), Sahajärven luonnonsuojelun palveluvarustus (27 000 €)
Opastuspalvelut ja opastusviestintä	37 000	22 000	Kausioppaiden palkka 14 htkk vuodessa. Opastaulujen uusiminen (22 000 €)
Kävijälaskenta, kävijä-, yritys- ym. tutkimukset	1 000	10 000	Kävijälaskenta vuosittain, kävijätutkimus 5 v välein (2 kertaa suunnitelmakaudella)
Virkistyskäyttö yhteensä	76 000	137 000	
Ennallistaminen	1 000	53 000	Soiden ennallistaminen (8 000 € kertaluontoinen), metsien ennallistaminen (palojatkumo) (1 000 €, jatkuva), jalojen lehtipuiden ja lehtojen hoito (30 000 €, kertaluontoinen), maisemanhoito (15 000 €, kertaluontoinen). Soiden ennallistamisen kustannukset kohoavat, mikäli uusia alueita tulee ennallistamisen piiriin. Menoarviot ovat suuntaa-antavia ja tarkentuvat työkohteiden toteutuksessa.
Lajistonhoito	500		Mahdolliset kohdennetut toimenpiteet ja vieraslajien poisto
Muu luonnonhoito			Mahdollinen vesistöjen kunnostus ei arvioitu; vaatii erillisen toimenpidesuunnitelman.
Luonnonsuojelun seurannat	2 000		Ennallistamisen seurannat, lajistoinventoinnit
Luonnonsuojelu yhteensä	3 500	53 000	

Rakennusperintö	1 000		Rakennusten ylläpito	
Arkeologiset kohteet	500		Täydennysinventointi, kohteiden merkintä	
Muu kulttuuriperinnön hoito			Mahdollisia patojen kunnostus- ja ylläpitokustannuksia ei ole laskettu mukaan taulukkoon.	
Kulttuuriperintö yhteensä	1 500			
Hallinto- ja muut kulut	60 000	15 000	Palkka- ja matkakulut, kiinteistöverot, tiemaksut. Matildanjärven tien kunnostus (5 000 €), varastorakennuksen rakentaminen (10 000 €)	
Kaikki yhteensä	141 000	205 000	Kaikki kustannukset yhteensä suunnitelmakaudella (15 vuotta) €	2 320 000

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

27 Ympäristövaikutusten arviointi						
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta; muiden prosessien osallistuminen on tärkeää					
Selite	Hoito- ja käyttösuunnitelmassa arvioidaan suunniteltujen toimenpiteiden ekologisia, sosiokulttuurisia ja taloudellisia vaikutuksia eli suunnitelmasta aiheutuvien muutosten oletettuja seurauksia. Ekologiset vaikutukset kohdistuvat lähinnä maisemaan, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eläimistöön tai luonnon monimuotoisuuteen. Sosiokulttuuriset vaikutukset kohdistuvat ihmisten terveyteen, elinoloihin, viihtyvyyteen, yhdyskuntarakenteeseen, henkiseen tai aineelliseen kulttuuriperintöön. Taloudelliset vaikutukset kohdistuvat esim. luonnonvarojen hyödyntämiseen, työllisyyteen tai taloudelliseen tilanteeseen suunnittelualueella ja sen lähiympäristössä. Hoito- ja käyttösuunnitelmien taloudellisia vaikutuksia tarkastellaan lähinnä paikallistalouden tasolla. Arvioinnilla varmistetaan, että suunnitelman ratkaisut ovat sellaisia, ettei niiden toteuttaminen aiheuta haittaa suunnittelualueen ympäristölle. Toisaalta vaikutusten arviointi on keino tarkistaa suunnitelman linjausten oikeellisuutta: saadaanko asetettujen tavoitteiden avulla aikaan sellaisia hyötyjä, jotka edesauttavat suunnittelualueella koskevien päämäärien saavuttamista.					
Tavoite	Toimenpide	Vaikutuksen tyyppi			Vaikutuksen kuvaus	Riskit, haitat ja niiden vähentäminen
		Ekologinen	Sosio-kulttuurinen	Taloudellinen		
Retkeilyalueen retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeellä tehtävillä toimenpiteillä parannetaan alueen ulkoilu- ja virkistyskäytön edellytyksiä.	Vyöhykkeistäminen, kävijäseuranta	☒	☒	☒	Vyöhykealuejaon kautta osoitetaan ne alueet, joille virkistyskäyttö ohjataan. Suunnitelmassa ei osoiteta uusia alueita, vaan kävijät ohjataan ja palvelurakenteet sijoitetaan olemassa oleville alueille. Alueelle ei ole aikaisemmin tehty vyöhykealuejakoa. Kävijäseurannan kautta voidaan seurata kävijämäärien vaihtelua ja alueellisia eroja.	Mikäli kävijämäärät kasvavat kestävämmän suuriksi esim. Matildanjärvellä, kävijöitä voidaan aktiivisemmin ohjata retkeilyalueen pohjoisosiin, missä kävijämäärät tällä hetkellä ovat pienemmät.
Metsähallituksen ylläpitämien reittien ja rakenteiden laatu on säilytetty turvaamalla riittävät resurssit.	Palveluvarustuksen ylläpito, palveluvarustuksen rakentaminen	☐	☒	☒	Suunnitelmassa keskitytään olemassa olevan palveluvarustuksen ylläpitoon ja uudistamiseen. Uutta palveluvarustusta on suunnitelmassa vain vähän, ja se liittyy mm. matkailuyrittäjien toimintaedellytysten parantamiseen. Laadukas ja hyvin ylläpidetty palveluvarustus tuo alueelle kävijöitä ja siten positiivisia paikallistaloudellisia vaikutuksia.	Haasteena on resurssien riittävyys olemassa olevan monipuolisen palveluvarustuksen ylläpitoon. Suuremmat investoinnit vaativat erillistä hanke-rahointia.
Metsätaloutta harjoitetaan retkeily- ja muu virkistyskäyttö korostetusti huomioon ottaen.	Vyöhykkeistäminen	☒	☒	☒	Metsätaloustoiminta retkeilyalueella on retkeily- sekä luontoarvoja huomioivaa. Metsätalous kuitenkin saattaa aiheuttaa haittaa maisemanmuutosten, maanmuokkausten ja lyhytaikaisen häiriön kautta.	Metsätalous toteutetaan retkeilyreittien varrella niin, että ulkoilu- ja virkistyskäytön edellytykset säilyvät. Reittien ja virkistysrakenteiden lähiympäristöä voidaan parantaa maisemanhoidollisin toimenpitein (esim. poistamalla puustoa järvinäkymän edestä).

Tavoite	Toimenpide	Ekologinen	Sosio-kulttuurinen	Taloudellinen	Vaikutuksen kuvaus	Riskit, haitat ja niiden vähentäminen
Metsästys tapahtuu alueen muita käyttäjiä huomioiden.	Käytön ohjaaminen, erävalvonta	☐	☒	☒	Alueella metsästetään etenkin hirvieläimiä. Metsästystapahtuma saattaa vaikuttaa häiritsevästi ja olla turvallisuusriski muihin käyttäjäryhmiin nähden.	Metsästys on järjestetty metsästysvuokrasopimuksin paikallisille metsästyssseuroille, joilla on hyvä paikallistuntemus. Sopimuksissa metsästystä on rajoitettu retkeilyreittien läheisyydessä.
Suunnittelualueen ulkopuolella tapahtuva maa-ainesten otto sekä siihen liittyvä liikenne eivät vaikuta retkeilyarvoihin ja kävijöiden turvallisuuteen.	Edunvalvonta	☐	☒	☐	Suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä tapahtuvaan maa-ainesten ottoon liittyy raskasta liikennettä ja meluhaittaa.	Edunvalvonnan kautta Metsähallitus pyrkii turvaamaan alueen käyttäjien turvallisuutta ja retkeilyarvojen säilymistä. Tämä sisältää lausuntojen antamisen sekä neuvottelut yritysten ja tienpitäjän kanssa (esim. nopeusrajoitukset).
Alueen soiden ja metsien luonnontilaisuutta parannetaan aktiivisin toimenpitein.	Ennallistaminen, kosteikon kunnostaminen	☒	☒	☐	Suunnittelualueen soita ja metsiä on ennallistettu viimeisen vuosikymmenen aikana. Ennallistamisella nopeutetaan alueiden luonnontilaista kehitystä. Toimenpiteillä parannetaan myös alueen lajiston elinolosuhteita.	Ennallistaminen saattaa myös paikoin haitata virkistyskäyttöä. Soiden ennallistaminen voi lisätä väliaikaisesti alapuolisen vesistön ravinnekuormitusta. Toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan niin, että mahdollisilta haitoilta vällytään.
Ekologisen verkoston kehittäminen. Kohteiden täydentäminen METSO-kohteilla, Metsätalouden ympäristöoppaan ²⁹ mukaisten erikoishakkuiden ym. keinojen käytön lisääminen	Vyöhykkeistäminen	☒	☒	☐	Jo olemassa olevan verkoston (luonnonsuojelualueet, aarniosat, luontokohteet, ekologiset yhteydet ja muut erikoiskohteet) täydentäminen METSO-kohteilla. Parantaa alueen luontoarvoja, metsien suojelua, ekologisia yhteyksiä ja kytkeytyneisyyttä sekä virkistysarvoja. Toimenpiteillä parannetaan myös alueen lajiston elinolosuhteita.	Kohteet on pyritty valitsemaan myös niin, että uudet METSO-kohteet täydentävät riittävästi alueiden kytkeytyneisyyttä.
Metsätaloutta harjoitetaan pitkäjänteisesti.	Muu: toimenpiteiden suunnittelu yhteistyössä virkistyskäytöstä ja luonnonsuojelusta vastaavien kanssa	☒	☒	☐	Hakkuissa ja metsänhoitotöissä on käytössä toimenpidevalikoima, jolla työt voidaan tehdä tehokkaasti ja tuloksekkaasti muiden käyttömuotojen edellytyksiä heikentämättä.	Vaatii tarvittaessa urakoitsijoiden kouluttamisen, sillä metsänkäsitely poikkeaa tavanomaisesta metsätaloustaloudesta

Metsänkäsittelyn tavoitteena on rinnan metsätalouden harjoittamisen kanssa ulkoiluympäristön parantaminen sekä metsien elinvoimaisuuden ja monimuotoisuuden säilyttäminen.	Muu: toimenpiteiden suunnittelu yhteistyössä virkistyskäytöstä ja luonnonsuojelusta vastaavien kanssa	☒	☒	☐	Hakkuut ja metsänhoidolliset toimenpiteet toteutetaan alueen erityispiirteet säilyttäen pienialaisina ja maisemaan sopeuttaen. Varsinkin retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeellä sekä muilla virkistyskäytön kohteilla ja maisemallisesti herkillä alueilla painotetaan virkistyskäytön näkökulmaa ja maiseman hoitoa. Erityishakkuuta käytetään maisematekijöiden korostamisen toimenpiteiden rajauksessa ja työmenetelmien valinnassa. Pyritään kulkukelpoisuutta mahdollisimman vähän heikentävien työmenetelmien käyttöön. Uhanalaisten ja harvinaisten lajien esiintymät otetaan huomioon metsänkäsittelyssä.	Yhteistyön puute voi aiheuttaa haitta-vaikutuksia muulle käytölle: mm. polkujen häviäminen, maiseman huonontuminen, monimuotoisuuden väheneminen.
Metsätalouden harjoittamisesta tarjotaan tietoa.	Muu: tiedottaminen	☒	☒	☐	Merkittävistä maisemaa muuttavista toimenpiteistä tiedotetaan retkeilyalueen käyttäjiä etukäteen.	Tiedotuksen puute voi pilata retkeilijöiden ulkoilu-elämyksen. Tiedotus hoidetaan luontoon.fi -sivujen Teijon Ajankohtaista -osion sekä Teijon luontotalon kautta.
Alueen kulttuuriperintö on inventoitu ja sen tila arvioitu, ja sitä hoidetaan.	Inventointi, rakennusperinnön kunnostaminen, arkeologisen kohteen hoito, maisemanhoito	☐	☒	☐	Inventoinnin kautta alueen kulttuuriperintöarvot tulevat tietoon ja niitä pystytään huomioimaan metsätaloudessa sekä luonnonsuojelun hoitotoimenpiteiden yhteydessä. Maisemaa hoidetaan niin, että alueen tunnusomaiset piirteet säilyvät.	Eräät kohteet tulee mahdollisesti merkitä maastoon, jotta niiden suojeleminen on turvattu. Hoito- ja kunnostustoimenpiteiden riski on resurssien puute. Laajemmat toimenpiteet vaativat erillistä hankerahoitusta.
Alueen suomalaiset ovat edustavia ja arvokas lisä retkeilymaisemaan.	Ennallistaminen	☒	☒	☐	Ennallistamisen kautta luontotyyppien edustavuus paranee ja suomaisema muuttuu luonnontilaisemmaksi.	Ennallistaminen saattaa paikoin vaikuttaa luonnon virkistyskäyttöä heikentävästi.
Valvonnan tehostaminen (metsästys ja kalastus)	(Erä)valvonta	☒	☒	☒	Alueen turvallisuus ja siisteys paranevat. Väärinkäytökset vähentyvät.	Riskinä on valvontaresurssien puute, mikä voi johtaa mm. virkistysalueen käytön ja maastoliikenteen villiintymiseen.
Kalakantoja ja niiden elinympäristöjä hoidetaan.	Istuttaminen, vesistön kunnostaminen	☒	☒	☒	Taimenen esiintymät kartoitetaan ja purot kunnostetaan tarvittaessa. Kaloja istuttamalla retkeilyalueen arvostus virkistyskalastuskohteena säilytetään.	Purojen kunnostaminen edellyttää yhteistyötä eri maanomistajien ja viranomaisten välillä. Kyseessä on mittava toimenpide, jonka rahoitus edellyttää laajaa yhteishanketta.
Teijon retkeilyaluekokonaisuuden markkinointiyhteistyötä kehitetään yhdessä alueen matkailutoimijoiden kanssa.	Virkistyskäytön edistäminen (markkinointi), luontomatkailun yhteistyösopimusten solmiminen, palveluvarustuksen rakentaminen	☐	☒	☒	Teijon alueen toimijoiden verkottuminen on tunnettuuden ja palvelutarjonnan kehittämisen kannalta keskeinen tavoite. Palveluvarustus luo edellytyksiä matkailun yritys-toiminnalle.	Mikäli kävijämäärät kasvavat jollakin tietyllä kohteella kestävämmän suuriksi, kävijät voidaan aktiivisemmin ohjata alueen muihin osiin.

Tavoite	Toimenpide	Ekologinen	Sosio-kulttuurinen	Taloudellinen	Vaikutuksen kuvaus	Riskit, haitat ja niiden vähentäminen
Sahajärven vesivoimala on mahdollista ottaa käyttöön, mikäli alueen suojeluarvot eivät vaaranna ja toiminnalla on vastaava taho.	Vuokra- ja käyttöoikeus-sopimusten laatiminen	☐	☐	☒	Vesivoimalan ottaminen käyttöön mahdollistaa paikallisen energiantuottamisen. Vesivoimalaan Sahajärvestä johtava vesiputki on kunnostettava.	Hanketta on arvioitava tarkemman toimenpidesuunnitelman yhteydessä, jossa mm. mahdollisia vaikutuksia Natura-luontoarvoihin arvioidaan (luonnonsuojelulain 1096/1996 65. §:n mukainen arviointi). Mahdolliset vaikutukset liittyvät vesiputken kunnostamiseen ja siihen, vaikuttaako veden johtaminen putkiston kautta alueen luontaiseen kehittymiseen.
Metsähallituksen hallinnollisilla sekä käyttöä ohjaavilla toimenpiteillä edistetään alueiden eri käyttömuotojen ja suojelutavoitteiden yhteensovittamista.	Järjestyssäännön laatiminen, suojelualueen laajentaminen, rajojen merkitseminen, vuokra- ja käyttöoikeus-sopimusten laatiminen, rakennuskannan hallinta, ei aktiivisia toimenpiteitä, suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	☒	☒	☒	Retkeilyalueen järjestyssäännöllä pyritään antamaan ohjeita ja sääntöjä alueen kävijöille ja käyttäjille. Luonnonsuojelutarkoituksiin valtiolle hankitut alueet yhdistetään olemassa oleviin suojelualueisiin tai perustetaan kokonaan uusia suojelualuekiinteistöjä. Samalla suojelualueiden rajat avataan ja merkitään maastoon. Sidosryhmien ja yhteistyöyrittäjien kanssa voidaan tarvittaessa sopia vuokra- tai käyttöoikeussopimuksia. Rakennuskantaa käytetään ja hoidetaan Metsähallituksen ohjeiden ja normien mukaisesti. Eräistä alueiden käyttömuodoista (esim. ratsastus) voidaan tarvittaessa sopia erikseen käyttäjäryhmien kanssa. Kaiken kaikkiaan alueiden käyttömahdollisuudet selkiytyvät muita käyttäjiä ja suojeluarvoja huomioiden.	Metsähallituksen eri tulosalueiden ja keskeisten sidosryhmien välisellä keskustelulla asioista voidaan sopia sekä mahdollisia ristiriitoja selvittää.
Natura-vaikutusten arvioinnin tarveharkinta	<p>Hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetyistä toimista käytön ohjaaminen, vyöhykkeistäminen ja metsätalouteen liittyvät toimenpiteet parantavat Natura-luontotyyppien tilaa. Ennallistaminen ja luonnonhoito voivat tulevaisuudessa vaikuttaa luontotyyppien pinta-alojen sekä edustavuuden parantumiseen. Suunnitelmassa esitetyillä toimenpiteillä ei aiheuteta haittoja niille suojelualueille, joiden perusteella alue on liitetty Natura 2000 -verkostoon. Perusteena oleviin luontotyyppeihin hoito- ja käyttösuunnitelman vaikutukset arvioidaan seuraavanlaisiksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Humuspitoiset järvet ja lammet 3160: positiivinen tai neutraali; tila on riippuvainen myös valuma-alueella tapahtuvista toimenpiteistä. Suunnitelmassa ei ole ehdotettu toimenpiteitä, jotka heikentäisivät näiden vesien luonnontilaa. • Pikkujoet ja purot 3260: positiivinen tai neutraali; tila on riippuvainen myös valuma-alueella tapahtuvista toimenpiteistä. Suunnitelmassa ei ole ehdotettu toimenpiteitä, jotka heikentäisivät näiden vesien luonnontilaa. • Keidassuot 7110: positiivinen; suojelun ja ennallistamistoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee. • Vaihettumis- ja rantasuot 7140: positiivinen; suojelun ja ennallistamistoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee. • Lähteet ja lähdesuot 7160: positiivinen; suojelun ja ennallistamistoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee. • Letot 7230: positiivinen; suojelun ja ennallistamistoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee. • Silikaattikalliot 8220: positiivinen; suojelun ansiosta edustavuus pysyy ennallaan tai paranee. 					

<p>Natura-vaikutusten arvioinnin tarveharkinta</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Luonnonmetsät 9010: positiivinen; suojelun ja ennallistamistoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee. • Jalopuumetsät 9020: positiivinen; suojelun ja hoitotoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee. • Lehdot 9050: positiivinen; suojelun ja hoitotoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee. • Harjumetsät 9060: positiivinen; osa harjumetsistä kuuluu metsätalouden piiriin, mutta kyseiset kuviot tullaan käsittelemään niin, että luontoarvot eivät oleellisesti muutu. • Metsäluhdat 9080: positiivinen; suojelun ja ennallistamistoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee. • Puustoiset suot 91D0: positiivinen; suojelun ja ennallistamistoimenpiteiden ansiosta edustavuus paranee. <p>Lisäksi seuraava luontotyyppi ei ole mainittuna Natura-tietolomakkeella:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Luontaisesti ravinteiset järvet 3150: positiivinen tai neutraali; tila on riippuvainen myös valuma-alueella tapahtuvista toimenpiteistä. <p>Retkeilyalueen perusteena on ulkoilulaki (606/1973), jolloin alueella tehtävät toimenpiteet – kuten metsätalouden harjoittaminen, metsästys ja kalastus – samoin kuin maa- ja vesialueen muukin käyttö on järjestettävä niin, että ulkoilutoiminnan tarpeet tulevat riittävästi otetuksi huomioon. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa on pyritty siihen, että ulkoiluarvoja ja retkeilytoimintaa ei heikennetä. Palveluvarustuksen ylläpidolla ja uudisrakentamisella sekä opastusaineiston kehittämisellä ulkoiluarvot paranevat (lomake 21A–B). Luonnonhoidolliset toimenpiteet pääsääntöisesti parantavat ulkoiluarvoja (lomake 19). Poikkeuksen tekevät eräät soiden ja metsien ennallistamiskohteet, jotka pyritään toteuttamaan niin, että ne eivät ole ulkoilureittien välittömässä läheisyydessä. Metsästysvuokrasopimuksiin on kirjattu muiden käyttäjien huomioiminen niin, että ulkoilureittien läheisyydessä ei saa metsästä (lomake 22). Metsätalouden toimenpiteet (hakkuut, maanpinnan muokkaukset) (lomake 23B) toteutetaan niin, että ulkoiluarvot eivät vaarannu. Lyhytaikaista haittaa saattaa esiintyä, mutta pitkällä aikavälillä metsätalous ja ulkoilukäyttö ovat yhteen sovitettavissa.</p>
<p>Ympäristövaikutusten arvioinnin yhteenveto</p>	<p>Suunnitelman ekologiset vaikutukset ovat positiivisia: suunnittelualueen luonnontilaisuus lisääntyy, luontotyyppien ja lajien elinolosuhteet sekä alueen kytkeytyneisyys paranevat. METSO-inventoinnissa valitut kohteet täydentävät ekologista verkostoa. Elinympäristöjen suojelun ja hoidon kautta myös eläin- ja kasvilajien elinolosuhteet paranevat. Sosiokulttuuriset vaikutukset ovat positiivisia: alue tarjoaa kävijöille mahdollisuuksia luonnossa rentoutumiseen ja fyysiseen sekä henkiseen virkistytymiseen. Retkeilypalveluita ylläpidetään ja kehitetään, ja metsätaloustoimenpiteitä suunnitellaan ja toteutetaan niin, että vaikutukset virkistyskäyttöön jäävät mahdollisimman pieniksi. Kulttuuriperintö on inventoitu, ja se otetaan huomioon alueen hoidossa ja käytössä. Taloudellisten vaikutusten arviointi on hoito- ja käyttösuunnitelman pohjalta haastavaa, mutta luontomatkailua ja luonnon virkistyskäyttöä kehittämällä alueen vetovoimaisuus lisääntyy ja pysyy yllä. Vuonna 2008 Teijon retkeilyalueen aluetaloudelliset vaikutukset olivat 3,8 miljoonaa euroa, eikä tämä suunnitelma todennäköisesti heikennä näitä vaikutuksia. Ulkoiluarvot retkeilyalueella (Ulkoilulaki 606/1973) paranevat tämän suunnitelman toteutuessa entisestään.</p>

SEURANTA

28A Suunnitelman toteutuksen seuranta				
Vastuuprosessi	Alueiden hallinta			
Selite	Suunnitelman toteutumista seurataan suunnitelman väliarvioinneissa noin 5–6 vuoden välein sekä hoito- ja käyttösuunnitelman päivityksen yhteydessä (suunnitelmakausi on noin 15 vuotta). Toteutuksen seuranta kohdistuu suunnitelmassa määritettyihin toimenpiteisiin (ks. lomakkeet 19–25). Tällä lomakkeella esitetään seurattavat toimenpiteet ja käytettävät mittarit.			
Tavoite	Toteutuslomake	Toimenpide	Tulosmittari	Tavoiteaikataulu toteutukselle
Retkeilyalueen retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeellä tehtävillä toimenpiteillä parannetaan alueen ulkoilu- ja virkistyskäytön edellytyksiä.	18A, 21A–B	Vyöhykkeistäminen, kävijäseuranta	Toteutettujen kävijä-, asiakas- ja yritystutkimusten lukumäärä	2015
Metsähallituksen ylläpitämien reittien ja rakenteiden laatu säilytetään turvaamalla riittävät resurssit.	21A–B	Palveluvarustuksen ylläpito, palveluvarustuksen rakentaminen, muu: retkeilyalueen tukirakennus	Ylläpidettyjen retkeilyreittien määrä, palvelurakenteiden rakentaminen: kohteiden lukumäärä (+ investointien määrä ja laatu)	jatkuvaa
Metsätaloutta harjoitetaan retkeily- ja muu virkistyskäyttö korostetusti huomioon ottaen.	18A, 23	Vyöhykkeistäminen	Retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeen pinta-ala, alue-ekologinen kartta	2011
Metsästys tapahtuu alueen muita käyttäjiä huomioiden.	24	Vuokra- ja käyttöoikeussopimusten laatiminen, erävalvonta	Laadittujen/päivitettyjen vuokra- ja käyttöoikeussopimusten lukumäärä, valvonnassa esille tulleiden rikkeiden lukumäärä	jatkuvaa
Suunnittelualueen ulkopuolella tapahtuva maa-ainesten otto sekä siihen liittyvä liikenne eivät vaikuta retkeilyarvoihin ja kävijöiden turvallisuuteen.	24	Edunvalvonta	Edunvalvontaan liittyvien lausuntojen lukumäärä	jatkuvaa
Alueen soiden ja metsien luonnontilaisuutta parannetaan aktiivisin toimenpitein.	19	Ennallistaminen, luonnonhoito, maisemanhoito	Ennallistamisen ja hoidon ”tilanne” (toetunut/tavoite)	2018
Ekologisen verkoston kehittäminen. Kohteiden täydentäminen METSO-kohteilla. Metsätalouden ympäristöoppaan ²⁹ mukaisten erikoishakkuiden ym. keinojen käytön lisääminen.	19, 23B	Vyöhykkeistäminen	Metsätaloustoiminnan ulkopuolelle jäävä pinta-ala	2011
Vierasperäisiä lajeja pyritään vähentämään tai poistamaan, mikäli niistä aiheutuu haittaa alkuperäiselle lajistolle.	19	Haitallisen lajin poisto	Poistettavien esiintymien/yksilöiden määrä	jatkuvaa

Metsätaloutta harjoitetaan pitkäjänteisesti. Hakkuissa ja metsänhoitotöissä on käytössä toimenpidevalikoima, jolla työt voidaan tehdä tehokkaasti ja tuloksekkaasti muiden käyttömuotojen edellytyksiä heikentämättä.	23B, 24	Muu: toimenpiteiden suunnittelu yhteistyössä virkistyskäytöstä ja luonnonsuojelusta vastaavien kanssa	Uudistusalan pinta-ala, säästöpuiden lukumäärä, väljennys-, poiminta- ja pienaukkohakkuiden lukumäärä	jatkuvaa
Metsänkäsittelyn tavoitteena on rinnan metsätalouden harjoittamisen kanssa ulkoiluympäristön parantaminen sekä metsien elinvoimaisuuden ja monimuotoisuuden säilyttäminen.	21A, 23B, 24	Muu: toimenpiteiden suunnittelu yhteistyössä virkistyskäytöstä ja luonnonsuojelusta vastaavien kanssa	Kävijätyytyväisyys (kävijätutkimus), palautteet	jatkuvaa
Metsätalouden harjoittamisesta tarjotaan tietoa. Merkittävistä maisemaa muuttavista toimenpiteistä tiedotetaan retkeilyalueen käyttäjiä etukäteen.	21A	Muu: tiedottaminen	Tiedotteiden lukumäärä, palautteet	jatkuvaa
Taimenen elinympäristöjä hoidetaan.	19	Veden kunnostus	Ennallistamisen ja hoidon "tilanne" (tot/tav)	2025
Alueen kulttuuriperintö on inventoitu ja sen tilaa arvioitu, ja sitä hoidetaan.	20	Rakennusperinnön suojelu	Suojeltujen rakennusten kunnostus (kohteiden lukumäärä/v) ja ylläpito	2015
Alueen suomalaisemat ovat edustavia ja arvokas lisä retkeilymaisemaan.	19	Ennallistaminen	Ennallistamisen ja hoidon "tilanne" (tot/tav)	jatkuvaa
Alueen kulttuuriperintö on inventoitu, sen tilaa arvioitu ja sitä hoidetaan.	20	Arkeologisen kohteen suojelu	Kulttuuriperintöinventointien lkm/vuosi	2015
Metsätaloutta toteutetaan niin, että alueen maisema-arvot tulevat huomioituiksi.	23B	Maisemanhoito	Palautteet	jatkuvaa
Opastustuotteiden ja luontotalon ohjelmien viestintää kehitetään.	21A	Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (ml. verkkosivut)	luontoon.fi :ssä kuvattujen kohteiden lukumäärä kieliversioittain	jatkuvaa
Maasto-opasteet uusitaan ja niitä ylläpidetään.	21A	Maasto-opastusaineiston laatiminen ja ylläpito	Laadittujen maasto-opastusaineistokokonaisuuksien lukumäärä	2012
Luontotalon näyttely uusitaan.	21A	Näyttelyn laatiminen/päivitys	Investointien määrä ja laatu	2022
Ympäristökasvatusta painotetaan metsäaiheiseksi.	21A	Ympäristökasvatus	Koululaisten määrä opastetuissa ryhmissä	jatkuvaa
Opastustuotteiden ja luontotalon ohjelmien viestintää kehitetään.	21A	Opastus maastossa/ palvelupisteessä	Asiakasmäärä opastetuissa ryhmissä (maastossa ja asiakaspalvelupisteissä)	jatkuvaa
Teijon retkeilyaluekokonaisuuden markkinointiyhteistyötä kehitetään yhdessä alueen matkailutoimijoiden kanssa. Teijon alueen toimijoiden verkottuminen on tunnettuuden ja palvelutarjonnan kehittymisen kannalta ensisijaisen keskeinen tavoite. Alueen palveluvarustus luo edellytyksiä matkailun yritystoiminnalle.	21A–B	Virkistyskäytön edistäminen (markkinointi), luontomatkailun yhteistyösopimusten solmiminen, palveluvarustuksen rakentaminen	Matkailuyhteistyön määrä ja vaikuttavuus	jatkuvaa
Teijon retkeilyalue on houkutteleva sekä monipuolinen metsästys- ja kalastusalue.	22	Ei aktiivisia toimenpiteitä	Metsästysvuokrasopimusten lukumäärä, kävijätutkimus	jatkuvaa

Tavoite	Toteutuslomake	Toimenpide	Tulosmittari	Tavoiteaikataulu toteutukselle
Metsähallitus tekee yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa alueen markkinoinnissa ja kehittämisessä. Teijon retkeilyalueella on selkeä profiili ja toimiva markkinointi.	21A–B	Luontomatkailun yhteistyösopimusten solmiminen, sidosryhmätilaisuuksien järjestäminen, luontomatkailun tuotekehittely, virkistyskäytön edistäminen (markkinointi)	Laadittujen yhteistyösopimusten lukumäärä, sidosryhmätilaisuuksien ja osallistujien lukumäärä, kehittämishankkeiden lukumäärä	jatkuva
Sahajärven vesivoimala on mahdollista ottaa käyttöön, mikäli alueen suojeluarvot eivät vaaranna ja toimintaan löytyy vastaava taho.	24	Vuokra- ja käyttöoikeussopimusten laatiminen	Laadittujen vuokra- ja käyttöoikeussopimusten lukumäärä	2025
Metsähallituksen hallinnollisilla ja käyttöä ohjaavilla toimenpiteillä edistetään alueiden eri käyttömuotojen sekä suojelutavoitteiden yhteensovittamista.	23, 24, 25	Järjestyssäännön laatiminen, suojelualueen laajentaminen, rajojen merkitseminen, vuokra- ja käyttöoikeussopimusten laatiminen, rakennuskannan hallinta, ei aktiivisia toimenpiteitä, suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteiden mukainen toiminta	Uusien järjestyssääntöjen lukumäärä, suojelualueen laajennuksen pinta-ala (ha), merkittyjen rajojen määrä (km)	2015

28B Suunnitelman vaikuttavuuden seuranta

Vastuuprosessi	Alueiden hallinta			
Selite	Suunnitelman vaikuttavuutta seurataan suunnitelman väliarvioinneissa noin 5–6 vuoden välein sekä hoito- ja käyttösuunnitelman päivityksen yhteydessä (suunnitelmakausi on noin 15 vuotta). Vaikuttavuus tarkoittaa sitä, missä määrin asetetut päämäärät ja tavoitteet saavutetaan. Vaikuttavuus on siis toiminnalla aikaansaatua tavoitteiden suuntainen muutos. Vaikuttavuus voi olla myös suotuisan tilan säilymistä, mikäli se on suunnitelman tavoite.			
Päämäärä	Vaikuttavuusmittari	Mittarin kuvaus	Nykytila	Tavoitetila
Metsähallituksen ylläpitämä virkistyskäyttäjää palveleva reittien ja rakenteiden palvelukokonaisuus lähiympäristöineen säilyy vetovoimaisena sekä turvallisena.	Kävijätyytyväisyys suojele- ja virkistysalueilla	Kävijätutkimuksen tulos	Kävijät pääasiassa tyytyväisiä. Erittäin tai melko tyytyväisiä 92 % kävijöistä	Ennallaan tai parantunut
Opastusviestintä vastaa retkeilyalueen muita tavoitteita sekä kuvaa monipuolisesti alueen ominaispiirteitä ja toimintaa.	Kävijätyytyväisyys suojele- ja virkistysalueilla	Kävijätutkimuksen tulos	Kävijät pääasiassa tyytyväisiä. Erittäin tai melko tyytyväisiä 92 % kävijöistä	Ennallaan tai parantunut
Alueen ekosysteemit, luontotyypit sekä lajisto ovat edustavia, ja niiden edustavuutta pyritään lisäämään.	Natura-luontotyyppien edustavuus suojelealueilla	Natura-luontotyyppien edustavuuden arviointi luontotyyppi-inventoinnin yhteydessä	Enimmäkseen hyvä–melko hyvä	Parantunut; erinomaiseksi luokiteltujen alueiden pinta-alan kasvaminen pitkällä aikavälillä
Metsätalouden harjoittaminen on kannattavaa.	Hakkuiden ja metsänhoitotöiden pinta-ala	Pinta-alat hakkuutavoittain ja metsänhoidon työlajeittain seurantajaksolta	Kohtalainen	Ennallaan tai parantunut
Metsätaloutta harjoitetaan sopusoinnussa muiden käyttömuotojen kanssa.	Kävijätyytyväisyys suojele- ja virkistysalueilla	Kävijätutkimuksen tulos. Palautteet	Kävijät pääasiassa tyytyväisiä. Erittäin tai melko tyytyväisiä 92 % kävijöistä	Ennallaan tai parantunut
Metsätalouden toimenpiteistä viestitään kävijöille.	Kävijätyytyväisyys suojele- ja virkistysalueilla	Kävijätutkimuksen tulos. Palautteet	Kävijät pääasiassa tyytyväisiä. Erittäin tai melko tyytyväisiä 92 % kävijöistä	Ennallaan tai parantunut
Suunnittelualueella on arvokas luonnon- ja kulttuuriympäristö, mikä nostaa alueen käyttö- ja suojeleuarvoja.	Ennallistamisen ja hoidon monimuotoisuusvaikutukset	Asiantuntija-arviointi	Ennallistettavien alueiden kuviotiedot	Ennallistettujen alueiden luonnontila ja edustavuus paranevat pitkällä aikavälillä.
Teijon retkeilyalueella on ohjelmalveluja tarjoavaa luontomatkailun yritystoimintaa.	Matkailuyhteistyön määrä ja vaikuttavuus	Matkailun yhteistyösopimusten lukumäärä	Ei sopimuksia	Joitakin sopimuksia
Teijon retkeilyalue palvelee kävijöitä monipuolisesti, ja palvelut ovat laadukkaita.	Kävijätyytyväisyys suojele- ja virkistysalueilla	Kävijätutkimuksen tulos	Kävijät pääasiassa tyytyväisiä. Erittäin tai melko tyytyväisiä 92 % kävijöistä	Ennallaan tai parantunut

Päämäärä	Vaikuttavuusmittari	Mittarin kuvaus	Nykytila	Tavoitetila
Sahajärven vesivoimala voidaan tarvittaessa ottaa uudelleen käyttöön.	Vuokrasopimus	Vesivoimala on käytössä; käytöstä ei aiheudu haittaa luontoarvoille.	Ei käytössä	Vesivoimala tuottaa sähköä luontoarvoja heikentämättä.
Metsähallituksen ohjauksen ja hallinnan kautta valtion alueiden käyttö sekä suojelutavoitteet ovat käyttäjille selkeät.	Suojelualueen hallinnan mittareita (useita)	Alueen hallinnan tila: retkeilyalueen järjestyssääntö on annettu, suojelualueet on perustettu ja niiden rajat on merkitty maastoon.	Retkeilyalueella ei ole järjestyssääntöä, suojelualueiden muodostaminen vaatii täydennystä, vuokrasopimuksia solmitaan tarvittaessa.	Alueen hallinta on ajan tasalla.
Lisätietoja				

Lähteet

Viittaus	Tekijä(t)	Julkaisun nimi	Julkaisutiedot	Julkaisu vuosi
1		Ulkoilulaki	606/1973	1973
2		Valtioneuvoston päätös Teijon retkeilyalueen perustamisesta	10.1.1991/47	1991
3	Metsähallitus	Teijon retkeilyalueen hoito- ja käyttösuunnitelma	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 74. 57 s.	2004
4	Björkqvist, N. ym.	Teijon alue-ekologinen suunnitelma	Metsähallitus, metsätalous	2001
5	Ruusunen, J.	Sahajärven luonnonsuojelualueen hoitosuunnitelma	Julkaisematon. Metsähallitus	2009
6	Pettersson, K.-O.	Teijon Kylmässuon ennallistamisen suunnitelma	Julkaisematon. Metsähallitus	2010
7	Pettersson, K.-O.	Teijon Punassuon ennallistamisen toimenpidesuunnitelma	Julkaisematon. Metsähallitus	2005
8	Pettersson, K.-O.	Teijon ylänköalueen ennallistamissuunnitelma	Julkaisematon. Metsähallitus	2003
9	Raunio, A.	Teijon retkeilyalueen luontoselvitys	Julkaisematon. Metsähallitus	1992
10	Leivo, M. ym.	Suomen tärkeät lintualueet FINIBA	www-dokumentti	2001
11	Alueelliset ympäristökeskukset	Kokemäenjoen–Selkämeren–Saaristomeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma vuoteen 2015		2009
12	Salmi, P. & Kipinä-Salokannel, S. (toim.)	Varsinais-Suomen pintavesien toimenpideohjelma vuoteen 2015	Varsinais-Suomen ELY-keskuksen julkaisuja 5/2010	2010
13	Kielosto, Toivonen & Pullinen	Maaperäkartta	Geologinen tutkimuskeskus	2008
14	Below, A. & Virolainen, E.	Hamarijärven linnut 2001	Julkaisematon. Metsähallitus	2001
15	Eriksson, I.	Raportti Lounais-Suomen, Uudenmaan ja Hämeen lehtojen kääväkäsinventoinneista syksyllä 2007	Metsähallitus	2008
16	Korvenpää, T. & Ryömä, R.	Sammalkartoitukset Etelä-Suomen luontopalveluiden alueella vuonna 2008	Metsähallitus	2009
17	Hyvärinen, H. & Jääskeläinen, K.	Lehtojen jäkäläinventoinnit 2007	Metsähallitus	2008
18	Koivunen, A.	Nilviäisinventoinnit eteläisen Suomen lehdossa kesällä ja syksyllä 2007	Metsähallitus	2008
19	www.rky.fi	Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt	Internet-sivusto. Museovirasto	2010
20	Vauramo, A.	Kämpiltä kelokyliin. Metsähallituksen suojellut rakennukset	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A 44. 97 s.	1995

21	Muuritutkimus Ky	Teijon Sahajärven luonnonpuiston alueen rakennusarkeologinen inventointi vuonna 2009	Raportti Metsähallitukselle	2009
22	Puotunen, M.	Tarkastusraportti: Teijon voimalaitos & retkeilyalue	Metsähallitus	2008
23	Taivainen, J.	Salon Teijon alue. Kulttuuriperintökohteiden inventointi	Metsähallitus	2010
24	Reiman, J.	Sysimiilujen poltto Teijon alueella	Tutkielma. Tuomariemen metsäoppilaitos	1993
25	Nordström, P.	Teijon retkeilyalueen kävijätutkimus 2008	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 123. 56 s.	2009
26	Varsinais-Suomen liitto & Turku Touring	Varsinais-Suomen matkailuelinkeinon kehittäminen. Strategiset valinnat 2005–2011	Varsinais-Suomen liitto	
27	Suunnittelukeskus Oy	Meri-Teijon Master Plan	Suunnitelma Salon seudun kehittämiskeskukselle	2006
28	Koskinen, M.	Heikkokuntoiset vesistö rakenteet Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa	Lounais-Suomen ympäristökeskuksen monistesarja 4/2006	2006
29	Päivinen, J., Björkqvist, N., Karvonen, L., Kaukonen, M., Korhonen, K.-M., Kuokkanen, P., Lehtonen, H. & Tolonen, A. (toim.)	Metsähallituksen metsätalouden ympäristöopas	Metsähallituksen metsätalouden julkaisuja 67. 162 s.	2011

LIITTEET

Liite 1. Yksityisten suojelualueiden rauhoitusmääräysten yhteenveto

Liite 2. Natura 2000 -alueittaiset luontotyypit

Liite 3. Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja direktiivilajit

Liite 4. Luonnos Teijon retkeilyalueen järjestyssäännöksi

Liite 5. Lausuntokooste

Liite 6. Kuvaliite

Liite 1. Yksityisten suojelualueiden rauhoitusmääräysten yhteenveto

Yksityiset suojelualueet, hoidon ja käytön suunnittelussa huomioitavat kielletyt tai rajoitetut toiminnot ja käyttömuodot

YSA-tunnus	Nimi	Pinta-ala (ha)	Liikkumisrajoitusaika	Liikkumisrajoitusala (ha)	Metsätalous ja ojitus	Maa-ainesten otto	Rakennusten, teiden rak.	Ennallistaminen ja l.hoitto	Ratsastus	Maastopyöräily	Koiravaijakkoojelu	Koirien irtipito	Suun. ja muu kilpailu ja harj.	Maastotapahtumat, järj. leirit	Leirytyminen	Metsästys	Hirven ajo	Kalastus	Polttopuun otto	Palvelurak. rakentaminen	Muu, mikä	Lisätieto
022004	Teijonsaaren luonnonsuojelualue	0,8			☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
020965	Mathildedalin luonnonsuojelualue (ns. Teijon luonnonpuisto)	26,4			☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
024674	Kylmässuon lähde	1,4			☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
201691	Honissuon pohjoisosa	24,1			☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
205454	Lohiojan luonnonsuojelualue	0,4			☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
205647	Hirvelän luonnonsuojelualue	12,5			☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
205519	Heinässuo	0,14			☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
020043	Heinässuo II	0,47			☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	
Pinta-ala yhteensä (ha)		66,21	Rajoitus-ala (ha)																			

Lisätietoja

Yksityisten luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksiä ei tässä taulukossa kuvailla, sillä ne eivät ole täysin yhteensopivia taulukon sisällön kanssa.

Liite 2. Natura 2000 -alueittaiset luontotyypit

Natura 2000 -luontotyypit											
Vastuuprosessi	Luonnonsuojelu										
Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueeseen sisältyvän Natura-alueen tai muun merkittävän alueen Natura 2000 -luontotyypit, niiden pinta-alat ja edustavuudet alueittain. Edustavuus -käsitteellä tarkoitetaan tässä yhteenvetoa Natura-tietokantalomakkeiden edustavuus- ja luonnontilaisuustiedoista. Edustavuus ilmentää, miten ”tyypillisenä” luontotyyppi alueella on, ja siihen vaikuttavat mm. luontotyypin rakenne, toiminta ja ennallistamismahdollisuudet. Lomakkeella tarkastellaan myös suunnittelualueen asemaa suojelualueverkostossa ja kytkytyneisyyttä verkoston muihin kohteisiin.										
Alue	Teijon ylänkö										
Luontotyyppi				Luontotyyppien edustavuus luokittain (ha), luontotyypit I ja II ¹¹							
Koodi	Luontotyyppi (LT)	Pinta-ala, luontotyyppi I (ha)	Pinta-ala, luontotyyppi II (ha)	Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä	
				LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II	LT I	LT II
3150	Luontaisesti ravinteiset järvet	0,02						0,02			
3160	Humuspitoiset järvet ja lammet	275						107			
3260	Pikkujoet ja purot	0,23						0,23			
7110	Keidassuot*	594,6				83,7		387,9		18	
7140	Vaihettumis- ja rantasuot*	26				16		6			
7160	Lähteet ja lähdesuot*	17		0,02		0,3		1,6			
7230	Letot	1				0,5		0,5			
8220	Silikaattikalliot	84				6,6		1,1		0,2	
9010	Luonnonmetsät*	43				9,9		9,6			
9020	Jalopuumetsät*	0									
9050	Lehdot	28		0,8		5,8		9,0			
9060	Harjumetsät	71						15		3,1	
9080	Metsäluhdat*	2,8				1,3		1,5			
91D0	Puustoiset suot*	191,5	177			5	93,6	41,5	83	7,6	

¹¹ Luontotyyppi II esiintyy päällekkäisenä luontotyypin I kanssa.

* = ensisijaisen tärkeänä pidetty Natura 2000 -luontotyyppi

Luontotyyppien pinta-ala yhteensä (ha)	1 334	177	0,82	0	129,1	93,6	580,95	83	28,9	0
Luontotyyppien osuus Natura-alueesta (%)	38,6									
	Pinta-ala (ha)	Lisätietoja								
Muu kuin Natura-luontotyyppi	452									
Ei inventoitu										
Kaikki kuviot yhteensä	1 786									
Yhteenveto										
YSA-alueilta inventointi on kesken, eikä alustavia tuloksia julkaista tässä.										

Liite 3. Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja direktiivilajit

Lajiryhmä: L = linnut, M = muut selkärangaiset, S = selkärangattomat, P = putkilokasvit, I = itiökasvit, Si = sienet. Uhanalaisuus: E = erityisesti suojeltava, U = muu uhanalaiseksi arvioitu, NT = silmälläpidettävä. Direktiivi: Lu II = luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen II laji, Lu IV = luontodirektiivin liitteen IV laji, Li I = lintudirektiivin (79/409/ETY) liitteen I laji, Li muutt.= lintudirektiivin laji, muuttolintu. **Määrä ja yksikkö** -kenttään merkitään esimerkiksi yksilö- tai pesimäparien määrä alueella. **Lisätietoja**-kentässä voidaan esittää tarvittaessa tietoja esim. havaintopaikoista tai -ajankohdasta. Mikäli lähde ei ole erikseen mainittu, lähteenä on Natura-tietolomake.

Lajiluettelo						
Vastuuprosessi		Luonnonsuojelu				
Selite		Lomakkeella esitetään luettelo suunnittelualueella esiintyvistä uhanalaisiksi luokitelluista lajeista sekä luonto- ja lintudirektiivin lajeista. Kullekin suunnittelualueeseen kuuluvalle Natura-alueelle sekä muille merkittävälle alueille (esim. Metsähallituksen suojelumetsät, jotka eivät kuulu Natura-verkostoon) täytetään oma lomakkeensa.				
Alue		Teijon ylänkö				
Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
M	Metsäjänis	<i>Lepus timidus</i>	NT			
M	Ilves	<i>Lynx lynx</i>	U	Lu II, Lu IV		Hertta
M	Liito-orava	<i>Pteromys volans</i>	U	Lu II, Lu IV		Hertta
M	Saukko	<i>Lutra lutra</i>	NT	Lu II, Lu IV		Hertta
M	Taimen	<i>Salmo trutta</i>	U*			Natura-tietolomake; * = sekä merivaellteiset että sisävesikannat
L	Harmapäätikka	<i>Picus canus</i>		Li I		Natura-tietolomake
L	Helmipöllö	<i>Aegolius funereus</i>	NT	Li I		Natura-tietolomake
L	Huuhkaja	<i>Bubo bubo</i>	NT	Li I		Natura-tietolomake
L	Kalatiira	<i>Sterna hirundo</i>		Li I		Natura-tietolomake
L	Kangaskiuru	<i>Lullula arborea</i>		Li I		Natura-tietolomake
L	Kehräjä	<i>Caprimulgus europaeus</i>		Li I		Natura-tietolomake
L	Kuikka	<i>Gavia arctica</i>		Li I		Natura-tietolomake
L	Kurki	<i>Grus grus</i>		Li I		Natura-tietolomake
L	Liro	<i>Tringa glareola</i>		Li I	4 paria	Natura-tietolomake; Metsähallitus 2001
L	Mehiläishaukka	<i>Pernis apivorus</i>	U	Li I		Natura-tietolomake
L	Metso	<i>Tetrao urogallus</i>	NT	Li I		Natura-tietolomake
L	Palokärki	<i>Dryocopus martius</i>		Li I		Natura-tietolomake

Lajiryhmä	Suomenkielinen nimi	Tieteellinen nimi	Uhanalaisuus	Direktiivi	Määrä ja yksikkö	Lisätietoja, lähde
L	Pyy	<i>Bonasa bonasia</i>		Li I		Natura-tietolomake
L	Uhanalainen laji		NT	Li I		Natura-tietolomake
L	Harmaahaikara	<i>Ardea cinerea</i>		Li muutt.		Natura-tietolomake
L	Nuolihaukka	<i>Falco subbuteo</i>		Li muutt.		Natura-tietolomake
L	Punajalkaviklo	<i>Tringa totanus</i>	NT	Li muutt.		Natura-tietolomake
L	Uuttukyyhky	<i>Columba oenas</i>		Li muutt.		Natura-tietolomake
L	Koskikara	<i>Cinclus cinclus</i>	U	Li muutt.		Natura-tietolomake
L	Ruskosuohaukka	<i>Circus aeruginosus</i>			1 pari	Metsähallitus 2001
L	Naurulokki	<i>Larus ridibundus</i>	NT		150 paria	Metsähallitus 2001
L	Teeri	<i>Tetrao tetrix</i>	NT	Li I		Metsähallituksen luontotyypikartoitukset
L	Pohjantikka	<i>Picoides tridactylus</i>		Li I		Metsähallituksen luontotyypikartoitukset
L	Isokoskelo	<i>Mergus merganser</i>	NT		1 pari	Metsähallitus 2001
L	Isolepinkäinen	<i>Lanius excubitor</i>				Natura-tietolomake
L	Keltävästäräkki	<i>Motacilla flava</i>	U		1 pari	Metsähallitus 2001
L	Kuovi	<i>Numenius arquata</i>			2 paria	Metsähallitus 2001
L	Niittykirvinen	<i>Anthus pratensis</i>	NT			Natura-tietolomake
L	Pikkulokki	<i>Larus minutus</i>		Li I	2 paria	Metsähallitus 2001
L	Pikkutikka	<i>Dendrocopos minor</i>				Natura-tietolomake
L	Pohjansirkku	<i>Emberiza rustica</i>	U			Natura-tietolomake
L	Punasotka	<i>Aythya ferina</i>	U		2–6 paria	Metsähallitus 2001
L	Punavarpunen	<i>Carpodacus erythrinus</i>	NT			Natura-tietolomake
L	Rantasipi	<i>Actitis hypoleuca</i>	NT		3 paria	Metsähallitus 2001
L	Selkälokki	<i>Larus fuscus</i>	U			Natura-tietolomake
L	Sirittäjä	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	NT			Natura-tietolomake
L	Taivaanvuohi	<i>Gallinago gallinago</i>			5 paria	Metsähallitus 2001
L	Tiltalti	<i>Phylloscopus collybita</i>				Natura-tietolomake
L	Tukkasotka	<i>Aythya fuligula</i>	U		1–3 paria	Metsähallitus 2001
L	Törmäpääsky	<i>Riparia riparia</i>	U			Natura-tietolomake
I	Harsosammal	<i>Trochocolea tomentella</i>	U			Natura-tietolomake

I	Isoalvesammal	<i>Chiloscyphus latifolius</i>				Natura-tietolomake
I	Ota-limisammal	<i>Lophocolea bidentata</i>	E			Natura-tietolomake (lajin nimistö ja taksonomia muuttunut; ent. ota-alvesammal <i>Chiloscyphus cuspidatus</i> ja isoalvesammal <i>Chiloscyphus latifolius</i>)
I	Kiiltosirppisammal	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	U	Lu II		Hertta
I	Lepikkolaakasammal	<i>Plagiothecium latebricola</i>	NT			Hertta
I	Haaraliuskasammal	<i>Riccardia multifida</i>	NT			Hertta
I	Käyrälehtirahkasammal	<i>Sphagnum contortum</i>	NT			Hertta
I	Kirjorahkasammal	<i>Sphagnum subnitens</i>				Hertta
I	Lännepistejäkälä	<i>Acrocordia cavata</i>	NT			Hertta; Hyvärinen & Jääskeläinen 2008
I	Ruskopiilojäkälä	<i>Arthonia spadicea</i>	U			Hertta; Hyvärinen & Jääskeläinen 2008
I	Ruusujäkälä	<i>Arthonia ruana</i>	NT			Hertta; Hyvärinen & Jääskeläinen 2008
I	Samettikesijäkälä	<i>Leptogium saturninum</i>	NT			Hertta; Hyvärinen & Jääskeläinen 2008
I	Viherneulajäkälä	<i>Chaenotheca chlorella</i>	NT			Hertta; Hyvärinen & Jääskeläinen 2008
I	Hentoneulajäkälä	<i>Chaenotheca gracillima</i>	NT			Hertta; Hyvärinen & Jääskeläinen 2008
Si	Kruunuhaarakas	<i>Clavicornia pyxidata</i>				Hertta; Eriksson 2008
I	Rannikkorahkasammal	<i>Riccardia palmata</i>	U			Hertta
I	Haapariippusammal	<i>Neckera pennata</i>	U			Hertta
S	Kääpiösarvikotilo	<i>Carychium minimum</i>				Hertta; Koivunen 2008
S	Lähdesirvikäs	<i>Crunoecia irrorata</i>	U			Hertta
S	Suotaitosukeltaja	<i>Agabus paludosus</i>	NT			Hertta
S	Pyörörutavesiäinen	<i>Anacaena globulus</i>	U			Hertta
P	Lähdesara	<i>Carex paniculata</i>	U			Natura-tietolomake
P	Tatarvita	<i>Potamogeton polygonifolius</i>	NT			Natura-tietolomake
P	Ahonoidanlukko	<i>Botrychium multifidum</i>	NT			Hertta
P	Pikkukihokki	<i>Drosera intermedia</i>	U			Hertta
P	Vuorimunkki	<i>Jasione montana</i>	U			Natura-tietolomake

Liite 4. Luonnos Teijon retkeilyalueen järjestyssäännöksi

Teijon retkeilyalueen järjestyssääntö

Sallitut toimet

- 1) liikkuminen jokamiehenoikeuksien mukaan
- 2) tilapäinen telttailu ja leiriytyminen
- 3) tulenteko siihen osoitetuilla paikoilla käyttäen säästeliäästi tarkoitukseen varattua, paikalle tuotua puuta; retkikeittimen käyttö on sallittu muuallakin; avotulen teko on kokonaan kielletty maastopalovaroituksen aikana
- 4) marjojen ja hyötysienten poimiminen.

Kielletyt toimet

- 1) avotulenteko metsäpalovaroituksen aikana
- 2) lemmikkieläinten vapaana pitäminen muutoin kuin metsästyksen yhteydessä
- 3) moottoriajoneuvoilla ajo siihen osoitettuja teitä lukuun ottamatta
- 4) roskaaminen ja rakenteiden vahingoittaminen
- 5) moottorin käyttö järvillä.

Metsähallituksen luvalla sallitut toimet

- 1) tutkimusta tai muuta tieteellistä tarkoitusta taikka opetusta varten tappaa tai pyydystää eläimiä sekä kerätä kasveja ja niiden osia, eläinten pesiä sekä kivennäisnäytteitä
- 2) vähentää kasvi- tai eläinlajien yksilöiden lukumäärää, jos laji on lisääntynyt liikaa tai käynyt muuten vahingolliseksi
- 3) matkailun yritystoiminta, yleisötapahtumien tai maastokilpailujen järjestäminen ja muuhun niihin verrattava toiminta
- 4) moottorikelkan käyttö.

Paikallisia asukkaita koskevat erityiset määräykset

Muut määräykset

Punassuon soidensuojelualueelle on voimassa oleva järjestyssääntö (annettu 15.9.2009).

Liite 5. Lausuntokooste

Hoito- ja käyttösuunnitelmaan (hks) saapuivat seuraavat lausunnot (yhteensä 13 tahoja): Varsinais-Suomen ELY-keskus, Varsinais-Suomen liitto, Salon kaupunki / rakennus- ja ympäristö-lautakunta, luontojärjestöt (Suomen luonnonsuojeluliitto, Varsinais-Suomen luonnonsuojelupiiri, Salon seudun luonnonsuojeluyhdistys, Luonto-liitto), Teijon kyläyhdistys ry, Virtavesien hoito-yhdistys ry VIRHO, Salon seudun kalastusalue, Museovirasto, Lounais-Suomen metsäkeskus sekä yksityishenkilö (Maija Rautamäki).

HKS:N KOHTA, LAUSUJA JA EHDOTUS	METSÄHALLITUKSEN KOMMENTTI SEKÄ AIHEUTUNUT TOIMENPIDE HKS:SSA
YLEISTÄ	
<p>VARSINAIS-SUOMEN LIITTO: Maakuntaliitto pitää erittäin tärkeänä, että alueen suunnitteluun, kehittämiseen ja toimintojen ylläpitoon varataan riittävästi resursseja Metsähallituksen toimesta. Alueen ensisijainen käyttömuoto tulee olla matkailu- ja retkeilytoiminnot; metsätalouden suorittaminen ei saa heikentää tai uhata alueen vetovoimaa. Kaikkia metsänhoidollisia tarpeita tulee suunnitella painottaen retkeily- ja luontoarvoja, kun hoito- ja käyttösuunnitelmaa toteutetaan yksityiskohtaisissa toimenpidesuunnitelmissa.</p>	<p>-Retkeilyalueen perusrahoituksesta vastaa maa- ja metsätalousministeriö, luonnonsuojelualueiden osalta ympäristöministeriö. Merkittävien investointien ja hoitotoimenpiteiden toteuttamiseksi tarvitaan lisäksi erillisiä hankerahoituksia. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
<p>LUONTOJÄRJESTÖT: Retkeilyalueen metsämaalla puuston keskitilavuuden on ilmoitettu olevan peräti 210 m³/ha (lomake 23B) eli todella huomattavasti Etelä-Suomen keskiarvoa korkeampi. Runsas puusto on hyvä lähtökohta esimerkiksi ennallistavaan suojeluun. Pidämmekin tärkeänä, että hoito- ja käyttösuunnitelman keskeiseksi tavoitteeksi otetaan alueen luontoarvojen lisääminen. Käytännössä tämä voisi olla esimerkiksi alueella esiintyvien luontodirektiivin luontotyyppien sekä METSO-ohjelmassa painotettujen luontotyyppien ja rakennepiirteiden lisäämistä sekä retkeilyalueen suojelluissa että talouskäytössä olevissa osissa.</p>	<p>-Suunnitelman toteutuessa ennallistettava pinta-ala kasvaa jonkin verran Metsähallituksen alueilla. Myös yksityisiä alueita voidaan ennallistaa, mikäli maanomistaja on siihen suostuvainen. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
<p>Mielestämme lausunnolla oleva Teijon retkeilyalueen hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnos ei edistä riittävästi METSO-ohjelman tavoitteita. Se ei myöskään olennaisesti vahvista alueen luonto- ja virkistysarvoja. Esitämme, että suunnitelman valmistelulle otetaan lisäaikaa. Jatkovalmistelussa erityinen painoarvo tulee kohdistaa metsätalouden säätelyyn sekä ennallistamis- ja suojelutoimien määrän tuntuvaan lisäämiseen.</p>	<p>-Suunnitelmassa esitetään toimenpiteitä, joilla luonto- ja virkistysarvot vahvistuvat. Palvelurakenteet ja virkistysmahdollisuudet on pitkälti kehitetty ja rakennettu viimeisten 20 vuoden aikana; keskeinen tulevaisuuden tavoite on nykyisen palvelurakenne- ja polkuverkoston ylläpito. METSO-ohjelman tavoitteena on pysäyttää metsäisten luontotyyppien ja metsälajien taantuminen sekä vakiinnuttaa luonnon monimuotoisuuden suotuisa kehitys vuoteen 2016 mennessä. Tämä suunnitelma on toteuttanut METSOa mm. parantamalla suojelualueverkostoa sekä ylläpitämällä ja kehittämällä talousmetsien luonnonhoitoa. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
<p>Nykyinen Teijon suunnitelmaluonnos edistää mielestämme niin vähän METSO-ohjelman tavoitteita, että se ei riitä valtioneuvoston METSO II -periaatepäätökseen kirjatun retkeilyalueita koskevan METSO-toimenpiteen toteuttamiseksi. Metsähallitus on päättänyt hoidon ja käytön suunnittelun yhteydessä siirtää Teijolla metsätalouden ulkopuolelle 63 ha METSO-kohteita. Tämä vastaa noin 2,7 %:n osuutta retkeilyalueen pinta-alasta. Käsityksemme mukaan kyseiset hehtaarit olisi pitänyt jättää metsätalouden ulkopuolelle jo noin viisi vuotta sitten, kun meneillään oli METSO-ohjelman pilottivaihe. Ihmettelemme, miten Metsähallitus voi näin suurelta osin sivuuttaa myös vuonna 2006 valmistuneet KuntaMETSO -työryhmän toimenpide-esitykset.</p>	<p>-Luonnonvarasuunnitelman suojelumetsäpäätöksen, retkeilyalueen maankäyttöpäätösten, alue-ekologisen suunnittelun ja Natura-luontotyyppi-inventoinnin myötä luonnonpiirteiltään edustavimmat metsiköt on jo ennen METSO-inventointia suojeltu. Luontoinventointien täydentäminen on tehty METSO-ohjelman luonnonsuojelubiologisten kriteerien perusteella. Maastoinventoinneissa käytiin läpi 185 ha mahdollisia METSO-kohteita; inventoinnin tuloksena löydettiin 67 ha METSO-kriteerit täyttäviä kohteita. Nyt METSO-kohteiksi valittujen metsikkökuvioiden luonnonpiirteet ovat vaatimattomampia kuin aiemmin suojeltujen. Jos rimaa olisi tiputettu vielä enemmän, olisi tingitty METSO-ohjelmaan kirjatusta ekologisesti tehokkaasta ja kustannusvaikuttavasta suojelusta. Tämä hoito- ja käyttösuunnitelma toteuttaa METSO II -ohjelmaa, jonka taustalla KuntaMETSO -työryhmän toimenpide-ehdotukset ovat. KuntaMETSON päätavoite retkeilyalueiden osalta toteutuu erityisen hyvin – suojelumetsäosat toimivat melko laajoina tukialueina luonnonsuojelualueille. Myös arvokkaiden alueiden kytkeytyneisyyttä on parannettu uusilla METSO-kohteilla. Teijon ylänköalueelle on olemassa ennallistamis-suunnitelma⁸, joka on pääosin toteutettu. Tämän lisäksi näissä suunnitelmissa mainitsemattomia Natura 2000 -luontotyyppjä voidaan ennallistaa erillisen toimenpidesuunnitelman mukaan. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>

<p>Suunnitelmaluonnos on periaatteessa kooste erilaisista lomakkeista, mikä tekee siitä mielestämme luettavuuden kannalta ikävän. Esitämme, että suunnitelman lopullisesta versiosta ainakin pääosa kirjoitetaan lukijaystävällisempänä ja perinteisenä ”leipätekstinä”. Kartoja suunnitelmaluonnoksessa on melko runsaasti, mikä konkretisoi tekstiä. Kartoissa on kuitenkin myös puutteita: esimerkiksi suojelutilannetta ja luonto- ym. erityiskohteita esittelevä kartta (kartta 10) saisi olla paljon tarkempi. Siinä tulisi myös näkyä metsikkökuvioiden rajat ja kuvionumerotkin. Lopulliseen suunnitelmaan on tärkeää ottaa mukaan myös kartat metsätaloustoimenpiteistä, jotka aiotaan toteuttaa alueella suunnittelukaudella.</p>	<p>-Lomakkeisto on kokeiluvaiheessa, ja sitä tullaan saatujen kokemusten sekä kommenttien pohjalta jatkokehittämään. Uuden suunnitelmamallin tarkoituksena on ollut yhdenmukaistaa suunnitelman rakennetta ja ottaa käyttöön ns. sopeutuvan suunnittelun malli, jossa suunnittelualan keskeiset arvot, uhat, tavoitteet, toimenpiteet ja seuranta on nivottu yhteen tiiviiksi ja johdonmukaiseksi kokonaisuudeksi. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa ei ilmoiteta metsätaloustoimenpiteistä, vaan se tehdään normaalin hakkuilmoituksen kautta. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
<p>Suunnittelukauden pituus tulisi olla suunnitelmassa selkeämmin ilmaistuna. Yhteenvedon lopussa, kohdassa Lisätietoa suunnittelusta kerrotaan, että suunnittelukausi on noin 15 vuotta. Nykyisen kaltainen suunnitelma on merkittävilta osin vanhentunut jo tällä hetkellä, eikä se näkemyksemme mukaan tarjoa asiallista näkemystä retkeilyalueen käytöstä vuoteen 2025 asti. Suunnitelman aikajännettä on syytä laskea 10 vuoteen. Mikäli aikajänne säilyy 15 vuodessa, on ennallistamistoimenpiteiden ja lisäsuojelun määrää moninkertaistettava luonnoksen melko vaatimattomista luvuista.</p>	<p>-Hoito- ja käyttösuunnitelman aikajännteeksi on kaavailtu 15 vuotta, mutta suunnitelmaa voidaan päivittää tarvittaessa ja sille on tarkoitus tehdä välitarkastus viiden vuoden välein. Metsähallitus muistuttaa, että suunnittelualan valtionmaita on ennallistettu tähän mennessä reilut 400 ha, ja hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuessa pinta-ala kasvaa entisestään. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
<p>TEIJON KYLÄYHDISTYS RY: Metsähallituksen suunnitelmassa on runsaasti erinomaisia osioita, esim. pohjavesien huomiointi. Puhtaat laaja-alaiset pohjavedet saattavat muodostua tulevaisuudessa alueen suurimmaksi rikkaudeksi / taloudelliseksi tuotoksi. Kirjakkalan ruukkiyhdyksuntaa ja Teijon voimalaitoksen kunnostamista lukuun ottamatta Metsähallitus ei ole kunnioittanut rakennettua kulttuuriperintöä. Metsähallituksen mukaan ”retkeilyalueella ei harjoiteta metsätaloutta 960 ha:lla”. Toisin sanoen metsätaloutta on tarkoitus harjoittaa valtaosalla aluetta. Mm. retkeilyn ja muun virkistyskäytön johdosta alueelle eivät sovellu viime vuosisadalta periytyneet metsänuudistustavat.</p>	<p>-960 ha:n päälle tulevat retkeilyalueen ulkopuoliset luonnonsuojelualueet sekä luonnonsuojeluun hankitut valtion alueet (esim. Hamarijärvi, Punassuo). Metsähallitus hoitaa ja suojelee kulttuuriperintöä – myös rakennettua – mm. Museoviraston suositusten perusteella. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
<p>VIRTAVESIEN HOITOYHDISTYS RY VIRHO: Mielestämme nykyisten luonnonsuojelualueiden ja muiden metsätaloustoiminnan ulkopuolelle jätettävien suoja-alueiden suojeleminen on erittäin keskeistä. Toisaalta myös metsätaloustalouteen jäävillä alueilla tulisi tulevaisuudessa kiinnittää suurta huomiota siihen, että etenkin vesistöjen rantavyöhykkeet ja muut herkät pienkohteet voidaan säilyttää metsäisinä ja koskemattomina, koska niillä on hyvin suuri vaikutus alapuolisten vesistöjen tilaan.</p>	<p>-Kaikissa metsätaloustoimissa jätetään suojavyöhykkeet vesistöjen rantaan. Vesiensuojelu otetaan huomioon Metsätalouden ympäristöoppaan²⁹ mukaisesti toimenpiteissä. Retkeilyalueella ei tehdä kunnostusojituksia kuin poikkeustapauksissa. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
<p>Teijon alueella tulisi mielestämme pyrkiä palauttamaan myös laajemmin muutettua luontaista vesitasapainoa. Suunnitelmassa esitettyjen metsäalueiden ja suurimpien soiden ennallistamistoimien lisäksi tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että alueella tulisi ennallistaa myös laajalti metsänkuivatusten vuoksi ojitettuja pienempiä soistumia ja puroomien yhteydessä sijainneita luontaisia tulva-alueita. Suunnitelmaluonnoksessa mainitaan alueella sijaitsevan purojen lisäksi myös oja. Olisikin toivottavaa, että tulevaisuudessa tässä yhteydessä voitaisiin mainita ihmisperäisten ojien vähitellen ennallistamistoimien myötä palautuneen luonnontilaisiksi noroiksi.</p>	<p>-Koska kunnostusojituksia ei tehdä, oja- ja puro- ja soistumien rappeutuvat ja kasvavat umpeen, minkä seurauksena ojitettujen soiden pohjaveden pinta nousee. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
<p>LOUNAISSUOMEN METSÄKESKUS: Alueen merkittävä retkeily- ja matkailukäyttö sekä suojelutavoitteet voivat edellyttää metsälain puuston hakkuuta koskevista säännöksistä poikkeamista. Tämä on metsäkeskuksen näkemyksen mukaan mahdollista metsälain 6 §:n erityiskohteiden hakkuuta koskevien säännösten perusteella. Puuston hakkuu voidaan tehdä metsälain säännöksistä poiketen kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla silloin, kun hakkuun kohteella on metsän monimuotoisuuden säilyttämisen, maiseman tai metsän monikäytön kannalta erityistä merkitystä. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetyt metsätalouden tavoitteet sekä yleiskuvaus metsätalouden erityispiirteistä vaikuttavat tässä suhteessa perustelluilta. Erityishakkuun edellytykset on kuitenkin arvioitava kunkin hakkuun kohdalla erikseen ja metsänkäyttöilmoituksella on muiden hakkuuta koskevien tietojen ohella annettava selvitys kohteen erityisluonteesta sekä sen edellyttämästä hakkuutavasta.</p>	<p>-Huomio aiheellinen. +Lisäys lomakkeelle 23B: ”Retkeily- ja matkailukäyttö sekä suojelutavoitteet voivat edellyttää poikkeamista metsälain (1093/1996) puuston hakkuuta koskevista säännöksistä. Puuston hakkuu voidaan tehdä metsälain 6. §:n perusteella kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla silloin, kun hakkuun kohteella on metsän monimuotoisuuden säilyttämisen, maiseman tai metsän monikäytön kannalta erityistä merkitystä. Erityishakkuun edellytykset arvioidaan kunkin hakkuun kohdalla erikseen, ja metsänkäyttöilmoituksella annetaan selvitys kohteen erityisluonteesta sekä sen edellyttämästä hakkuutavasta.”</p>

NYKYTILAN KUVAUS	
<p>LUONTOJÄRJESTÖT: Suunnitelmaluonnoksen nykytilan kuvauksen suurin puute on mielestämme se, että metsätaloudesta ei mainita juuri mitään, vaikka kyseessä on retkeilyalueen pinta-alallisesti keskeisin maankäyttömuoto. Metsätaloutta käsitellään vasta Toteutus-kohdassa lomakkeella 23B sekä alun yhteenvedossa. Suunnitelmassa pitää olla tarkempi metsätalouden kuvaus. Yhteenvedon kohdassa III (Tavoitteenasettelu) suunnitelman päämääräksi asetetaan mm. metsätalouden kannattavuus. Tämä on mielestämme selvässä ristiriidassa yhteenvedon kohdan I (Nykytilan kuvaus) kanssa, jossa todetaan, että ”retkeilyalueen päätavoite on retkeily- ja ulkoilutoiminta”. Toisaalla suunnitelmaluonnoksessa (lomake 14) kuitenkin todetaan, että metsätalous on luonnon virkistyskäytön keskeinen uhkatekijä.</p>	<p>-Metsätaloustoiminnan nykytila, tavoitteet ja toimenpiteet on kuvattu lomakkeella 23B, ja luontoarvot on kuvattu useilla lomakkeilla – mm. 4, 5 ja 7 – sekä liitteissä. Teijon retkeilyalueella harjoitetaan metsätaloutta, jonka tavoitteena on taloudellinen hyöty. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa on useita muitakin tavoitteita. Hks:n tarkoituksena onkin näiden eri tavoitteiden yhteensovittaminen niin, että ulkoilu- ja luontoarvot säilyvät. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
<p>SALON SEUDUN KALASTUSALUE: Purotaimenen sijasta tulisi lukea taimen.</p>	<p>-Huomio on aiheellinen. +Purotaimen muutetaan taimeneksi.</p>
<p>MUSEOVIRASTO: Teijon ruukki on valtioneuvoston hyväksymän ja 1.1.2010 voimaan astuneen luettelon mukainen valtakunnallisesti merkittävä rakennettu ympäristö, jonka tiedot löytyvät osoitteesta www.rky.fi. Kirjakkalan ruukki ei enää ole mukana tässä tarkistetussa luettelossa, eikä sitä siten voi enää tässä mielessä luonnehtia valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi ympäristöksi. Sen sijaan se on edelleen historiallisesti merkittävä kulttuuriympäristö, jonka rakennuksista kahdeksan suojeltiin 1994 asetuksella valtion omistamien rakennusten suojelusta (Ympäristöministeriö 27.6.1994, Dno 69/561/1993). Kaavatiedot on tarkistettava ja kirjattava suunnitelmaan. Museovirasto selvitti 1980- ja 90-luvuilla metalliruukkien historiaa. Hks:ssa on huomioitu vuoden 2010 inventoidut esihistorialliset ja historialliset kohteet. Hks:n toteuttamisvaiheessa on tarkoituksenmukaista merkitä ainakin osa muinaisjäänöksistä maastoon. Muinaisjäänösten merkitsemisellä on sekä informatiivinen että kulttuuriperinnön säilymistä vahvistava funktio. Museovirastolta on saatavissa merkintää varten muinaisjäänöskilpiä. Hks:ssa esitetty muinaisjäänösten maisemanhoito koostuu lähinnä puuston harventamisesta, mutta on suositeltavaa poistaa kaikki puuvartinen kasvillisuus muinaisjäänöksen rakenteista. Lisäksi todetaan, että harvennuksen aikainen hakkuutähde poistetaan muinaisjäänösten näkyvistä rakenteista. Museovirasto esittää joitakin lisäyksiä lähteisiin.</p>	<p>-Hoito- ja käyttösuunnitelman tarkoitus ei ole selostaa alueen kulttuurihistoriaa perusteellisesti, mutta tuki niin, että alueen kulttuuriperintöarvot tulevat otetuiksi huomioon suunnitelmassa. Muinaisjäänöksiä voidaan merkitä maastoon etenkin retkeilyreittien varrella. Sahajärven osalta Metsähallitus on erikseen yhteydessä Museovirastoon ja pyytää lausuntoa kohteen tarkemmasta hoidosta. +Kirjakkalan ruukin status on muutettu yhteenvedossa sekä lomakkeissa 8 ja 20. Kaavoitustilannetta on tarkennettu lomakkeella 1. Muinaisjäänösten hoito -kohtaa on päivitetty Museoviraston ehdotuksen mukaisesti (lomake 20).</p>
<p>MAIJA RAUTAMÄKI: Yhteenvedo, kohta I Nykytilan kuvaus, Kulttuuriperintö-kohdassa kuvataan vain rakennusperintö, muttei mainita pitkää ja arvokasta metsänhoidon ja puutarhataiteen osuutta, johon on liittynyt harkittua ulkomaisten puu- ja pensaslajien istutusta muuallakin kuin suojellulla ”Teijon luonnonpuiston” alueella. Suunnitelmassa sekä sen ympäristövaikutusten arvioinnissa tulisi kiinnittää huomiota myös näihin kulttuurisesti tärkeisiin ”vieraslajeihin” (puisto- ja puutarhakasvillisuutta), ei pelkästään haitallisiin tulokaslajeihin ja niiden poistoon. Erikoispuusto ja -kasvilajisto on osa Teijon alueen tunnusomaisia piirteitä ja vetovoimatekijöitä, jotka poikkeavat muista, erämaaluonnon hallitsemista retkeilyalueista.</p>	<p>-Puutarhakasvit ja -puut on huomioitu Sahajärven luonnonsuojelualueen hoitosuunnitelmassa⁵. +Kulttuuriperintö-kohtaa (lomake 8) täydennetty (ks. myös Museoviraston lausunto yllä).</p>
<p>Suunnittelualan yleiskuvauksen alussa luetellaan alueen kattavuus. Listasta ”Mathildedalin luonnonsojelualueen (ns. Teijon luonnonpuisto)” -kohdasta syntyy käsitys, että nämä ovat sama alue. Sahajärven luoteisrantaan rajoittuva Teijon luonnonpuiston luonnonsuojelualue on laajuutensa, keskeisen sijaintinsa ja poikkeuksellisen komean maaston, virtaveden ja ruukkihistorian jäänteiden sekä monilajisten erikoismetsikköjen ja -puuston sekä harvinaisen köynnöksen ansiosta retkeilyalueen helmi.</p>	<p>-Mathildedalin luonnonsuojelualueen rauhoituspäätös (YSA 020965) sisältää sekä Teijon luonnonpuiston että Mathildedalin pähkinäpensaslehdon. Luonnonsuojelualueen virallinen nimi on Mathildedalin luonnonsojelualue. +Väärinkäsitysten välttämiseksi Sahajärven luonnonsuojelualue mainitaan erikseen lomakkeissa.</p>

UHKA-ANALYYSI	
<p>MAIJA RAUTAMÄKI: Lomakkeella 14 kohdassa Retkeily- ja matkailutoiminta (kuluminen ja häirintä) arvioidaan haittojen vaikuttavan ulkopuolisilla, ei suunnittelualueella. Kulumista ja häirintää on jo esiintynyt – arvioidaanko, että tavoitellun lisääntyvän käytön häiriöt ja kulutus estetään suunnittelualueella nyt ehdotetuilla toimenpiteillä? Saman taulukon kohdassa Vesistön kuormitus todetaan myös, että uhkaa ei kohdistu suunnittelualueeseen ja että suunnittelulla ei ole siihen mahdollisuus vaikuttaa. Kuitenkin metsien ojitus, ojien kunnostus ja maanpinnan käsittely uudistusten yhteydessä aiheuttavat kuormitusta pienvesien kautta. Myös koneellisesti tehtävät ennallistamistoimet rikkovat maanpintaa ja saattavat aiheuttaa huuhtoutumista. Erityisen tärkeää on huolehtia säännösteltyjen järvien veden laadusta ja suunnitella niiden kunnostusta pyrkien poistamaan aikaisempien toimien aiheuttamaa kuormitusta. Järvien kapasiteetti on jo ylitetty ja mm. ajoittain runsaat sini- ja limaleväesiintymät rajoittavat tai estävät niiden virkistyskäyttöä uintiin. Aktiivisten puhdistus-toimien suunnittelu olisi hyvä lisätä hoitosuunnitelmaan. Esim. runsasravinteinen, vähähappinen alusvesi olisi korkeuserojen ansiosta helposti valuttavissa mereen.</p>	<p>-Häiriö kohdistuu suunnittelualueeseen (luonnosversiossa virhe). Kävijämäärien kasvaessa pyritään kuitenkin kulumista ja häiriötä estämään kävijöitä ohjaamalla sekä polkuverkostoa ylläpitämällä. Metsätalouden ympäristöopas²⁹ antaa valikoiman toimenpidesuosituksia siitä, miten vesien suojele otetaan huomioon mm. metsänuudistamisessa, maanpinnan käsittelyssä ja puunkorjuussa. Näitä ohjeita noudatetaan myös Teijossa. Retkeilyalueella ei tehdä kunnostusojituksia kuin poikkeustapauksissa. Soiden ja metsien ennallistamisen lyhytaikaisena vaikutuksena saattaa esiintyä ravinteiden ja kiintoaineksen kuormitusta, mutta pitkällä aikavälillä näiden kohteiden kuormitus on vähäisempää kuin ennen ennallistamista. +Muutetaan niin, että maaston kulumisen uhka kohdistuu suunnittelu-alueelle (lomake 14). Muutetaan lomaketta 14 kuormituksen suhteen.</p>
TAVOITTEENASETTELU	
<p>VIRTAVESIEN HOITOYHDISTYS RY VIRHO: Sahajärven vesivoimalaa ei tule missään nimessä enää ottaa käyttöön. Voimalatoiminnan aloittaminen uudestaan tarkoittaisi sitä, että Sahajärven laskupuro uhrataan lopullisesti voimalatouskäyttöön. Vesivoimantuotanto tulisi tässä tapauksessa tarkoittamaan sitä, että vesieliöiden vapaa vaellusyhteys nykyisten voimalaitosrakenteiden ohitse ei olisi mitenkään mahdollista varsinkaan, jotta voimalasta saisi taloudellisesti millään muotoa kannattavan. Voimalan käyttöönotto heikentäisi merkittävästi puron ekologista tilaa, eikä sen heikentämiseen ole perusteita. Sahajärven laskupuron tapauksessa tulisi selvittää mahdollisten luonnonmukaisten ohitusuomien rakentamismahdollisuudet alueen vaellusesteisiin, jotta voidaan palauttaa vesieliöiden vapaa vaellusyhteys Sahajärven ja meren välillä. Tämä mahdollistaisi vuosisatojen tauon jälkeen Punassuon Lohiojan taimenten merivaelluksen ja paluun takaisin kudulle ruukkialueen esteiden ohitse.</p>	<p>-Vesivoimalan ottaminen uudelleen käyttöön edellyttää erillisen Natura-arvion teettämisen (luonnonsuojelulaki 1096/1996, 65 §). +Tarkennus lomakkeelle 27.</p>
<p>SALON SEUDUN KALASTUSALUE: Sahajärven voimalan käyttöönotto olisi erittäin haitallinen asia. Patoon pitäisi rakentaa kalatie, jossa olisi ympärivuotinen virtaama. Silloin virtaama ei enää riittäisi voimalaitokseen.</p>	<p>-Vesivoimalan ottaminen uudelleen käyttöön edellyttää erillisen Natura-arvion teettämisen (luonnonsuojelulaki 1096/1996, 65 §). +Tarkennus lomakkeelle 27.</p>
<p>MUSEOVIRASTO: Kirjakkalan ruukin miljö ja rakennukset ovat Villi Pohjolan käytössä vuokratiloina. Huonossa kunnossa MH:lle siirtyneet rakennukset on kunnostettu 2000-luvulla. Jatkossa on erityistä huomiota kiinnitettävä miljöön historiallisen luonteen ja alueella sijaitsevien teollisesta toiminnasta kertovien muinaisjäännösten (kuonakasat, rauniot, kivetyt polut jne.) kuntoon ja hoitoon, mikä on syytä kirjata sekä Kehittämismahdollisuuksiin että Suojelun toimenpiteisiin. Rakennuksien osalta on syytä välttää ylikunnostamista, minkä voi lisätä uhka-analyysiä koskevaan osioon. Sahajärven alueen historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset on kirjattava suunnitelman Kehittämismahdollisuuksiin sekä Suojelun toimenpiteisiin kunnostusta vaativiksi kohteiksi (sivun 15 maininta Sahajärven osalta).</p>	<p>-Huomiot ovat aiheellisia. +Tarkennuksia ja lisäyksiä lomakkeille 14 ja 20.</p>
<p>MAIJA RAUTAMÄKI: Sahajärven luoteispäähän rajoittuva luonnonsuojelualue, teijolaiselta nimeltään Luonnonpuisto on sijoitettu retkeily- ja luontomatkailevyöhykkeelle (lomake 18), jonne ”ohjataan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti yleisökäyttöpaineita”. Alue ei kestä nykyistä runsaampaa käyttäjämäärää ennen suunniteltuja portaiden ja polkujen kunnostusta. Sahajärven ”luonnonpuistoa” ei tule rinnastaa Onnelannummeen, kuten em. taulukossa on tehty. Se tulisi erottaa omaksi kohdakseen. Sahajärven luonnonsuojelu-alueen hoitosuunnitelma olisi hyvä liittää tähän retkeilyalueen kokonaissuunnitelmaan.</p>	<p>-Sahajärven alueelle ei pyritä ohjaamaan kävijöitä, ennen kuin palvelurakenteet ja muut puitteet ovat sellaiset, että kohde kestänee nykyistä suuremman kävijämäärän. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa ei poiketa Sahajärven luonnonsuojelualueen hoitosuunnitelmasta⁵. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>

TOTEUTUS	
<p>LUONTOJÄRJESTÖT: Metsätalous Hks-luonnoksen metsätalousosio tulisi laatia kokonaan uudelleen. Nykyinen versio mahdollistaa Teijon retkeily-alueella lähes tavanomaisen metsätalouden jatkamisen. Pää tavoitteeksi tulisi ottaa luonnontilaisen ja luonnontilaisen kaltaisen metsikkörakenteen sekä luonnontilaisen kaltaisen suo- ja pienvesiluonnon palauttaminen alueelle mahdollisimman laajasti vuoteen 2050 mennessä. Lausunnonantajien mielestä Teijon retkeilyalueella tulee jatkossa harjoittaa vain sellaista metsänkäsitelyä, josta on ilmeistä hyötyä luonnonsuojelulle ja/tai virkistyskäytölle.</p>	<p>-Lausunnonantajat esittävät käytännössä alueen muuttamista luonnonsuojelualueeksi. Luonnontilan palauttaminen ei ole mahdollista lausunnossa esitetystä mittakaavassa retkeilyalueella, jonka yksi käyttömuoto on metsätalous. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
<p>Kunnostusojitukset on syytä lopettaa ja korvata suoluonnon ennallistamishankkeella. Suunnitelmaluonnoksen (lomake 23B) maininta ”Kunnostusojituksia voidaan tehdä, jos ojan tukkeutumisesta johtuva veden pinnan nousu uhkaa tappaa puuston” on esimerkki luonnon monimuotoisuudelle erittäin haitallisesta tavoitteesta, jollaista pitäisi pikaisesti unohtaa Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla retkeilyalueella.</p>	<p>-Kunnostusojituksia ei tehdä kuin poikkeustapauksissa. Äkillisen veden nousun tappamat puuryhmät voivat haitata virkistyskäyttöä. +Tämä otetaan esiin uuden hoito- ja käyttösuunnitelman koulutuksessa muiden alueen erityispiirteisiin liittyvien asioiden ohella.</p>
<p>Kolmas haitallisuutensa vuoksi selkeästi lopetettava toimenpide on ylispuiden poisto, joka paitsi heikentää metsän maisema-arvoja (etenkin talvi) myös luo tarpeettoman tasarakenteisia tulevaisuuden metsikkörakenteita. Harvennukset tulisi rajoittaa yksinomaan tasarakenteisiin nuoriin ja varttuneisiin, liian havupuuvaltaisiin kasvatusmetsiin. Harvennushakkuut tulisi lisäksi tehdä saman kuvion sisällä eri intensiteetillä, mikä lisäisi kuvion sisäistä monimuotoisuutta. Hoito- ja käyttösuunnitelmaan tulisi vielä nykyistä selvemmin kirjata se, että tuulenkaatoja ei korjata muuten kuin niissä tapauksissa, joissa runsaita tuulenkaatorytöjä ja tuhoalueita on syntynyt yksityismaiden rajoille tai muuten sopimattomiin paikkoihin (kämppien pihamaat yms.). Vakava puute suunnitelmaluonnoksessa on myös se, että siinä ei ole edes alustavaa arviota siitä, kuinka paljon alueella aiotaan suunnitelmakaudella toteuttaa erilaisia hakkuuta ja metsätaloustoimenpiteitä. Suunnitelma-aineistosta myös puuttuu kartta siitä, mihin luonto- ja virkistysarvojen kannalta haitallisimmat toimenpiteet kohdistuisivat. Tämä viittaa siihen, että retkeilyalueen metsänkäsitelyä ei edelleenkaan suunnitella pitkäjänteisesti ja vuorovaihteisesti, vaan se tapahtuu Metsähallituksen sisäisenä päätöksentekona esim. puumarkkinoiden yms. mukaisesti. Metsätaloudesta kertovassa osiossa (lomake 23B) mainitaan, että ”Metsien kasvu on ylittänyt hakkuissa poistetun puumäärän”. Mielestämme kyseessä on sellainen asia, jota ei erikseen tarvitse korostaa. Hakkuupoistuma jää selvästi alle puuston kasvun koko maan tasolla, joten Natura 2000 -ohjelmassa mukana olevalla retkeilyalueella – joka ei ole tavanomaista talousmetsää – asian alleviivaaminen on aivan turhaa.</p>	<p>-Ylispuiden poisto koskee siemenpuuhakkuun jälkeen syntyneen uuden puusukupolven kasvua haittaavien ylispuiden poistamista. Säästöpuuta ei hakata. Kasvatushakkuissa pyritään ylläpitämään metsikön monimuotoisuutta ylläpitäviä rakennepiirteitä. Tätä on syytä painottaa retkeilyalueella toimivien koulutuksessa. Retkeilyalueesta on iso osa toiminnan ulkopuolista aluetta, jolta tuulenkaatoja – tai kuoilleita puuta ylipäättään – ei korjata. Metsätalouksikäytössä olevalla alueella yksittäisistä tuulenkaadoista ei korjata kuin virkistyskäyttöä haittaavat rungot. Laajempien tuulenkaatoryhmien korjuu harkitaan tapauskohtaisesti. Hoito- ja käyttösuunnitelma on yleissuunnitelma. Hakkuuta varten tehdään toimenpidesuunnitelmat, jotka laaditaan osa-alueittain 5–10 vuodeksi eteenpäin. Toimenpidesuunnittelulle antaa ohjenuorat tämä hoito- ja käyttösuunnitelma ym. lukuisat retkeilyalueeseen kohdistuvat suunnitelmat ja ohjeet. Puuston runsas kasvu kuvaa sitä, että retkeilyalueella on paljon nuoria elinvoimaisia metsiä. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
<p>Yhteenvedon kohdassa IV (Toteutus ja toimenpiteet) todetaan, että hakkuut toteutetaan pienialaisina. Tämä kaipaisi hieman selvennystä. Kyse tuskin on varsinaisista pienaukkojakkuista, mutta mikä lienee tässä tapauksessa pienialaista? Hehtaarimääriä ei mainita yhteenvedossa sen kummempin kuin metsätalousosiossakaan. Lomakkeella 23B sen sijaan kerrotaan, että uudistushakkuuta pienennetään poimuilevin rajauksin ym. keinoin, mikä herättää epäilyksen siitä, että kyseessä ei suinkaan ole pienialainen hakkuu, vaan pienialaiselta näyttävä hakkuu. Tähän viittaa myös niin ikään epämääräiseksi jäävä tavoite ”Näkemä uudistusosalalle jää alle kolmeen hehtaariin”. Erikoiselta ja kyseenalaiselta vaikuttaa myös se, että ”uudistusalan kokoa voidaan kasvattaa [...] tavoiteltaessa luontaisia metsikkökuvioiden rajoja”. Kummallinen ja teoreettinen uudistushakkuiden lievennysyritys on myös se, että ”uudistusalan reunaa voidaan pehmentää poimimalla isoja puuta jäävän puuston puolelta”. Käytännössä se tarkoittaa sitä, että puuta hakataan enemmän kuin periaatteessa oli tarkoitus. Mielestämme nykyisenkaltaiset uudistushakkuut olisi lopetettava koko retkeilyalueella mahdollisimman pian. Samalla tarve maanmuokkaukseen lakkaisi, joten siitäkin voitaisiin luopua.</p>	<p>-Maisema-asioiden huomioimiseen ei voida kirjoittaa yhtä yksiselitteistä toimintatapaa. Voimakkaasti maisemaa muuttavassa uudistushakkuussa on erityisesti pyrittävä pienipiirteiseen toimintatapaan. Virkistyskäyttäjän kannalta oleellista on, mitä hän näkee. Taitavalla uudistusalan rajauksella ja säästöpuuryhmien sijoittelulla näkymää uudistusosalalle voidaan säädellä ja pienentää, jos niin halutaan. Maisemasalla pelkkä pienipiirteisyyden ei ole ainoa tavoiteltava asia, vaan erikoisilla metsikkökuvioilla saadaan maisemaan vaihtelevuutta. Isojen puiden poiminta reunametsän puolelta on Metsien luontaiseen häiriödynamiikkaan perustuvat käsittelymallit -hankkeessa hyväksi havaittu keino pehmentää uudistusalan reunaa. Maanmuokkaus on tarpeeton, jos uudistuminen onnistuu ilmeisesti. +Lomaketta 23B tarkennetaan lisäämällä teksti: ”Väljennyshakkuulla ja jatkamalla kiertoajalla uudistuminen voidaan saada alkuun ilman maanmuokkausta. Näin syntyneet kehityskelpoiset taimikot vapautetaan, eikä maanmuokkausta tehdä.”</p>

<p>Luonnonsuojelu Luonnonsuojelun toimenpiteiden suuruusluokka on monilta osin turhan vaatimaton. Toimenpiteisiin tulisi lisätä mm. kangasmetsien ja soiden ennallistamista. Lisäksi alueen suojeltujen luontokohteiden verkostoa tulisi kehittää lisäämällä suojelua nykyisten suojelualueiden ja luontokohteiden kytkeytyneisyyden kannalta tärkeillä alueilla. Lisäsuojelua tulisi kohdentaa esimerkiksi METSO-ohjelman luonnontieteellisten valintaperusteiden mukaisesti luokkien II ja III kohteisiin. Toimenpide-esityksiin tulisi lisätä myös lajistoselvityksien täydentäminen. Näitä tulisi kohdentaa erityisesti niille osa-alueille, joissa aiotaan jatkossa harjoittaa metsätaloutta tai tehdä ennallistamistoimenpiteitä.</p>	<p>-Suunnittelualueen Metsähallituksen alueilla on ennallistettu jo reilut 400 ha soita ja metsiä. Hks:n toteutuessa tämä tulee jonkin verran kasvamaan. Maankäyttöpäätöksiin ja alue-ekologisen suunnittelun kohteina retkeilyalueella on siirretty taloustoiminnan ulkopuolelle 960 ha. Lisäksi muut toimet – kuten jatkettu kiertoaika ja tavanomaista suurempi säästöpuiden määrä – tukevat luonnonsuojelun tavoitteita. METSO-kohteiksi valittiin luokkien II ja III metsikkökuvioita mm. kytkeytyvyyden lisäämiseksi. Lajistoselvityksiä tehdään mahdollisuuksien ja taloudellisten resurssien mukaan. Tähän asti on keskitytty lajistollisesti kaikkein arvokkaimpiin osiin – kuten Sahajärven alueeseen. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
<p>METSO-inventoinnit Hoito- ja käyttösuunnitelmaa varten tehtyjen luontoinventointien (millä tarkoitetaan lähinnä METSO-inventointeja) tuloksena 63 ha metsää päätettiin jättää jatkossa metsätalouden ulkopuolelle. Kaikkiaan retkeilyalueen 2 336 ha:n pinta-alasta metsätalouden ulkopuolella on nyt noin 41 % (960 ha). Pidämme valittavana, että hoidon ja käytön suunnittelun myötä alueen ekologinen verkosto on kasvamassa noin vähäisellä määrällä. Olisi mahdollista ja hyvin perusteltua siirtää huomattavasti isompi määrä metsää metsätalouden ulkopuolelle – Teijo on kuitenkin etenkin hemiboreaalisien metsäkasvillisuusvyöhykkeen oloissa sellainen laaja ja yhtenäinen metsäalue, jolle suojelua ja luonnonhoitotoimia olisi ekologisesti mielekästä keskittää.</p>	<p>-Aikaisemmillä suunnittelukierroksilla tehdyt panostukset luonnonsuojeluun ovat mittavia. Retkeilyalueen maankäyttöpäätösten, alue-ekologisen suunnittelun ja Natura-luontotyyppi-inventoinnin myötä luonnonpiirteiltään edustavimmat metsiköt on jo suojeltu. Edellisiltä kierroksilta talouskäyttöön jääneistä metsiköistä on nyt METSO-inventoinnin myötä suojeltu edustavimmat ja lisätty ekologisen verkoston kytkeytyneisyyttä. Kasvattamalla suojelupinta-alaa lausunnossa esitetyllä tavalla tingittäisiin METSO-ohjelmaan kirjatusta ekologisesta tehokkaasta ja kustannusvaikuttavasta suojelusta. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
<p>Jatkotoimenpiteistä Nykyinen luonnos ei riittävässä määrin turvaa ja lisää Teijon retkeilyalueen luonto- ja virkistysarvoja. Se ei myöskään edistä riittävästi METSO-ohjelman tavoitteita eikä siten vastaa valtioneuvoston METSO-päätöstä. Myös KuntaMETSO-työryhmän esityksistä merkittävä osa on jätetty toteuttamatta tai niitä edistetään niin vähäisessä määrin, että ne eivät vastaa riittävästi työryhmän esityksiä.</p>	<p>-Retkeilykokonaisuuden luonto- ja virkistysarvojen turvaamiseen ja kehittämiseen on tehty vuosien varrella mittavat panostukset, joita uudella hoito- ja käyttösuunnitelmalla lisätään. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa nivotaan yhteen eri käyttömuodot. Kaikkia sidosryhmien tavoitteita ja toiveita ei voida täyttää. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
<p>TEIJON KYLÄYHDISTYS RY: Liikenneturvallisuus: Metsähallitus on toteuttanut useita aluetta hyvin palvelevia pysäköintialueita. Näiden liittymien rakentamisessa päätieverkkoon ei ole kuitenkaan noudatettu Tiehallinnon ohjeistusta mm. näkyvyyden, kaltevuuden ja kaarresäteiden osalta. Liittymät on korjattava pikaisesti tieviranomaisten ohjeistuksen mukaisiksi. Maanrakennustyöt on aloitettava välittömästi Mikkossuon liittymässä, jota voidaan pitää nykyisellään hengenvaarallisena. Samassa yhteydessä liityntätien syväkuoppainen pinnoite on kunnostettava. Liikenneturvallisuutta parantavia näkymiä tulee avata laajemminkin pääteiden laitamilla puistomaisiin hakkuuihin.</p>	<p>-Metsähallitus kiinnittää luonnollisesti suurta huomiota kävijöiden turvallisuuteen. Teiden ja liittymien kuntoa ja näkymiä pyritään jatkuvasti pitämään käyttäjäystävällisinä mm. avaamalla näkymää ja hoitamalla teitä. Lausunnossa mainittu Mikkossuontie ja sen liittymä on kunnostettavien teiden listalla. Tienvarsien lähellä olevia puita voidaan poistaa normaalin metsähoidon yhteydessä. Itse tienvarsien hoito kuuluu Varsinais-Suomen ELY-keskukselle. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
<p>Metsätalous: Hyödyntämällä alueen luonnonvaroja saadaan välttämättömiä taloudellisia resursseja alueelle kohdistuvien menojen kattamiseksi. Metsähallitus ei ole eritellyt / tuonut esille kulujen rinnalla tuottoja. Metsähallituksen tulee esittää alueelle kohdistuvien kustannusten ohella taloudelliset tuotot / tuotto-odotukset 30 vuoden aikajänteeltä, esim.: 1. hakkuutuotot, 2. kiinteistöjen vuokratuotot, 3. kiinteistöjen myyntituotot (suunnittelualueen ulkopuolelle on jätetty retkeilyalueeseen kuuluva Mathildedalin Järvenkylän kaistale), 4. lupatuotot ja niihin rinnastettavat. Tuotot tulee kohdistaa sellaisenaan Teijon suunnittelualueen hyväksi.</p>	<p>-Liiketoiminnan taloustiedot eivät ole julkisia lausunnossa esitetyllä tarkkuudella. Metsähallituksesta annetun lain (1378/2004) mukaan julkisella rahoituksella tuotettavat palvelut – kuten retkeily- ja virkistyspalvelut – ja liiketoiminta on erotettu tiukasti toisistaan. Metsätalouden tuotot tilitetään valtion kassaan.</p>

<p>Suorittamissaan hakkuissa Metsähallitus on käyttänyt avohakkuumenetelmiä ja osin maaston syväaurausta. Auruksella aiheutetaan merkittävää haittaa maaston kulkukelpoisuudelle ja näkyvillä paikoilla maisemahaittaa. Umpeen kasvamassa olleiden oijen patoamistoimenpiteillä ja aurauksella vaikutetaan paitsi valuma-vesien laatuun niin myös maaston kulkukelpoisuuteen. Metsähallitus esittää, että suunnittelussa ei ole mahdollisuutta vaikuttaa vesistöjen kuormitukseen eikä sitä kautta järvien ja vesistöjen umpeenkasvuun ja rehevöitymiseen. Toisin on. Syystä tai toisesta Sahajärven Inskerinlahden ruovikoituminen etenee vuosi vuodelta. Metsätalouden hakkuut ja metsänhoitotyöt tulee perustaa Maija Rautamäen lausuntoon (liite 1): ”Uusi tieto metsän rakenteista ja kehityksestä sekä lajiston ekologiasta on otettava lähtökohdaksi, kun pyritään metsien kestävään käyttöön... Rakenteellisesti ja ekologisesti monimuotoisemman metsän aikaansaaminen vaatii avohakkuiden vähentämistä sekä metsän peitteellisuuden säilyttävän metsänkäsittelyn ratkaisevaa lisäämistä.” Teijon alue tulisi liittää Kuhmoisten ja Lieksan rinnalle tutkimus-alueeksi: metsän peitteisyyttä säilyttävä tutkimus. Rautamäen lausunto 5.12.2010 tulee muutoinkin huomioida sellaisenaan.</p>	<p>-Metsähallitus on lopettanut aurauksen 1990-luvun puolivälissä. Liian voimakkaan maanmuokkauksen haitat virkistyskäytölle on tunnustettu, ja hks:n metsätaloutta käsittelevässä osassa 23B tähän on kiinnitetty huomiota. Metsätalouden ympäristöopas²⁹ antaa ohjeet siitä, miten vesiensuojelu otetaan huomioon mm. metsänuudistamisessa, maanpinnan käsittelyssä ja puunkorjuussa. Soiden ja metsien ennallistamisen lyhytaikaisena vaikutuksena saattaa esiintyä ravinteiden ja kiintoaineksen kuormitusta, mutta pitkällä aikavälillä näiden kohteiden kuormitus on vähäisempää kuin ennen ennallistamista. Metsien luontaiseen häiriö-dynamiikkaan perustuvat käsittelymallit -tutkimushanke on pitkäkestoinen. Hankkeen käsittelyt on aloitettu vuonna 2010. Siinä tullaan tutkimaan mm. uudentyyppisten metsänkäsittelymenetelmien vaikutusta virkistysarvoihin. Hankkeen tuloksia joudutaan pääsääntöisesti odottelemaan useita vuosia, mutta yksi hyväksi havaittu menetelmä on jo otettu tähän suunnitelmaan. Tutkimusresurssit rajoittavat uusien kokeilualueiden mukaan ottamista. +Lomaketta 23B tarkennetaan lisäämällä teksti: ”Väljennyshakkuulla ja jatkettulla kiertoajalla uudistuminen voidaan saada alkuun ilman maanmuokkausta. Näin syntyneet kehityskelpoiset taimikot vapautetaan, eikä maanmuokkausta tehdä”. Muutetaan lomaketta 14 kuormituksen suhteen.</p>
<p>Luonnonsuojelu: Ilmeisesti luonnonsuojelun nimissä tehdyt monet ennallistamistoimet – lakialueiden männiköiden kaulaukset (puhutte kansanomaisesti metsämajavista), umpeen kasvamassa olleiden oijen patoamiset ja koneellisesti kaadetut monisatametriset puunkaatovyöhykkeet näyttävät silmissämme raiskioilta. Em. toimenpiteet aiheuttavat merkittävää haittaa kuljettavuudelle ja muulle virkistyskäytölle. Tehty mikä tehty, mutta jatkossa tämänkaltaisiin toimiin ei tule ryhtyä. Luonto hoitaa aikanaan metsät luontaiseen tasapainoon lahopuineen, keloineen ja kosteikkoineen. Tavoitteenasettelussa Metsähallitus esittää mm.: ”Kulkukelpoisuutta mahdollisimman vähän haittaavien työmenetelmien käyttö.” Metsähallituksen tulee noudattaa asettamaansa tavoitetta.</p>	<p>-Ennallistamistoimilla pyritään nopeuttamaan alueiden luonnontilaisuutta. Yleensä ennallistaminen on kertaluontoinen toimenpide, jonka luonnonsuojelullinen hyöty on suuri, sillä luontainen kehitys kestää vuosia saavuttaakseen saman kuin aktiiviset toimenpiteet. Ennallistaminen toteutetaan niin, että se ei haittaa liikkumista retkeilyreiteillä ja luontopoluilla. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
<p>Vesistöjärjestelyt / Matildanjärvi: Metsähallitus on poistanut Matildanjärven sulkulaitteet ilmeisesti säännöstelystä aiheutuvien kustannusten johdosta. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaan sillan / graniitti- ja slagiharkkorakenteisen muurin edustalle, Matildanjärven puolelle on rakennettu kiinteä patovalli, mikä estää kuivina kesäkausina veden virtaaman lähes kokonaan. Patovallilla vaikutetaan siis alapuolisen vesistön, suojellun purooman tilaan ja todennäköisesti myös Matildanjärven vedenlaatuun (huom. vesilaki) – vesi on kesäisin voimakkaasti limoittunutta ja kiintoaineiden kuormittamaa. Huono vedenlaatu aiheuttaa järvenrannan asukkaille ja uimarannan käyttäjille merkittävää haittaa. Nykytilassa Matildanjärven pato osoittaa kulttuuriarvoista piittaamattomuutta. Puusto viimeistelee tuhon. Patolaitteet on palautettava sellaisiksi, että vedenvirtaamaa voidaan lisätä tarpeen mukaan ja että mahdollistetaan kiintoaineiden kuormittaman järvialtaan ns. syvempien vesikerrosten vaihtuminen/puhdistuminen. Kasvava puusto on poistettava. Kaikki retkeilyalueen järvet perustuvat säännöstelyyn. Perinteisistä padoista huolehtiminen on eräs keskeisimmistä tehtävistä kulttuuriarvojen vaalimisessa.</p>	<p>-MH on Länsi-Suomen vesioikeuden päätöksen mukaisesti rakentanut padon Matildanjärvelle vuonna 2001. Padon omistus ja säännöstelyvelvollisuus kuuluvat Metsähallitukselle. Varsinais-Suomen ELY-keskus seuraa Matildanjärven vedenlaatua ja on arvioinut sen viime mittauksen (v. 2006) perusteella hyväksi. Mahdolliset vedenlaadun muutokset saattavat johtua useista eri syistä, ja ne saattavat olla joko hetkellisiä tai pitkäaikaisempia. Salon kaupungin uimavesien mikrobiologisessa seurannassa Matildanjärvestä ei löytynyt huomautettavaa vuonna 2010. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
<p>Sahajärvi: Sadekausien vallitessa Sahajärven pinta nousee liian korkealle, mikä estää Sahajärven uimarannan käytön. Järvenpinnan korkeutta on säännösteltävä voimalaitokselle johtavan padon/sulkulaitteen avulla. Sulkulaitteelta voimalaitokselle johtavan putken päälle kaatuneet puunrungot on poistettava. Esitys voimalaitoksen käyttöön ottamisesta ja putken kunnostamisesta ansaitsee voimakkaan tukemme. Toisin kuin Metsähallitus yrittää todistaa, patomuureissa on sortumia. Patoympäristöt tulee raivata Kirjakalassa toteutetun mallin (Hamarijärven pato) mukaisesti. Sahajärven patomurtumat tulee korjata.</p>	<p>-Mikäli Sahajärven vedenpinnan taso halutaan määrittellä, tulisi järven osakaskunta kutsua koolle ja pyytää Varsinais-Suomen ELY-keskus määrittelemään sen vedenpinnan taso. Uimarannan aluetta voidaan raivata ja siten avata. Metsähallitus neuvottelee Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa ja pyytää arvioimaan patoturvallisuuden, jonka tuloksen pohjalta tarvittavia toimenpiteitä arvioidaan. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>

<p>Metsähallituksen tulee ryhtyä mahdollisimman pikaisesti Teijon luonnonpuistoa koskevan erillisen hoitosuunnitelman 8.9.2008 mukaisiin toimiin. Tulee noudattaa liitteiden 1 ja 2 sisältöä.</p>	<p>-Sahajärven luonnonhoitosuunnitelman toteutuksen aloitus riippuu laajemmasta hankekokonaisuudesta. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
<p>Mathildedalin pähkinälehto: Onko suojeltua pähkinälehtoa / luonnonsuojelun perusteita enää olemassa? Pimentävä ja ravinteet syövä kuusikko on poistettava luonnonsuojelualueelta.</p>	<p>-Alue on arvokas lehto järeine kuusineen ja pähkinäpensaineen. Kuusien säilyttämistä puoltaa myös liito-oravien esiintyminen alueella. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
<p>Yhteistyö: Metsähallitus: ”Hoito- ja käyttösuunnittelu on Metsähallituksen ja ympäristöhallinnon periaatteiden mukaista osallistuvaa suunnittelua. Osallistumistilaisuuksia ja palautemahdollisuuksia järjestetään koko suunnitteluprosessin ajan... Keskustelun avulla pyritään saamaan tavoitteille ja toiminnalle yleinen hyväksyntä sekä luomaan pysyvä yhteistyö ja vuorovaikutus.” Kyläyhdistys ottaa edellä mainitun kirjaimellisesti. Kirjain ei tule kuitenkaan laajalti ymmärretyksi vaikeasti hahmotettavan, moneen kertaan samoja asioita toistavan hks-pumaskan sekä parin esittelytilaisuuden pohjalta. Aidon yhteistyön tulee perustua yhteiseen kieleen ja ymmärrykseen, joka saavutetaan vain yhteisten maastokäyntien ja niiden yhteydessä käytävän vapaamuotoisenkin vuoropuhelun kautta.</p>	<p>-Hoito- ja käyttösuunnitelma on toteutettu osallistavia periaatteita noudattaen (lomake 3), ja Metsähallitus on pyrkinyt muutenkin tiiviiseen yhteistyöhön Teijon alueen toimijoiden ja asukkaiden kanssa. Metsähallituksen alue on laaja, ja siihen kohdistuu useita eri käyttömuotoja ja -paineita. Metsähallitus pyrkii mahdollisimman hyvin ottamaan huomioon eri käyttäjäryhmien tarpeet alueella. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
<p>VIRTAVESIEN HOITOYHDISTYS RY VIRHO: Erityisesti Kylmässäsuon lettosuoalueen ennallistaminen on erittäin tärkeä ja kiireellinen toimenpide, jolla on lähde- ja suoluonnon ohella suuri merkitys myös alapuoliseen Kylmässäsuonjoan ja sen arvokkaaseen taimenkantaan. Alueen purouomien ennallistamistoimia ja etenkin puroissa sijaitsevien vaellusteiden purku- tai ohitustoimia tulisi kuitenkin mielestämme nopeuttaa suunnitelma-luonnoksessa esitetystä aikataulusta. Purojen ennallistamistoimien ja taimenkantojen suojelutoimien osalta yhteistyö alueellisen kalatalousviranomaisen kanssa olisi suotavaa ja edistäisi todennäköisesti myös hankkeiden toteuttamismahdollisuuksia merkittävästi.</p>	<p>-Hoito- ja käyttösuunnitelma on ns. maksimisuunnitelma, jonka toteutus riippuu resursseista. Taimenpurojen kunnostus voidaan ottaa huomioon esim. ennallistamistoimissa tai erillisissä pelkästään puroihin kohdistuvissa toimenpiteissä. Purojen kunnostuksen toteutus tapahtuu todennäköisimmin suunnittelukauden lopulla ja on riippuvainen mm. rahoituskeinoista. Purojen kunnostuksen aikataulu ja toteutus saattavat muuttua, mikäli rahoitusta hankkeille ilmenee. Kylmässäsuon ennallistetaan METSO-ohjelman aikana (vuoteen 2016 mennessä). Taimenkannat on otettu huomioon suunnitelmaa laadittaessa. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
<p>Vapakalastajista etenkin perhokalastajien määrä on kasvanut merkittävästi viime vuosikymmeninä, joka on nostanut huomattavasti Etelä-Suomen vähäisten jokikohteiden kalastuspainetta. Mielestämme Metsähallituksen hoitama Matildanjärven seisovan veden kalastuskohde on hyvä ja hallittava tapa purkaa liiallista kalastus- ja istutuspainetta pois virtavesistä. Matildanjärven säilyttäminen erityiskalastuskohdeena myös tulevaisuudessa puoltaa asemaansa. Kalastuksen ja kalavedenhoidon painopistettä olisi hyvä ohjata tulevaisuudessa siian kaltaisten luontaisesti lisääntyvien tai luonnonmukaisesti luonnonvesissä kasvavien lajien suuntaan. Tämän kaltainen kalavedenhoito-toiminta on paitsi kustannus-tehokkaampaa, niin se mahdollistaa myös laadukkaampien ja vaativampien kalastuskohdeiden ylläpidon. Tällaisille ”totuttua luonnonmukaisemmin” hoidetuille seisovan veden kalastuskohdeille on nykyisin huomattavasti kysyntää, jopa niin paljon että kysyntää on paikoin korvattu rakentamalla erinäisiä yksityisiä tekolampia tarkoitukseen aivan Teijonkin seudulla. Metsähallituksen omista kohteista oppia voisi hakea esimerkiksi Hossasta, jossa monen järven ja lammen osalta on siirrytty onnistuneesti luonnonvesissä lihovien poikasistukkaiden (siika, harjus ja taimen) käyttöön. Pyyntikokoiseksi viljelylaitoksessa kasvatettujen</p>	<p>-Lausunossa esitetyt kannanotot ovat pitkälti yhteneväisiä Metsähallituksen kalastuksen toimintasuunnitelman v. 2009–2014 kanssa. Tavoitteena on kehittää luontaiseen kalastoon perustuvaa kalastusta, josta mainittu Hossa on hyvä esimerkki. Etelä-Suomen virkistyskalastusjärvet (8 kpl, istuta ja ongi -kohteet) ovat kuitenkin luonnonoloiltaan sellaisia, joissa Hossan esimerkin kaltaiset ratkaisut eivät toimi. Hossan pienvedet ovat vedenlaadultaan huippuluokkaa, ja lisäksi niissä on luontaisesti siialle, harjukselle ja taimenelle sopivaa ravintoa – mm. muikkua, kymmenpiikkiä ja katkoja. Etelä-Suomen kohteet ovat pääosin ruskeavetisiä ja luontaisesti karuja; sopivaa ravintoa löytyy ainoastaan planktonsiialle, joka sekään ei pysty lisääntymään vesissä, vaan vaatii täydennysistutuksia 1-kesäisillä luonnonravintolammikkopoiikasilla. Etelä-Suomen virkistyskalastuskoskista 4 kpl on ns. yhteislupa-alueita, Karvio ja Ruunaa Metsähallituksen omia kohteita. Näillä kohteilla päästään osittain hyödyntämään luontaista tai pienpoikasistutuksiin perustuvaa kalastoa, mutta pääpaino on edelleenkin pyyntikokoisissa kaloissa. Mm. Ruunaalla on jo useita vuosia tehty yhteistyötä eri toimijoiden kesken Pielisen järvitäminen ja -lohen nousumahdollisuuksien palauttamiseksi. Koskialueita on inventoitu ja kunnostettu ELY-keskuksen rahoituksella sekä istutettu vastakuoriutuneita ja 1-vuotiaita pienpoikasista, mutta lopullinen ratkaisu noususteiden ohittamiseen on vielä kaukana tulevaisuudessa. Samoin mm. lijoen valuma-alueella on tehty mittavaa ennallistamistyötä pienpurojen kunnostuksessa. Virkistyskalastuspaikat ovat kuitenkin vain murto-osa kaikista Metsähallituksen kalavesistä, ja valitettavasti vedet</p>

<p>kalaistukkaiden, kuten vierasperäisten kirjolohien istuttaminen ei enää nykyisin täytä vaativien kalastuksenharrastajien toiveita tai käsityksiä kalavedenhoidosta. Määrä ei enää riitä korvaamaan istukkaiden ja kalastuksen laatua. Toivoisimmekin että näiden pyyntikokoisten kalojen istutuksista vähitellen luovuttaisiin kokonaan, tai niitä istutettaisiin entistä pienempinä yksilöinä ja harkitummin rajattuihin kohteisiin. Alueen rapukantojen elvyttämisessä ja kehittämisessä tulisi nähdäksemme suosia ehdottomasti kotimaista jokirapua, mikäli tämä suinkin on mahdollista täplärapun nykyisen levinneisyyden vuoksi. Täplärapua ei tulisi missään nimessä kotiuttaa alueelle, mikäli se sieltä vielä puuttuu istutushistorian tai luontaisten vaellusesteiden vuoksi.</p>	<p>pääosin sijaitsevat Helsingistä katsoen kaukana Itä- ja Pohjois-Suomessa. Näistä ns. pyydys- ja viehevesistä löytyy monenlaisia vesiä – myös vaativalle kalastajalle. Etenkin Pohjois-Suomessa on tasokkaita viehevesiä, joissa kalastus perustuu luontaiseen harjukseen ja taimeneen. Metsähallituksen virkistyskalastuskohteilla täytetään myös monen muun kuin ns. pro-kalastajan tarpeita. Satunnaisesti kalastavat ja perheet etsivät helppoja kalastuskohteita, ja mainitut Metsähallituksen virkistyskalastuskohteet täyttävät useiden kalastajien tarpeet. Kotimaisen jokiravun suhteen Metsähallitus jakaa täysin Virhon näkemyksen – eli Metsähallitus pyrkii säilyttämään alkuperäisen jokiravun Suomessa. Valmisteilla olevassa (vielä luonnos) Metsähallituksen raputalouden toimintaohjelmassa 2011–2016 yritetään löytää keinoja jokiravun säilyttämiseen ja ravustettavien rapukantojen ylläpitoon. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
<p>Teijon alueella esiintyy lounaissuomalaisittain poikkeuksellisesti useita luonnonvaraisia taimenkantoja, joista todennäköisesti ainakin Sahajärven vesistössä sijaitsevan Punassuon Lohiojan ja Perniönjokeen laskevan Kylmäsuonojan kannat ovat alkuperäisiä ja geneettisesti erittäin arvokkaita. On mahdollista, että myös osa muista alueen taimenesiintymistä on alkuperäisiä tai niissä on säilynyt alkuperäisten Teijon alueen taimenkantojen perimää. Alueen taimenesiintymät tulisi kartoittaa tarkemmin, ja niille tulisi laatia oma suojelusuunnitelma, jossa tarkemmin määritellään keinoja kantojen elvyttämiseksi ja säilyttämiseksi. Suojelusuunnitelman laatiminen edellyttää nykyaikaisten DNA-mikrosatelliitti-analyyysien tekemistä alueen taimenkannoista ja niiden sukulaisuussuhteista. Kylmäsuonojasta ja eräistä muista Perniönjoen alueen puroista tällaista vertailuaineistoa on jo olemassa. Tästä syystä myös vierasperäisillä taimenkannoilla tehtävistä istutuksista tulisi pidättäytyä alueella toistaiseksi, kunnes nykyisten taimenesiintymien alkuperästä saadaan tarkempaa tietoa. Alueen nykyiset taimenesiintymät ovat pitkälti erinäisten vaellusesteiden yläpuolelle eristyneitä. Näin ollen suunnitelmaluonnoksessa alueen taimenkantoja on käsitelty ”purotaimenena”. Tämä lienee kuitenkin vain osatotuus. Alueen puroista lähtee todennäköisesti vuosittain taimenen vaelluspoikasia alapuolisiin järviahtaisiin ja aina Itämereen asti syönnösvaellukselle. Lukuisat vaellusesteet estävät kuitenkin toistaiseksi näiden yksilöiden paluun kudulle Teijon ylängön latvapuroihin. Tästä syystä olisi myös hyvin tärkeää, että alapuolisen meri-alueen ja Teijon seudun latvapurojen väliset vaellusesteet, kuten vanhat ruukkipadot ja muut esteet puretaan tai ohitetaan luonnonmukaisilla ohitusuomilla. Tämä mahdollistaisi paitsi alueen taimenten vaelluksen alavirtaan syönnösalueille, myös paluun takaisin ylävirran latvapuroihin kudulle. Toimet palvelisivat sekä luonnonsuojelutavoitteita että edistäisivät kestävä kalataloutta luonnonvaraisten taimenkantojen vahvistumisen ja parantuneen poikastuotannon kautta. Jälkimmäinen lisäisi yhdessä elinympäristöjen kunnostuksen kanssa pidemmällä aikajänteellä luontaisia taimensaaliita alueen merialueella ja vähentäisi sitä kautta myös keinotekoista istutustarvetta. Vaellusesteiden purkamisen tai ohittamisen myötä taimenet pääsisivät jälleen nousemaan merestä kudulle esimerkiksi Punassuon Lohiojaan, jolloin tämän ja muiden purojen taimenkantoja tulisi käsitellä meritaimenkantoina. Tuoreessa Suomen lajien uhanalaisuustarkastelussa luonnonvaraisten meritaimenkantojen katsotaan olevan jo äärimmäisen uhanalaisia. Lounais-Suomen alueella on säilynyt vain muutamia alkuperäisiä meritaimenkantoja, joihin Teijon alueen ”uudet” kannat toisivat merkittävän lisän. Edellä esitetyn kaltaiset toimet ovat tärkeitä, jotta voidaan taata luonnonvaraisena säilyneiden taimenkantojen tulevaisuus ja mahdollistaa pidemmällä aikajänteellä myös niiden harkittu hyödyntäminen. Teijon alueella on tässä mielessä erittäin hyvät mahdollisuudet säilyä tällaisena Saaristomeren alueen luonnontaimenen suojareservaattina, jossa kalastus on tiukasti rajoitettua.</p>	<p>-Lausunnossa käsitelty taimenproblematiikka on Metsähallituksen tiedossa, ja lausunnon mukaisesti on syytä mieltä erillisen taimenselvityksen tekemistä, jonka jälkeen voidaan tehdä tarvittavia johtopäätöksiä. Selvää on, että alueen taimenkannat ovat ainutlaatuisia, ja ne pyritään säilyttämään kalastuksen ulkopuolella geenipankkina sekä mahdollisena poikastuotantoalueena vaeltaville yksilöille. Taimenselvityksessä tulee tarkastella myös mainittuja nousuesteitä – erityisesti Sahajärven vesivoimalan rakenteita. Taimenkysymys vaatii laajasti eri toimijoiden yhteistyötä, koska purot kulkevat osittain yksityisillä mailla.</p>
<p>SALON SEUDUN KALASTUSALUE: Ikävä kyllä tällä hetkellä puroissa olevat padot estävät taimenien nousun purojen ylempien osien kutualueille. Suunnitelmassa olisi hyvä mainita, että alueen purot ovat mahdollista kunnostaa meritaimenien lisääntymispuroiksi. Uhanalaisuuslistassa olisi hyvä mainita myös meritaimen.</p>	<p>-Patoproblematiikkaan tulee purettua mahdollisten kunnostusten yhteydessä. Ks. myös yllä oleva kohta. +Taimenen merikannat lisätty liitteeseen 3.</p>

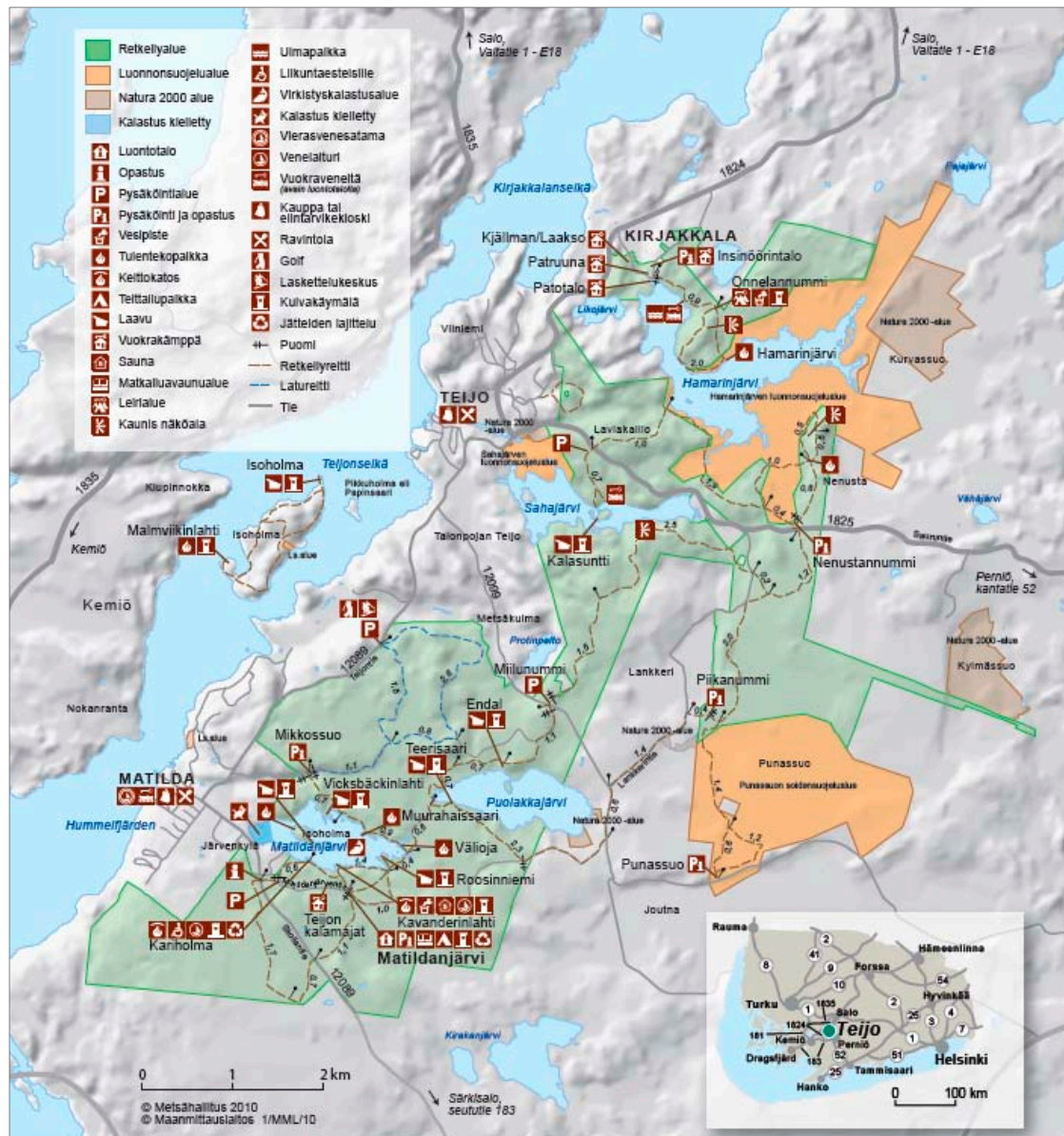
<p>MAIJA RAUTAMÄKI: Teijon retkeilyalueella olisi erinomaiset mahdollisuudet tutkia peitteisyyttä säilyttävien menetelmien soveltuvuutta Suomen etelä- ja lounaisosien metsänhoitoon. Rannikkoseutujen kallioisten ja lehtomaisten maiden olosuhteet poikkeavat merkittävästi yllämainituista tutkimuskohteista sisämaassa. Teijon alueella ei vielä ole säännöllistä tutkimustoimintaa eikä rannikkoseutujen metsissä juuri muuallakaan. Metsien kasvava merkitys hiilinieluna kuitenkin edellyttää, että kaikki soveltuvat alueet tulisi valjastaa hiilen sitomiseen. Myös vesien suojele ja virkistyspalvelujen tuotto hyötyisivät peitteisyyttä säilyttävästä metsänkäsitteystä.</p>	<p>-Tutkimusresurssit rajoittavat uusien kokeilualueiden mukaan ottamista. Sijainti hemiboreaalisella vyöhykkeellä olisi peruste kokeilualueen sijoittamiselle Teijoon. Kokeilualueiden perustamis- päätöstä ei tehdä hoito- ja käyttösuunnitelmassa, vaan sen tekevät tutkimushankkeen omistajat. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
<p>Uudistushakkuualueiden näkemä-enimmäiskoko 3 ha ei ole aivan toteutunut viimeaikaisissa hakkuissa. Kun maastonmyötäinen, pitkänomainen aukko on epäedullisessa suunnassa seudulla yleisiin voimakkaisiin tuuliin nähden, jäävän metsikön reunoilla kaatuneet tai kenoon jääneet puut hankaloittavat virkistyskäyttöä ja huonontavat metsämaisemakuva. Myöskään muutamat ränsistyneet jättöpuut eivät sitä paranna. Koko aluetta – ei vain reittien läheisyyttä tms. – tulisi käsitellä maisemallisesti herkkänä alueena, sillä retkeilijät, sienestäjät jne. liikkuvat kauttaaltaan koko alueella yhä enenevin määrin.</p>	<p>-Lausunnossa on hyviä huomioita, jotka on syytä ottaa esiin uuden hoito- ja käyttösuunnitelman koulutuksessa. Hoito- ja käyttösuunnitelman sekä Metsätalouden ympäristöoppaan²⁹ mukaan toimittaessa esitetyt asiat voidaan ottaa huomioon ja toteuttaa maisemallisesti tyylikkäästi. +Lausunnon antajan esittämät seikat käydään koulutuksessa läpi.</p>
<p>Metsän ja luonnonhoidon suunnittelussa ei ole painotettu riittävästi alueen erikoismetsiköitä ja muita tarkoituksellisesti istutettuja "vieraslajeja", jotka kertovat kartanon metsähistoriasta (ks. mm. Torsten Ranckén: Träd – Skog – Park, ei vuosilukua). Haitallisten vieraslajien poisto on liian yleisesti sanottu – ne tulisi luetteloida, samoin säilytettävät arvot (metsäpyökki, douglas- ja lehtikuuset, jättiläistuijat, rhododendronit jne.). Osaa näistä samoin kuin tammia esiintyy myös muualla kuin "luonnonpuistossa". Tavoite-aulukossa (s. 50) todetaan, että alueen kulttuuriperintö on inventoitu, tila arvioitu ja hoidossa. Arvokasta kulttuurikasvillisuutta tai sen inventointeja ei mainita Sahajärven luonnonsuojelu- aluetta lukuun ottamatta.</p>	<p>-Sahajärven luonnonsuojelualueen osalta vieraslajit on luetteloitu toimenpidesuunnitelmassa (Ruusunen 2009)⁵. Metsähallituksen luontoinventointitiedot sisältävät myös puusto- ja kasvillisuustietoja kaikilta Metsähallituksen alueilta, mutta niitä ei tässä suunnitelmassa ole tarkoituksenmukaista esitellä. Kaikkia vieraslajeja ei ole tarkoitus poistaa, mutta ainakin ne, jotka ovat haitallisia alkuperäislajistolle. Näitä ovat esim. jättipalsami, jättiputki ja kurtturuusu. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
<p>SALON KAUPUNGIN RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA: Toimenpiteissä luonnonsuojelullisten arvojen toteutuksia on esitetty aika vähän, mm. resursseja uhanalaisten lajien kartoitukseen on varattu niukasti, samoin purojen taimenkantojen ylläpitoon. On tarkoituksenmukaista suojella jo edustavaksi muodostunutta vieraslajeista koostuvaa kokonaisuutta Sahajärven alueella. Lähteissä mainitussa Sahajärven hoitosuunnitelmassa esitetään, että alueen vierasperäisiä puulajiryhmiä hoidetaan arboretumina. Vesivoimalan käyttöönotto on tervetullut lisäys.</p>	<p>-Uhanalaisten lajien kartoituksia toteutetaan Metsähallituksen lajistokartoitusprojektien ja olemassa olevien resurssien mukaan. Taimenkantojen ja niiden elinympäristöjen hoito vaatii erillisen toimenpidesuunnitelman laatimista kattaen myös suunnittelualueen ulkopuolisia alueita. Sahajärven osalta hoito- ja käyttösuunnitelma tukeutuu aikaisemmin tehtyyn luonnonhoitosuunnitelmaan⁵, johon kaupungin lausunnossa viitataan. Vesivoimalan ottaminen uudelleen käyttöön edellyttää vielä Natura-arvioinnin tekemisen. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>
<p>Pienvesistöihin kohdistuvan kuormituksen vähentämiseksi sekä muidenkin ekosysteemien suojelun ja maisemallisten seikkojen vuoksi herkkien, puskuri- kyvyltään heikkojen pienvesistöjen valuma-alueella ei tule käyttää metsänmuokkausta. Valuma-alueen metsänhoidolliset toimenpiteet tulee valita siten, että ne kuormittavat mahdollisimman vähän.</p>	<p>-Maanmuokkausta ei käytetä, jos uudistuminen onnistuu ilman sitä. Maankunnostustöiden hyvällä suunnittelulla ja muokkausmenetelmän tarkalla kohdentamisella vähennetään kiintoaineserosiota ja ravinteiden kulkeutumista pois muokkausalueelta. Muokattavan alan sekä vesistön ja pienvesien väliin jätetään käsittelemätön, 10–30 m leveä suojavaoikeus. Vesiensuojelua voidaan tehostaa kiinnittämällä erityistä huomioita eroosion ennaltaehkäisyyn. Metsähallituksella on käytössään paikkatietoanalyysiin perustuvat sovellukset eroosioalttiuden arvioimiseen sekä vesiensuojelurakenteiden suunnitteluun. +Suunnitelman lomakkeelle 23B lisätään teksti: "Maanmuokkausta ei tehdä, jos taimettuminen onnistuu ilman sitä. Myös alueet, joilla on kehityskelpoinen taimikko, jätetään muokkaamatta."</p>
<p>Suunnitelman metsänhoito-osuutta vaivaa liika yleisyys, konkreettisuutta on hyvä saada lisää suunnitelmaan niin, että määritellään, missä, miten ja millaisia hoitotoimia suunnitellaan tehtäviksi.</p>	<p>-Hoito- ja käyttösuunnitelma on yleissuunnitelma, ja yksityiskohtaisemmat hakkuusuunnitelmat ilmenevät hakkuuilmoituksissa. +Ei muutosta suunnitelmaan.</p>

<p>Teijon suunnittelualueen luonnonsuojelualueita, kuten koko Etelä-Suomen suojelualueita, vaivaa pirstaleisuus. Suunnitelmassa voisi etsiä tapoja yhdistää suunnittelualueen suojelualueita toisiinsa kiinteämmin liittämällä ”väliin jääviä” alueita Is-alueisiin. Näin on osin tarkoituskin tehdä METSO-ohjelman puitteissa. Suojelutavoitteet toteutuvat paremmin mahdollisimman suurilla yhtenäisillä alueilla.</p>	<p>-Alueiden välistä kytkeytyneisyyttä parannetaan suunnitelman toimenpiteillä sekä jo aikaisemmillä päätöksillä.</p>
<p>YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTI</p>	
<p>VARSINAIS-SUOMEN ELY-KESKUS: Suunnittelualueelle on tehty Natura-tarveharkinta, jonka perusteella hoito- ja käyttösuunnitelman vaikutukset ovat pääosin positiivisia. Negatiivisia vaikutuksia Natura-luontotyypeihin ja lajeihin aiheuttavat lähinnä metsänkäsittelytoimet kuten kunnostusojitukset, maanpinnan käsittely sekä hakkuut. Näitä vaikutuksia pyritään minimoimaan varovaisella käsittelyllä. Tarkempia alueita tai suunnitelmia näille varovaisen käsittelyn kohteille ei ole hoito- ja käyttösuunnitelmassa osoitettu.</p>	<p>-Käsittelyn piirissä olevat alueet käyvät ilmi kuvasta 10 ja sen selitteestä. Selitteessä oleva virhe korjataan. Kunnostusojituksia ei tehdä kuin suunnitelmassa esitetystä poikkeustapauksessa. Hoito- ja käyttösuunnitelma on yleissuunnitelma. Käsittelyn piirissä olevalla alueella harjoitetaan metsätaloutta hoito- ja käyttösuunnitelmassa ym. ohjeissa asetetuilla rajoitteilla. Metsätalouden työläjittäisiä toimenpiteitä varten tehdään toimenpidesuunnitelmat. +Selite muutetaan seuraavasti: ”Luontokohteet, ekologiset yhteydet ja muut monimuotoisuuskohteet ovat laajiston kannalta tärkeitä alueita. Luontokohteet ja ekologiset yhteydet eivät kuulu metsätalouden piiriin.”</p>
<p>Varsinais-Suomen ELY-keskus arvioi Lounais-Suomen metsäkeskuksen kanssa käytyjen neuvottelujen perusteella, että Teijon kaltaisella alueella voidaan metsälain puitteissa selkeästi toteuttaa metsälain 6 § erityishakkuihin sovellettavaa pykälää, niin että kaikki metsän uudistaminen voidaan toteuttaa luontaisesti ja maanpintaa ei tarvitse käsitellä. Jos edellä mainitusta poiketaan, Varsinais-Suomen ELY-keskus arvioi, että metsätaloustoiminta saattaa merkittävästi heikentää Teijon Natura-alueen luonnon-arvoja ja suunnitelman laatijan tulee toteuttaa luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen arviointi eri toimien yhteisvaikutuksista Natura-luontotyypeihin ja lajeihin.</p>	<p>-Kohteilla, joilla on määritetty Natura 2000 -luontotyyppäjä, ei tehdä maanmuokkausta. Myös harjumetsät-tyypillä ollaan aluksi toteuttamatta muokkausta; mutta mikäli tämä ei onnistu, muokkaukseen on ryhdyttävä myöhemmin.</p>
<p>Em. Natura-arvioinnin riittäväksi pohjatyöksi myös Teijon Natura-alueen kaikki ei-merkittävätkin Natura-luontotyyppit tulee inventoida ottaen huomioon, mitä metsätaloustoiminta yhdessä muun toiminnan kanssa näillä alueilla merkitsee koko verkoston yhtenäisyyden, alueiden kytkeytyneisyyden sekä suotuisan suojelutason kannalta. Luontotyyppiä määriteltäessä tulee ELY-keskuksen käsityksen mukaan arvioida tavoitetta verkoston sisällä: esim. luonnonmetsän (9010*) tyyppin kuvio voi olla edustavuudeltaan tai luonnontilaltaan tällä hetkellä ”ei merkittävä”, luonnontilaltaan ”heikentynyt” ja myös ennallistamismahdollisuudet heikentyneet, mutta kuitenkin ympäröivä verkosto huomioiden selkeästi arvioitavissa ko. luontotyyppiä ja tila ennallistettavissa. Arvioinnissa tulisi selvittää miten metsätaloustoimilla saadaan aikaan luontotyyppien ennallistumista eikä estetä sitä. Tässä voidaan osoittaa alueita metsälain 6 §:n ”erityishakkuut” piiriin. Inventoimaton alue on kartan 5 mukaan (hks sivu 28) 1 821 ha.</p>	<p>-Natura-luontotyyppit on kartoitettu koko retkeilyalueella, eikä metsätaloutta harjoiteta muilla luontotyypeillä kuin harjumetsissä. Inventoimattoman pinta-alan määrään sisältyi alun perin virhe, joka johtuu metsätaloustaluiden erilaisesta inventointiluokasta kuin luonnonsuojelualueilla. Ennallistamista tehdään ja on tehty luonnonsuojelulain (1096/1996) Natura-kohteilla sekä palojatkumoa-alueilla (lomake 19). Suojelun laajentaminen Natura-luontotyyppien ulkopuolelle on luonnonsuojelulain toteutettaville alueille kuuluva toimintatapa. +Inventoimaton pinta-ala on tarkennettu lomakkeella 6A sekä liitteessä 2. Myös lomakkeen 1 pinta-ala on tarkistettu ja esittämistapaa selkeytetty.</p>
<p>Alueen kulttuurihistorialliset arvot huomioivaa ekologista hevosmetsurin käyttöä alueella tulisi edistää, koska se selkeästi tukee luonnonhoidon sekä ulkoilu- ja virkistystoiminnan tarpeita. Lisäksi alueen metsätalouteenkin tulisi sisällyttää mahdollisuuksien mukaan luonnonhoitotoimia, kuten kulotusta. Retkeily-alueella metsätaloudessa toiminnan päätavoitteena tulee olla ulkoiluarvojen parantaminen. Varsinais-Suomen ELY pitää erittäin hyvänä kehityksenä, että alueelle on tehty hoito- ja käyttösuunnittelutyön yhteydessä METSO-täydennysinventointeja.</p>	<p>-Hevosmetsureiden käyttö olisi näytösluonteista. Laajempaan käyttöön ei ole taloudellisia mahdollisuuksia. Metsätalouden hallinnassa olevalla alueella on ennallistettu ja tullaan edelleen ennallistamaan, hoitamaan lehtoja ja tekemään mahdollisuuksien mukaan luonnonhoidollisia kulotuksia. Retkeilyalueella on perustamispäätöksen² mukaisesti toiminnan tavoitteena ulkoiluympäristön parantaminen.</p>

Liite 6. Kuvaliite

Teijon retkeilyalueen ja Natura 2000 -alueen retkeilypalvelukartta

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 191 Yliniva, M. & Keskinen, E. 2010: Perämeren kansallispuiston vesimakrofyytit. Peruskartoitus ja näytteenottomenetelmien vertailu. 66 s.
- No 192 Juutinen, R. ym. 2010: Lähteikköjen ennallistamistarve. Kasviyhteisöjen ja ympäristön rakenteen tarkastelu. 59 s.
- No 193 Juutinen, R. (toim.) 2010: Lähteikköjen ennallistamistarve. Hyönteislajiston tarkastelu ja koko hankkeen yhteenveto. 133 s.
- No 194 Konu, H. & Kajala, L. 2012: Segmenting Protected Area Visitors Based on Their Motivations. 72 s.
- No 195 Hokkanen, T. 2012: Itäisen Suomenlahden saaristolinnuston pitkäaikaismuutokset – erityisesti vuosina 1992–2011. 174 s.

Sarja B

- No 156 Tahvanainen, V., Tikkamäki, T. & Lindholm, T. 2011: Kolin kansallispuiston kävijätutkimus 2009. 44 s.
- No 157 Similä, M. & Junninen, K. (toim.) 2011: Metsien ennallistamisen ja luonnonhoidon opas. 192 s.
- No 158 Ahtiainen, T. 2011: Ruunaan retkeilyalueen kävijätutkimus 2009. 60 s.
- No 159 Moilanen, E. & Luhta, P.-L. 2011: Iijoen kunnostettujen jokien kalataloudellinen seuranta 2005–2010. 110 s.
- No 160 Rantatalo, K. & Ylläsjärvi, J. 2011: Pallas–Yllästunturin kansallispuiston kävijätutkimus 2010. 110 s.
- No 161 Metsähallitus 2012: Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien tilinpäätös ja toimintakertomus 2011. 65 s.
- No 162 Mäkelä, M.-H. 2012: Isojärven kansallispuiston kävijätutkimus 2011. 61 s.
- No 163 Mansikkaviita, R. 2012: Salamajärven kansallispuiston kävijätutkimus 2012. 66 s.
- No 164 Ellä, A.-M. 2012: Puurijärven ja Isonsuon kansallispuiston kävijätutkimus 2011. 44 s.
- No 165 Kärenlampi, R. & Pyykkönen, T. 2012: Rokuan kansallispuiston kävijätutkimus 2011. 54 s.
- No 166 Pyykkönen, T. 2012: Oulujärven retkeilyalueen kävijätutkimus 2011. 62 s.
- No 167 Huovinen, H. & Nivasalo, P. 2012: Lemmenjoen kansallispuiston kävijätutkimus 2011. 60 s.

Sarja C

- No 114 Metsähallitus 2012: Darvvatvári meahcceguovllu dikšun- ja geavahanplána. 154 s.

- No 115 Metsähallitus 2012: Tsarmitunturin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2010–2025. 99 s.
- No 116 Metsähallitus 2012: Värriön luonnonpuiston, Tuntsan erämaan ja Peurahaaran hoito- ja käyttösuunnitelma 2010–2025. 78 s.
- No 117 Metsähallitus 2012: Revonneva–Ruonnevan, Haarasuon ja Huhtaneva–Luminevan Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma 2010–2025. 46 s.
- No 118 Nieminen, I. 2012: Syötteen kulttuuriperinnön tuotteistamissuunnitelma 2011. 47 s.
- No 119 Metsähallitus 2012: Kalajoen rannikon Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma 2012–2022. 107 s.
- No 120 Kyöstiä, M., Sulkava, P., Rauhala, T. & Ylläsjärvi, H. 2012: Pallas–Yllästunturin kansallispuiston reitistösuunnitelma 2011. 98 s.
- No 121 Metsähallitus 2012: Simojärven ja Soppanan Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma 2011–2025. 77 s.

ISSN 1796-2943
ISBN 978-952-446-937-1 (pdf)

www.metsa.fi/hks